The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, DECEMBER 24, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

102. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 24. DECEMBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Novēlam mūsu lasītājiem un līdzstrādniekiem
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS!

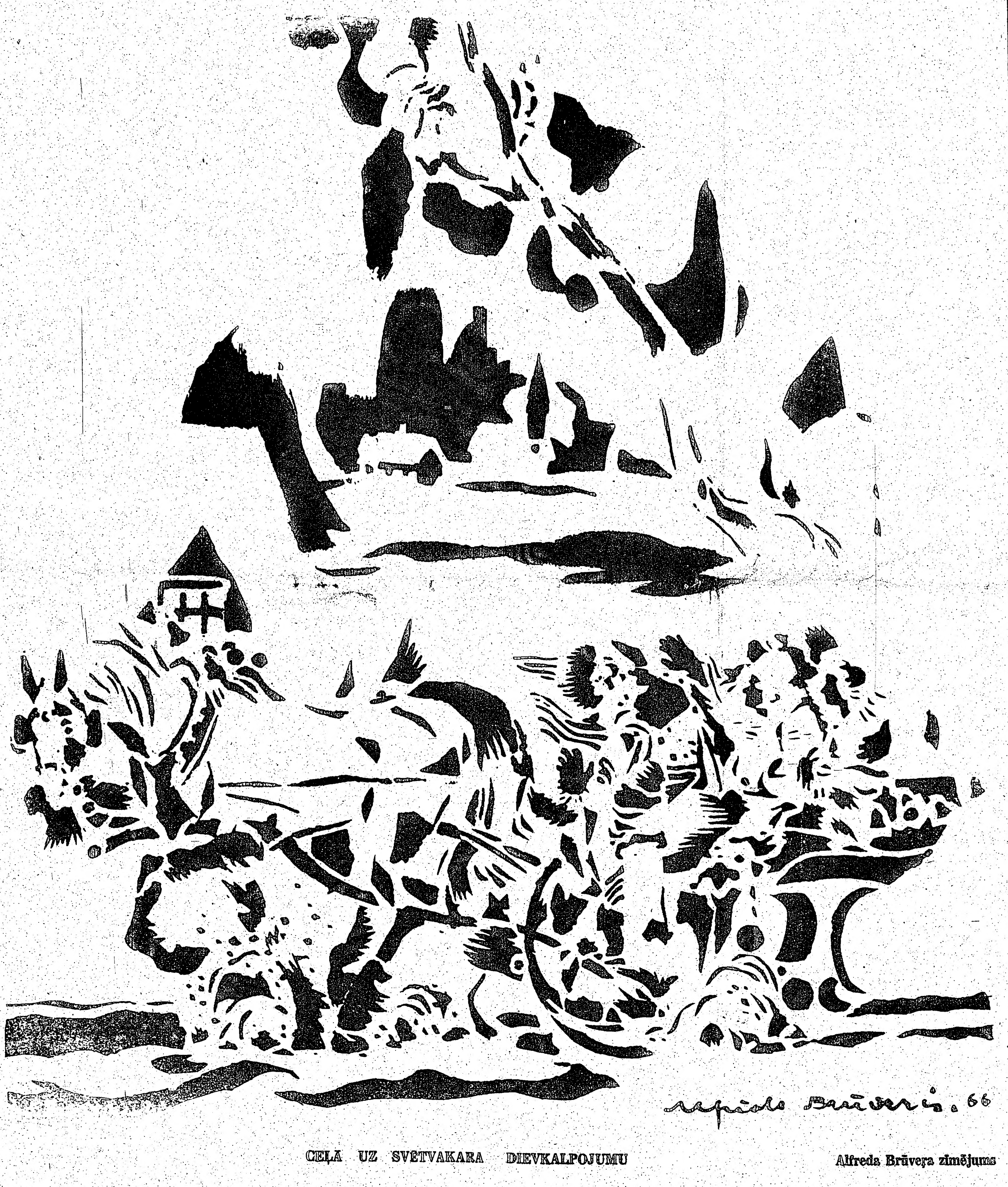

CEĻA UZ SVĒTVAKARA DIEVKALPOJUMU — Alfreda Brūveŗa zīmējums

PRĀV. VIESTURS ŠEFERS

Eņģeļu dziesma

ZIEMSVĒTKOS

> Gods Dievam augstībā, miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts. —
> Luk. ev. 2,14.

Ziemsvētku nakts ir svēta un neaizmirstama. Neaizmirstama ne tikai tāpēc, ka Dievs tajā, cilvēcei mīlestību parādot, Jēzu sūta pasaulē, bet ar eņģeļu dziedāto dziesmu „GODS DIEVAM AUGSTĪBĀ, MIERS VIRS ZEMES UN CILVĒKIEM LABS PRĀTS" dod mērķi, pēc kuŗa visām tautām un cilvēkiem ir jātiecas.

Gandrīz divi tūkstoš gadu aizgājuši, bet liekas, ka šis laiks bijis vēl pārāk īss, lai tik lielus mērķus aizsniegtu. Tomēr pēc tiem ir jātiecas.

Ziemsvētku vakarā, kad mājās un dievnamos atmirdz eglītes, mēs it kā no jauna dzirdam: atskan senā, neparastā eņģeļu svētnakts dziesma. Dzirde gan to neuztveŗ, bet īpaši to uztveŗ un sevī jo dziļi pārdzīvo sirds. No šiem iekšējiem pārdzīvojumiem mēs ilgi dzīvojam, jo tajos ir dievišķīgs spēks.

Cilvēce ar milzu soļiem iet savu attīstības ceļu. Raķetes lido pasaules telpā, lielie spīdekļi, kā Mēness, tiek fotografēti, astronauti staigā pa stratosfairu, zinātnieki savās rokās tur spēkus, kuŗi var arī šo planētu, Zemi, iznīcināt. Bet vai ar to cilvēce kļuvusi laimīgāka? Nē! Sāpes, ciešanas, slimības un visādas neveiksmes palikušas. Dvēselē valda nemiers. Mums it kā bailes no nākotnes. Kam īsti mēs pretim ejam — dzīvībai vai iznīcībai, naktij vai rītam? Ja mēs iedziļināmies Ziemsvētku notikumā un gara acīm redzam spožo Betlēmes zvaigzni, tad mums ir skaidrs, ka tā kā Rīta zvaigzne, kā Auseklis vēstī — rīts nāks! Bet pilnībā tas nāks pār tautām un ļaudīm tikai tad, kad visu cilvēku sirdis un lūpas Dievu slavēs. Tam nav gadījuma raksturs, ja eņģeļu dziesmā pirmais teikums ir: GODS DIEVAM AUGSTĪBĀ... Nē! Dievs ir jāstāda pāri visam.

Daudzreiz mums pietrūkst spēka Dievu meklēt, Dievam tuvoties. Dievs mums liekas tāls un neaizsniedzams. Šo mūsu sirds izjūtu Dievs zina. Tāpēc Viņš Ziemsvētku vakarā pasaulē sūta savu Dēlu Jēzu. Viņš ir Dieva atspīdums. Līdz ar Jēzu tālais kļūst tuvs, neaizsniedzamais sasniedzams. Kas Jēzusbērnu uzskata ar ticības acīm, tas garīgi tiek savienots ar Dievu un mūžību. Zūd viss nemiers. Mūsu iekšējā cilvēkā ir it kā uzaususi spoža svētnakts zvaigzne, kas saka: Dievs mūs mīl, jo Viņš glābēju — Pestītāju sūtījis pasaulē.

Eņģeļu dziedātā dziesma skan tālāk: MIERS VIRS ZEMES...

Kad Jēzus piedzima, kā senie stāsti vēstī, īsu brīdi pasaulē valdījis miers. Tagad pasaulē miera nav. Miers ir kļuvis par mērķi, pēc kuŗa tautām un cilvēkiem jātiecas.

Šais Ziemsvētkos būs ļaudis, kuŗu mājās ne tikai mirdzēs eglītes, bet arī asaras. Sāpēs tēva un mātes sirds, domājot par dēlu, kas nevar būt viņu vidū, jo tam jāsarga kādas tautas brīvība. Pasaulē nav miera. Pēc tā vēl ilgi un dedzīgi būs jācīnās.

CILVĒKIEM LABS PRĀTS...

Šie eņģeļu dziesmas vārdi atgādina, ka ideāls un patiesā dzīve daudzreiz neiet vienu un to pašu ceļu. Vēl tālu ir tā diena, kad „labais prāts" kļūs par visu cilvēku vienotāju.

Bet kas ir tas spēks, kas dod mums „labo prātu"? Tā ir mūsu pašu sirds. Ja sirds ir skaidra, cēlu domu un ideju pilna, bet pār visām lietām jūtas atbildīga Dievam, tā ir laba vēlētāja. Bet sirds sevī var iemiesot arī zemas un ļaunas tieksmes. Ir veselas tautas, miljoniem cilvēku, kas mīlestības vietā sevī nes naidu. Tie necenšas pēc svētnakts dāvanas — „labā prāta".

Eņģeļu dziesma ar saviem brīnišķajiem vārdiem ir ideāls, Dieva noteikts mērķis, pēc kuŗa jātiecas. Mēs gaidām šīs dziesmas drīzu piepildīšanos. Lai ilgas kļūtu patiesība, ir jānotiek brīnumam. Ziemsvētku vakars pierāda, ka tāds var notikt, jo Dievs savus ļaudis neaizmirst.

Ir kāds stāsts par vientuli, kas Ziemsvētku vakarā sēž pie neaizdegtas eglītes. Viņā apklususi kādreizējā eņģeļu dziedātā dziesma, Betlemes zvaigzne, ticība Jēzum izdzisusi. Drūmās domās iegrimis, viņš nepamana, ka istabā ienācis kāds bērns. Mazais pieskaŗas viņa rokai. Negaidīto glāstu sajutis, viņš izbīstas. „Kas tu tāds esi? Kā tu še iekļuvi?" Mazais viņam atbild: „Es esmu Betlēmes bērns. Mans tēvs šai vakarā man atveŗ visas durvis. Es nācu, lai tev aizdegtu neaizdegto eglīti." Vienā mirklī eglīte mirdzēja visā košumā, bet mazā atnācēja vairs nebija.

Bija noticis negaidīts brīnums. Šis cilvēks atguva ne tikai zaudēto, bet arī Ziemsvētkus, jo viņa sirds atkal jutās Dievam tuva. Un šādu brīnumu, kas visu cilvēku sirdis un domas pārveido, reiz visa cilvēce piedzīvos. Ilgas tiks piepildītas. Svētnakts dziesma, eņģeļu dziedāta, kļūs patiesība. CILVĒKIEM BŪS LABS PRĀTS, VISU SIRDIS UN LŪPAS SLAVĒS DIEVU! Un tad kā debesu dāvana nāks ilgi kārotais un gaidītais pasaules miers.

Šai ticībā lai pukst mūsu sirdis un lūpas lai nepiekūst Dievu slavēt un teikt! To darot, arī pār mums, kaut esam svešumā, atmirdzēs brīnišķā Ziemsvētku gaisma.

LASĪTĀJIEM

Sakarā ar Ziemsvētkiem izdodam šo laikraksta numuru paplašinātu, kādēļ nākošais numurs iznāks tikai sestdien, 31. decembrī, bet lasītājiem izsūtīsim to jau ceturtdienas vakarā.

Redakcija

Modris Lorbergs

SVĒTVAKARĀ

Kur svētvakarā iesim,
Kā svētkus saņemsim? —
Mēs piesnigušos ceļos
Uz mājām aiziesim.

Tur vecās, mīļās vietās
Pa svecei degsim mēs
Uz zaļo egļu zariem
Un brāļu kapenēs.

Pa piesnigušiem ceļiem
Tad atkal bēris trauks . . .
Uz veco Dieva namu
Draugs draugu satikt brauks.

Tiks aizmirsts laiks un telpa,
Sirds labestībā grims,
Jo sveču siltā gaismā
Mums atkal Kristus dzims.

Kur svētvakarā iesim,
Kā svētkus svinēsim? —
Mēs atmiņās un domās
Uz mājām aiziesim . . .

INDRA GUBIŅA

Vēstule Tev

Tava vēstule skan skumji, jo Tev bailes no Ziemsvētkiem. Ne jau nu tieši bailes, bet — netīk domāt par tiem, netīk atkal sevi sāpināt. Nē, tas nemaz nav vajadzīgs. Mums sāpju bijis daudz, un, kā Skalbes kaķītis saka, kam tās vairot? Bet nav jau Ziemsvētki tikai ar rūgtām atmiņām, atceries tos gaišos un skaistos brīžus, kādi nenoliedzami arī Tev būs bijuši. Tu saki, ka nezini, kur svētku vakarā sevi likt? Viņi nāk ciemā, viņi — kuŗi sen vairs nav dzīvo vidū. Nevairies no viņiem, paruнā, patriecies — kā toreiz!

Svētku vakars, — mēģini to pavadīt ar gaismu sirdī, ar mieru. Nu, sāc domāt cieši, ko darīji sešu gadu vecumā? Vai atceries? Vai gāji skolā? Es negāju, bet sēdēju mājās un zīmēju meitiņas, tad pati tās apdāvināju ar visu ko! Un septiņi gadi — kas notika tad? Mēģini atcerēties, jo septiņi gadi ir tāds savāds vecums, kad sāk aust apziņa, pat gudrība par dzīves problēmām. Tad jau cilvēks drusku prot lasīt, var pasakām izurbties cauri, protams, tikai tādām, kuŗas drukātas ar lieliem burtiem; tad var uz svētkiem sagaidīt kādu skaistu bilžu grāmatu. Un bildes taču mums patīk vēl tagad, vai ne? Savādi, ka prātā iespiežas sīkumi. Es no saviem septiņiem gadiem atceros kādu šokolādes čiekuriņu sidraba papīrā. Kopā ar vecākiem īsi pirms svētkiem gājām pastaigāties pa Lielo ielu Jelgavā — manā pilsētā. Logos bija jau visādi spīguļi un vizuļi, un es atceros, ka mani rautin aizrāva no japāņu rotaļlietu veikala loga, bet tad es piestājos pie Menceļa saldumu veikala. Tur bija visādi krāsaini vecīši, rūķīši, mājiņas, lellītes, sirdis, čiekuri un nez' kas vēl. Logs bija izrotāts egļu zariem, un vienā karājās sidraba čiekurs. To man iekārojās, to nieka čiekuriņu, kas maksāja četrus santimus. Sāku lūgties: Māmiņ nopērc! — Vēl nav Ziemsvētki, — bija tēva atbilde, īsa skaidra, kā jau virsseržantam. — Lūdzu! — Gan jau svētkos vecītis tev kaut ko atnesīs. — Nu jā, vecītis, bet nopērciet jūs tur to čiekuriņu, tikai to! — O, es pratu čīkstēt, un mēs iegājām lielajā veikalā. Tā bija mana pirmā reize tajā, — ai, kā tik tur nebija! Bet kad man rokā atradās sidraba čiekuriņš, tad bija tā, it kā man piederētu viss veikals.

Vai nav savādi, ka bērns tā var uzreiz kaut ko iekārot? Un ja iekāroto lietu neiegūst īstajā laikā, tai taču vairs nav nozīms. Nez', vai es par to šokolādes čiekuriņu būtu priecājusies tieši svētku vakarā?

Un tagad padomā, ko Tu iekāroji tā ļoti un uzreiz dabūji! Jā, runājot par šokolādes lietiņām, varu Tev pastāstīt arī kādu citu veidu, kā dabūju gribēto. O, meitenes prot aprēķināt jau bērnībā! Tad bija kaŗa laiks, veikalu logi daudz tumšāki. Skaistās šokolādes figūriņas pazuda, svētku vecīši pavisam. Jā, vai Tu zini, kāpēc vācu laikā tieši vecīšu nebija? Varēja dabūt rūķīšus, eņģelīšus, bet ne vecīšus. Man bija viena marka. Kas par bagātību! Skaidri atceros, kā staigāju pa Lielo ielu un logos pētīju, ko par šo naudu varētu nopirkt savām māsām. Tā aizstaigāju līdz Pils ielai, un tur uz stūŗa atkal stāvēju pie saldumu veikala. Logā bija gan lielākas, gan mazākas šokolādes figūriņas. Uz čiekuriem vairs neskatījos. Vecīšu nebija arī te, bet stāvēja tādi šokolādes puikas ar lielām cepurēm galvā. Meitenes jau uz puikām skatās, kaut vai uz šokolādes! Tie maksāja četrdesmit feniņu gabalā. Ilgi gudroju, jo man pašai arī tādu dikti gribējās. Aizgāju mājās, nekā nenopirkusi, kaut cerībā, ka rītā — svētku sestdienā — no-

(Nobeigums 7. lpp.)

BIRUTA SENKEVIČA

Prieka un miera svētki latviešu sētā

Dedziniet gaišu guni,
Laidiet Dievu istabā:
Dieviņš brauca pār kalniņu
Sudrabotu mētelīti.

Ir zināms, ka daba cilvēku ietekmē fiziski un garīgi, lai kur un kādos apstākļos tas dzīvotu. Tāpat latviešu tautu dzintarjūras krastā ietekmējusi mūsu dzimtenes ziemeļnieciskā daba.

Ziemai tuvojoties, zemei attālinoties no saules, dienas kļūst īsākas un naktis garākas. Sauli redzam tikai dažas stundas. Šis laiks ir krass pretstats vasarai, kad pat pusnaktī nezūd viegla blāzma. Ap Ziemsvētkiem notiek pārmaiņas — zeme sāk tuvināties saulei, dienas kļūst pamazām atkal garākas, gaisma atkal pieveic tumsu.

Šie tumsas un gaismas pretstati ietekmējuši mūsu tautas paražas. Mūsu senču raksturīgās tradicijas ziemā grupējas ap Ziemsvētkiem, un tādas izdarības, kā lāča dīdīšana, bluķa dedzināšana un ķekatās iešana notiek laikā, kad dienas ir visīsākās un tumšākās, lai atbaidītu tumsu un tumsības garus.

Pagriezieni dabas norisē izraisa arī lūzumu cilvēka izjūtās. Tumšajām rudens dienām iestājoties, pamostas drūma noskaņa, un cilvēks ar ilgošanos gaida brīdi, kad tumsai būs jāatkāpjas gaismas priekšā. Tādēļ arī mūsu senči ar visādām izdarībām gāja gaismai palīgā tumsu uzvarēt.

Saulgrieži atgādina mūžīgo cīņu dienas un nakts, vasaras un ziemas maiņā, kurā esam iekļauti. Cilvēks, tāpat kā visa dzīvā daba, slāpst pēc siltuma un gaismas. Ievērojot šo Ziemsvētku sakarību ar saulgriežiem, saules simbols dominē latviešu ornamentikā, kur visos laikos sastopamas saules zīmes, kuņu pirmveidi latviešiem ir kopīgi ar citām tautām. Sauli senais latvietis tēloja riteņa veidā. Saules ritenis ar trīs, četriem, sešiem un astoņiem spieķiem pazīstams visu latviešu cilšu ornamentikā.

Atceros, ka dzimtenē jau sen veļu pulkam piepulcinātais mākslinieks Arvīds Dzērvītis ieteica ar latviešu ornamentiem, sevišķi saules zīmēm, izrotāt pakariņus eglīšu greznojumiem. Pakariņi kustoties patīkami skanēja un izskatījās daudz glītāki nekā veikalos pirktie dažādie negaumīgie vizuļi.

Mūsu senči saules atgriešanos gaidīja ar ilgošanos, īpaši tāpēc, ka viņu dzīvē gaŗi un drūmi bija vakari un rīti istabā un rijā pie skalu uguns. Tādēļ saules atgriešanās svētkus gaidīja kā mīļus un dārgus cieminus, kas atbrauc rakstītās kamanās, kurām aizjūgti izgreznoti kumeļi:

Kas tur skan, kas tur žvadz?
Ziemas svētki, tie tur žvadz.
Ziemas svētki atskanēja
Ar sidraba kamanām.
Eita, bērni, skatīties,
Ziemas svētkiem atnākot.

Jau mēnesi pirms svētkiem latviešu mājās bija liela rosība: meitas gatavoja salmu puzuŗus, baložus, krāsoja ēveļskaidas un darināja citus greznumus istabu rotāšanai. Saimnieks darīja alu, kāva cūkas, gatavoja desas. Saimniece cepa plāceņus un vārīja visādus gardumus. Iecienītākie ēdieni bija cūkas pusgalva, zirņi, pupas, karašas, kūķis, desas un arī kazas gaļa:

Čigānos, čigānos
Ziemas svētku vakarā!
Kad nedeva kūķu ēst,
Deva cūkas smecerīti.

Es nebiju kazas gaļas
Visu gadu dabūjusi,
Nu dabūju kazas gaļu
Ziemas svētku vakarā.

No Ziemsvētku dzērieniem pirmā vieta ierādīta miežu alum. Degvīns (tautā sauktais šņabis) mazāk pieminēts, tikai jaunākajās tautas dziesmās.

Ziemas svētkus gaidīdamis,
Lastu daru alutiņu;
Gan zināju Ziemas svētki
Trīs dieniņas svētījami.

Kad svētku vakarā krēsla nolaidās pār zemi, visa māja bija uzposta svētku spodrībā, celiņi pagalmā notīrīti no sniega, grīdas izberztas, klons tīri noslaucīts un sakapātas skujas izbārstītas. Lai vēl vairāk izjustu brīnišķīgo egļu aromatu, mūsu senči egļu zarus aizsprauda aiz griestu sijām, sakapātās skujas iebēra kādā traukā un tajā iemeta nokarsētu akmeni. Saimnieks ar saimnieci un mājas ļaudis saģērbās goda drānās, un visi apsēdās pie bagātīgi klātā mielasta galda. Saimniece aizdedzināja pašas lietās vaska vai tauku sveces. Iestājās svinīgs klusums. Saimnieks piecēlās un piesauca Dievu, pateicās Viņam par rudens devumu. Pieminēja arī mirušos tuviniekus, kas, tāpat kā veļu laikā, arī Ziemsvētku naktī nāk sērst pie savējiem:

Klusat, jauni, klusat, veci:
Dievs ienāca istabā;
Dievs ienāca istabā,
Vaicā nama saiminieku.

Tas bij nama saiminieks,
Kas sēd galda galiņā,
Kas sēd galda galiņā
Baltā linu krekliņā.

Pēc vakariņām mājas ļaudis nodevās dažādām maģiskām izdarībām, lai nodrošinātu svētību saviem laukiem, lopiem un arī cilvēkiem. Saimnieks svētku vakarā norēķinājās ar saviem saimes ļaudīm — kalpiem, kā norāda tautas dziesma:

Dod kalpam kalpa tiesu,
Kalponei kalponītes.

Cita dziesma atkal saka:

Mēroju, mēroju
Pagaŗus kreklus;
Nākošu gadiņu
Tik gaŗi lini.

Daudzām izdarībām nodevās jaunie puiši, bet jo sevišķi meitas. Ja kāds gribēja zināt, vai nākošā gadā apprecēsies, tad vienam pašam Ziemsvētku pusnaktī bija jāiet skaitīt sētu posmi, skaitot: „Tēvs, dēls, māte, meita." Ja pēdējais skaitījuma vārds „dēls" vai „meita", tad vēl neapprecēsies, bet „tēvs" vai „māte" nozīmē apprecēšanos.

Latgales paraža saka: Kad jauna meita zīmas sastdiņas vokorā apķer stateņus ar klēpi, un tūs stateņus, kuņu apkars, skaita tai: jo sajam div stateņi, tad soka „orūds", bet jo vīnu sajam, tad soka „sīks", un tai leidz golam skaita: „Te orūds, te sīks; te orūds, te sīks" u.t.t., to pats beidzamais izkreit „orūds", tad tei miaita izīs pī ƀogota saiminīka. Bet jo gola izkret „sīks", tad jei izīs pī ībūvīša.

Ziemsvētku naktī neprecēti jaunieši gāja pie akas vai āliņģa mērcēt piedurkni, tad ar slapjo piedurkni devās gulēt: ko redz sapnī piedurkni izgriežam, ar to jādodas laulībā.

Jaunas meitas kaķi svēra,
Ziemas svētku vakarā;
Ja svērs kaķis puspodiņa,
Tad vezs meitas šoruden.

Vēlākos laikos, jaungadu svinot, daudzas Ziemsvētku izdarības pārgājušas uz vecā gada vakaru un saglabājušās līdz mūsu dienām.

Vēl nebija visas izdarības paveiktas, kad jau klāt bija arī budeļi, ķekatnieki, viepļi danču bērni un čigāni, kā tos dažādos novados sauca, taču uzdevums visiem bija viens. Vārds ķekata nāk no sanskritu hekata un nozīmē pārvērst par nepazīstamu.

Lūdzama, māmiņa,
Laid mani iekšā!
Ne zagšu adatu,
Ne īleniņu.

Susekli zagšu,
Tā man vajaga:
Ķekatas bērniem
Pinkainas galvas.

Ķekatnieki bija mīļi gaidīti, un tos centās labi pamielot. Viņi nesa mājās svētību un druvās auglību, ar trokšņiem, dažādām izdarībām un dejām aizbaidot ļaunos garus. Ķekatu maskas simbolizēja auglības garus. Viņi atnesa svētību tai sētai, kurā iegriezās.

Lai aug vepŗi kā tie lāči,
Kas mums deva gaļu ēst;
Lai tam sprāga kaķi, suņi,
Kas ar siļķi pamieloj'.

Ķekatniekiem pievienojās daži mājas ļaudis, tad visi gāja tālāk no mājas uz māju. Viņi arī vilka līdz smagu ozola bluķi, kuņu pēdējā mājā vai uz kāda uzkalniņa sadedzināja, tam apkārt dejodami un dziedādami. Šo burvību izdarīja uz analoģijas pamata, jo, sadedzinot bluķi, reizē ar to sadega visi darba grūtumi, bet liesmas aizdzina ziemas nakts tumsu un atsauca saules atgriešanos.

Aizmirsīsim šāsdienas vidi, aiziesim senajā latviešu sētā, atplauksim Ziemsvētku brīnumā un ar aizturētu elpu klausīsimies klusuma valodā, ko stāsta mūsu senči.

LATVIJA
AMERIKĀ

102. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 24. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

DR. ANSIS KARPS

Ja neklūsit kā bērni...

Ziemsvētki — ģimeņu un bērnu svētki. Šo svētku laikā atdzīvojas atmiņas no bērnības, no senseniem laikiem, kad vēl nebija ne tuvuma, ne tāluma, kad rokas sniedzās satvert zvaigznes, kad visas lietas stāvēja apkārt bez ļaunuma un viltības, kad visam varēja uzticēties.

Sveiciens, dāvana, smaids! Tie ir Ziemsvētku vārdi tie ir bērna vārdi. Pirmā sasveicināšanās bērnam ar māti notiek ar smaidu jau tai laikā, kad vārdi vēl nav sadīguši dvēselē. Smaids nav noskatīta lieta, tā ir dvēseles kustība, jo smaida arī neredzīgi dzimušie. Vai tā nav arī zaļā jaunībā, kad satiekam savu ilgu tēlu, bet kautrības dēļ vēl nerodas vārdi viņu uzrunāt? Un kas var būt jaukāks par brīdi, kad arī viņa atsmaida pretī! Dāvana? Bērns un mīlētājs dāvina pats sevi ar sveicienu un smaidu. Ko vairāk viņš varētu?

Bet vai nu nav jāsaka — reiz tas tā bija? Kā pārveidojusies visa dzīve! Vai negadās tagad novērot, ka visas svētku izdarības pārvērtušās par sausu un pat nepatīkamu rituālu, par paražām, kurām jāpakļaujas gribot vai ne? Cik daudz ir to cilvēku, kuriem svētku simboli un to dziļākā nozīme ir tukši karnevāla māņi? Viņi gan nopērk un pušķo eglīti, bet bez prieka un sirsnīgas līdzdalības, jo — ko citādi teiks kaimiņi? Tikai jāpaskatās, kā še dažādas grupas darba vietās rīko eglītes vakarus: eglīte raibu raibā, jānodzied no lapas pa vienam pantam no Ziemsvētku dziesmām, tad jāpastāsta kāds joks, jāizdala čeki, beigās kafija un cepumi. Cheer up! No kāda intimāka svētuma pārdzīvojuma ne vēsts. Tas tā ~~turpinās~~ daudzus vakarus visu decembri. Kas spētu to izturēt? Medicīnas žurnālos jau parādās raksti, ka šo apstākļu dēļ cilvēki nonāk izmisumā un depresijā, tāpēc nododas dzeršanai un pārmērīgai ēšanai. Kur paliek došanās pretī zvaigznēm?

Atgriezīsimies tagad pie Kristus domas: Ja jūs neklūsit kā bērni, tad debesu valstību jums neredzēt. Pielāgosim šos vārdus laicīgai dzīvei un teiksim tā: Ja jūs neklūsit kā bērni, tad prieks pazudīs no jūsu dzīves. Kāda ir tā „sirds bagātība" (Skalbe), kuŗa var pazust no mūsu dzīves? Ne vienmēr ir tā, ka „sirds bagātība nesarūs".

Visi reiz esam bijuši bērni, bet gadu skrejā tik nemanot pārveidojamies, iegūstam tādas izjūtas un lietu izpratšanu, ka vairs maz spējam atcerēties bērnības pasauli, kuŗā skatījām lietas ar citādām acīm un kad visur bija klāt spēles prieks, jo visa pasaule izrādījās liels spēļu laukums. Spēles prieks ir bērnu priekšrocība. Pati dzīvība to prasa, kā to redzam pie jauniem un gudrākiem dzīvniekiem. Man bija sunītis Diks, kas vienmēr turējās tuvumā, kad āvu no rītiem kājas, lai tad paķertu zeķi un aizskrietu otrā stūrī, kur smaidīdams (viņš to parādīja ar astes vicināšanu) it kā teica: „Nāc nu, un pamēģini dabūt rokā!" Patiešām, nebija viegli viņu noķert. Cik labi viņš piemērojās visādām spēļu situācijām! Bērni visu mācās noskatīšanās ceļā, kā rīkojas un izturas pieaugušie; viņiem patīk arī visu redzēto spēlēt — tēvu un māti, suni un kaķi, skolotāju un mācītāju, arī visu citu, kas vien pagadās.

Te jāievēro, ka bērna plaukstošais dvēseles dārzs ir dzīvas uztveres pilns, grib darbību un pieredzi — visu zināt, visu saprast. Gados, kuŗi jau paliek atmiņā — 3, 4, 5, mostās arī īpatais bērnības dvēseliskums, tā saucamās augstākās izjūtas — svētuma, skaistuma, draudzības, pateicības, līdzcietības, žēlsirdības, godbijības, kautrīguma emocijas. Gaŗš augšanas laiks tām vēl priekšā. Vēl jo vairāk viss tas parādās pusaudža gados, kad mostas varonības un noteiktas rīcības gars un upurēšanās gatavība. Ar visu to kopā jaunība veic savus lielos darbus. Traģiski ir, ja šis augšanas laiks tiek sapostīts. Ko lai sakām par tiem bērniem, kuŗus izrāva no gultām 1941. gada 14. jūnija naktī un preču vagonos aizveda uz verdzības nometnēm? Kā lai tur izplauktu dvēseles košie ziedi? Medicīnas vēsturē ir zināms šāds briesmīgs eksperiments ar bērniem, kuŗu izdarīja Indijā patvaldnieks Akbars (1542.—1605.). Viņš gribēja redzēt, kas izaugs no bērniem, kuŗi nekad nedzirdēs cilvēku valodu un nedzīvos kopā ar citiem. Pēc kādas pilsētas iekaŗošanas viņš lika savākt mazus bērnus, kad pieaugušie bija apkauti. Bērnus tad ieslēdza īpašās telpās, kuŗās neviens nedrīkstēja runāt. Nekādu valodu bērni nesaprata, bet arī citādi izauga zvēriem līdzīgi. — Kaut kas mazdruscin līdzīgs notiek tagadnē, kad bērnus izolē no pieaugušo dzīves: tagad ir bērnu istabas, bērnu dārzi, bērnu eglītes, bērnu ārsti un viss cits. Paaudzes vairs nesaaug kopā, kā bija agrāk. Vai tad kāds brīnums par aizām paaudžu starpā? Lielā audzinātāja Marija Montesori saka: „Bērni var palīdzēt pieaugušiem, jo bērnībai ir savi sabiedrību veidotāji spēki, tai piederas sava vieta dzīvē."

Mūsu ceļš no bērnības uz mūža vidu un vecumu raksturīgs ar to, ka pazūd augstāko izjūtu svaigums, spēja sajūsmināties augstāko jūtu virzienos, kamēr nonākam pat stāvoklī, kuņu izsaka Vinstona Čērčila pēdējie vārdi: „Man viss ir apnicis." Minētā ceļā arvien vairāk pārsvaru sāk ņemt prāta apsvērumi un zemāko jūtu spēkavoti — uz varu, uz mantu, uz godkārību. Tāpēc arī tās neskaitāmās jubilejas un godināšanas! Nesamērīgi tās sāk piepildīt mūsu sabiedrisko dzīvi.

Bet kur paliek svaigais spēles prieks? Kādēļ šis modernās dejas, kuŗās kratās ar tik trulām sejām? Kādēļ tik liela piekrišana kriminālromāniem un līdzīga satura kino un televīzijas izrādēm? Tas tādēļ, ka tagad spēlē uz zemajām un resnajām stīgām, kuŗas ir gan izturīgas, bet augstākā prieka nespēj dot. Tādēļ arī prieks pazūd no mūsu dzīves, paliek vienīgi baudas.

Ziemsvētki mūs māca atgriezties pie prieka dzidrajiem pirmavotiem ne reliģiskā nozīmē vien. Pāri mums klājas kāda jauna strāva masu kultūras veidā. Parādījušies milzīgi spēki, kuŗi grib „kolonizēt" mūsu dvēseli, ielaužoties tajā un cenšoties to pārvaldīt. Smalkām dvēseliskām

(Nobeigums 6. lpp.)

JOHANS H. VIGMANS

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(5. turpinājums)

Cik zemu gan cilvēks var krist! Viltīga cīņa nepareizās uniformās pret pašu tautiešiem, vāciešiem nošaujot vāciešus! Bet spiega uzdevumi taču ir tikpat pretīgi. Tā nespēju sevī apslēpt, ko domāju par cilvēkiem, kuŗi uzņemas tik netīrus uzdevumus pret pašu tautiešiem. Mēs šķiramies ļoti ledaini.

Īsi pēc sarunas ar Augustīnu man pakaļ atnāk kāds sargs:

„Nāc līdz uz nopratināšanu!"

Tad stāvu divu civilā ģērbtu komisāru priekšā, kuŗi manī raugās it laipni.

„Vigmans, ja?"

Abi uzsāk savus jautājumus labā vācu valodā un draudzīgi ieinteresētā tonī:

„Jūs ieradāties pie mums 1942. gada 24. jūnijā?"

„Tieši tā."

„Kādēļ jūs Holandē neiesaistījāties pagrīdes kustībā?"

„Tādēļ, ka par šādas kustības pastāvēšanu nekā nezināju."

„Vai jūs Holandē bijāt kādas politiskas vai jaunatnes organizācijas loceklis?"

„Biju Velfu jaunatnes organizācijas loceklis."

„Vai esat katolis?"

„Tieši tā."

„Pārliecināts?"

„Tieši tā."

„Ko jūs domājat par Angliju?"

„Anglija ir mūsu sabiedrotais."

„Varbūt jūs esat pie mums ieradies Anglijas uzdevumā, lai spiegotu? Angļi ir ļoti rafinēti."

Es iedegos:

„Man ar angļiem un viņu slepenajiem uzdevumiem nav nekā kopīga! Visu, ko esmu darījis, darīju savas dzimtenes labā."

„Labi jau, labi, mēs jums ticam. Laiks strādā mūsu labā, un laiks arī parādīs, kas jūs īsti esat. Mēs cienām jūsu patriotisko nostāju. Žēl tikai, ka Holandes valdība Londonā neatrod par vajadzīgu ar mums nodibināt draudzīgas attieksmes. Tādēļ mums nav iespējams uzņemt sakarus ar kādu Holandes valdības pārstāvi. Bet kādēļ jūs simpatizējat angļiem? Anglija ir mūsu „piecu minūšu" draugs. Ar laiku jūs to visu sapratīsit. Kapitālisms un sociālisms nevar būt draugi, arī šai kaŗā ne. Mēs vieni paši un bez svešas palīdzības izmantošanas cīnīsimies par brīvību un savu sociālistisko dzimteni. Mēs nacismu iznīcināsim. Ka esat pārliecināts katolis, pierakstām jūsu jauneklīgajam ideālismam. Tomēr arī no šīs kaites jūs reiz atveseļosities. Tagad ejiet!"

Uz manu jautājumu, kad drīkstu sagaidīt izmeklēšanas rezultātus, viens no komisāriem smaidot atbild:

„Mums Maskavā ļoti daudz laika jūsu lietu izlemšanai."

Nedēļās, kuŗas seko pēc šīs nopratināšanas, jūtos bezpalīdzīgs un vēl pamestāks nekā līdz šim. Esmu viens pats holandietis starp vāciešiem un krieviem; tiem, pret kuŗiem vēlējos cīnīties, ir tāds pats liktenis kā man; otri, kuŗu sabiedrotais vēlējos kļūt, ar mani apietas kā ar aizdomās turētu. Esmu vāciešu vidū, kuŗi cīnās krievu pusē, un starp krieviem, kuŗi angļus apzīmē par tikai piecu minūšu draugiem. Viss man izliekas nesaskanīgs, bezjēdzīgs, necaurredzams.

Pavēle sagatavoties transportam uz Tambovu mani izrauj no tālākām pārdomām.

☆

Brauciens smagajā automašīnā no Kaļiņinas uz Krasnogorsku bija uzskatāms par izpriecas izbraukumu. Tas man kļūst skaidrs braucienā uz Tambovu. Iepazīstos ar „staļinski", kā apzīmē cietumnieku vagonu, kas vienmēr piekabināts visiem caurbraucējiem vilcieniem Krievijā. Vagons iedalīts astoņās kamerās, kurās paredzēta vieta divpadsmit cilvēkiem. Kopā ar deviņpadsmit vāciešiem mani iespiež vienā no šiem nodalījumiem.

Blakšu tūkstoši katrā nodalījumā gādā par to, lai mums trīs dienas un trīs naktis nebūtu miera. No visām saplaisājušo dēļu lāvām un sienām šie krievu mājas dzīvnieciņi metas mums virsū vai uzkrīt mums no griestiem. Saspiestībā nemaz nav iespējamas ātras kustības, lai uzbrucējus iznīcinātu, pirms tie iespiežas piedurknēs, kakla izgriezumā un bikšu stērbelēs. Pēc divām dienām pārgurumā sāku uz ceturtdaļstundām iekrist miegā. Tā brauciena beigās esmu pilnīgi sakosts, sakasījies līdz asinīm, pilns pietūkumu un iekaisušu vietu. Arī nometnē mums bija nācies pamatīgi ciest blakšu un blusu dēļ, bet vismaz uz dažām stundām bija iespējams tās savaldīt. Demorālizētāja ietekme, kuŗu rada šie mūdži, no kuŗiem vairs nespēju atvairīties, ir tik briesmīga, ka sāku ticēt, arī tie pieder pie zināmajām padomiešu pretestības laušanas metodēm. Nospiesto blakšu smirdoņa rada neizteicamu pretīgumu.

Katru dienu saņemam mazliet slapjas rupjmaizes un sālītu zivi, pēc tam pilnu netīru bundžu ar siltu lokomotīves ūdeni.

Otrā brauciena dienā pārblīvētajā nodalījumā nomirst kapteinis Bauers, pazīstams Hamburgas mūziķis. Sargi pat neatļauj līķi izlikt vismaz gaitenī, jo viņiem gala mērķī jānodod divdesmit šī nodalījuma gūstekņu. Nākošajā dienā arī leitnants Richters, skolotājs no Opelnas un sešu bērnu tēvs, vairs nespēj izturēt staļinska briesmīgās mokas un nomirst. Gandrīz visi to atstāj bez ievērības.

Ceturtajā dienā vilciens apstājas. Ap pusnakti atveŗ nodalījuma durvis. Pārguruši līdz pēdējam un stīvi, mēs, atlikušie astoņpadsmit, nostreipuļojam trīs kilometrus līdz mūsu jaunajai nometnei, nesot līdz abus līķus. Nekad nespēšu aizmirst šo spokaino gājienu.

Tā man sākas dzīve Tambovā.

☆

Krievu komandanta uzraudzībā še kā nometnes vadītājs pār kopā sadzītajiem sagūstītajiem vāciešiem, luksemburgiešiem, italiešiem un frančiem nežēlīgi valda bijušais rumāņu kaprālis Antonovs, kāds Besarābijas vācietis. Še ieslodzīto 8000-9000 gūstekņu dzīve ir nesaudzīgi smaga. Noplīsušajā pūlī, kuŗā nāve nemitīgi rauj lielus robus, kuŗus aizpilda, atvedot jaunus izdēdējušus stāvus tikpat trulām sejām, valda apatiska anonimitāte, pie kuŗas nespēju tik ātri pierast.

Šādos apstākļos patiesa drauga atrašana nozīmē glābiņu no mokpilnās vientulības un nenovēršamā izmisuma. Elzasas teoloģijas students Kārlis Gucmans un es drīz vien noskaidrojam, ka esam vienās domās attieksmē uz pašu pēdējo un svarīgāko. Šīs kristīgās pārliecības apstiprinājums no otra cilvēka puses šķiet gandrīz neizsakāma laime.

(Turpinājums sekos)

Magdalēne Rozentāle

Dzeja garam un jaunai cilvēcībai

ARNOLDS APSE „SAULES PUĶES", DZEJOĻI UN LIRISKAS POĒMAS 1958.—1965. G., O. KROLLA KULTŪRAS BIROJA IZDEVUMS, 1966. GADĀ.

Arnolds Apse lasītājiem jau labi pazīstams ar 1964. gadā publicēto romānu - pašportretu „Klosterkalns", kas iznāca Ziemeļblāzmas apgādā un gandrīz jau izpārdots. Šo savdabīgo grāmatu, kuŗu nevar īsteni ierindot nevienā dzejas teorijas iedalījumā, gribētos labāk dēvēt par poēmu, ne romānu. „Klosterkalns" rādīja liriska talanta iezīmes gleznainā, dažādiem izteiksmes līdzekļiem bagātā valodā. Šajā grāmatā bija ietilpināti arī pāris dzejoļu: „Fantasta manifests", kas sastāv no četriem sonetiem, un „Dzīres meža būdā". Pēdējais ievietots arī krājumā „Saules puķes". Ir savs pamats šī dzejoļa otrreizējai publicēšanai. Tas sumina vientulību, atteikšanos no parastās dzīves, kas ir arī „Saules puķu", ja varētu teikt, uzplaukšanas iespēja, radīšanas pamats. „Fantasta manifestā" koncentrētas „Saules puķu" dzejoļos izteiktās ieceres un ticība — atmodai, brīvam meklētājam un radītājam garam. Idejiskā saistība abām grāmatām ir nešķirama, jo abas ir dzejnieka idejiskās pasaules tapšanas izteicējas, reizē parādot arī ikdienas vidi, bet šo ideju izgalsmojumā. „Klosterkalnā" bez dzejnieka izjūtām pret pasauli un pārlaicīgo, dievišķo, izteicas arī novērojumi tuvākā apkārtnē un autobiografiski epizodi. Viss tas turpinās saistītā valodā dzejoļu krājumā „Saules puķes". Tas ir izlases krājums, jo neietveŗ visu, kas dzejots laikā no 1958.—1965. gadam, bet tikai daļu. Visu pārējo citā sakārtojumā dzejnieks iecerējis publicēt nākamajā gadā un turpmāk.

Esam Apses dzejoļus lasījuši dažādos periodiskos izdevumos, bet „Saules puķes" ir pirmā dzejoļu grāmata trimdā. Dzejnieka pati pirmā dzejoļu grāmata paspēja iznākt vēl dzimtenē pirms lielajām katastrofām 1940. gadā ar nosaukumu „Dieva zeme", tomēr nepaguva iziet tautā, kaut arī zudusi nav. Tagad palēnām varēs publicēt to, kas radies pēc 1940. gada. Šai otrā publicētā Apses dzejoļu krājumā ir daudz nodaļu, tās ir dažādas tematikā un aparē, bet visas vieno dzejnieka ticība, centieni un dzīves vērtējuma atziņas. Dominē vientulības, klusuma, sapņu un gara meklējumu motīvi. Daži īsi liriski dzejoļi ir mūzikāli un mirdzoši viegli: „Dzimtenes ābeles zieds" (11. lpp.), „Klusuma valoda" (13), „Rudens melodija (19), „Nakts" (98), „Ausmas stunda" (99) un citi.

Vairums Apses dzejoļi ir ideālisma caurstrāvoti ticības apliecinājumi kādām cēlām domām, kas sauc pārveidoties, pārveidot un modināt uz jaunu cilvēcību. Tā ir prātnieciska dzeja, kas rada Raiņa garam. Ka Rainis ir Apsem tuvs, to rāda veltījuma dzejolis „Rainim" (108), kuŗā izteicas dzejnieka atziņas par brīvību, vientulību un degšanu, izceļas saules simbols. Rainim saules simbols staro cauri visai dzejai kā dzīvības koks. ‚Ave Sol!', „Esi sveicināta, saule!" Apses „Klosterkalnā" arī bieži ievijas saules ilgas un gaisma. Apses dzejoļi, kuŗus viņš nosaucis par „Saules puķēm", ir kā ziedi, kas tiecas uz sauli, kas zied saulei par godu. Saules simbolam Apses dzejā ir daudzas krāsas. Viskošāk tās iedzirkstas nodaļā „Saules pielūdzējs". Pimajā dzejolī „Atmoda" (145) saule ir augšanas simbols dabā, bet arī dzīvības spēks cilvēkā. Saule ir prieka simbols dzejolī ‚Pavasaŗa ceļš" (146), brieduma un pilnestības simbols dzejolī „Mana vasara" (148), jūtu siltuma simbols dzejolī „Dzīves ēnas (151), skaidrības ilgu simbols dzejolī „Lūgšana" (25), dzimtenes brīvības simbols (93), pasaku, ideju zemes simbols (150) un visa gaišā un cilvēcīgā simbols (87). Vispār Apses dzeja ir bagāta simboliem, jo tikai simbolos idejas var vērst dzejā. Simboli ir gan savdabīgi (jauni mastu koki aug, 27. lpp.), gan pārņemti no pasaules literātūras — Soleviga (20), Pērs Gints, vikings, ķeceris, Prometejs u.c.

Simbolisko dzejoļu vidū ir virsrakstā minētās liriskās poēmas, kuŗās ir gan liriskie, gan episkie tēlojuma elementi („Dzejnieka ceļš", „Dievu dumpinieks", „Redzi, ir Lieldienu rīts", u.c.). Daudz to ir nodaļā „Gājputnu sala", kuŗa sastāv no divām daļām: „Kaijuciems" un „Rūpjuciems" (33.—82. lpp.). Šī nodaļa ir īpatākā visā krājumā, varbūt, to derēja pat izdot atsevišķi, jo tā ir kā humora un gaismas un ēnu pretstatos ieausta skarbas zemnieku un zvejnieku dzīves chronika. Tajā ir epizodi no kādas salas ikdienas dzīves, no tās dažādiem ļaudīm („Kaijuciema mācītājs", „Velna noskrējējs"), vietām („Baznīciņa", „Kapsēta", „Skola") un notikumiem („Rīta junda", „Kāzas", „Siļķes žūst", „Barga ziema", „Rūpjuciems deg" u.c.). Šīs nodaļas dzejoļi ir dažāda gaŗuma (no 4 rindām līdz daudzpantu) un dažādu noskaņu. Salinieku dzīves norises tēlojot, parādās Apses talants īsas liriskas ainas uzburšanā („Brīnumdziesma", 40) ,vai gaŗāka vēstījuma drāmatismā („Rūpjuciems deg"). Humors labi iederas ikdienības sīkajās rūpēs un priecīņos. — 46. lpp.; Piepūtusies vārna klanīdamās brēc; 39. lpp.: Vīrs atmin vienu domu: Ej, pūru rādīt nes! Veŗ jaunā sieva somu: Tur koka tupeles.

Pavīd arī pa paša dzejnieka vaibstam, piemēram, pašportretu varētu saskatīt dzejolī „Kaiju ciema savādnieks".

A. Apse ir reliģisks dzejnieks, kas par prātu saka 109. lpp.: „Es viņam neticu". Daudz ir dzejoļu, kas izteic reliģiskās izjūtas un pārdzīvojumus, kā arī reliģiskās atziņas.

Nodaļa „Sancta Mater" publicēta otrā, pārstrādātā veidā. Cikla pirmais publicējums parādījās prof. Dr. H. Tichovska sakārtotajā latviešu marianiskās dzejas antoloģijā „Ave Maria" 1958. gadā Astras apgādā Toronto. Tie ir nevainojamā formā un sirsnīgi gaišā noskaņā slavas dzejoļi Dievmātei un tās dēlam Kristum. Te ir gan īsas Bībeles vēstījuma ainas („Kristus Olīvu kalnā" 120), gan arī Kristus gara spēka apliecinājums („Kristus", 128). Apsem Kristus ir maigs un pazemīgs kā Dievmāte, kuŗa skumst par ļaužu postu un klusi smaida („Kaijuciema Kristus", „Labais gans").

Arī nodaļā „Ziemsvētku leģendas" ir reliģiski dzejoļi. Izceļas „Lūgšana" (25). Arī citās nodaļās ir lūgsnu dzejoļi un pievēršanās augstākajam. „Saruna ar Dievu" (95) ir personīga intima lūgšana, kuŗā sirds paredz jauna laikmeta iestāšanos:

„Būs cīruļu laikmets tas jaunais,
Kas dvēseļu degšanā dzimst".

(Nobeigums 7. lpp.)

Edvarts Tūters

KĀDS UZ IELAS

Ziemsvētku naktī

Kur logos egles mirdzam redz,
Dzird svētku dziesmas maigas, —
Tur nemiers kādu ielās dzen,
Dzen atmiņas, kas baigas.

Viņš domās klīdis Kurzemē
Un nodreb miņu šausmās . . .
Reiz Kristusnaktī tūkstoši
Tur palika bez ausmas!

Bij asinsrozēm slacīti
Tad Dievzemītes ceļi,
Kad veļu laivās aizveda
Tos lielais Liktenvelis.

Ilgilgi klīst viņš, Kristusbērns
Tam neremdina sāpes.
— Vai tikai veļu laiva vien
Būs tā, kas paņems slāpes?

Pirmajā latviešu kaŗavīru dziesmu skaņu platē, kuŗu izdevuši Kanadas DV uz Ziemsvētkiem, solodziesmas dzied baritons Pēteris Geistauts un soprāns Maiga Dežardēna.

Foto: J. Ligers

Imants Sakss

Augstienē pie Madonas

KANADAS DV IZDOTA SKAŅU PLATE AR LATVIEŠU KAŖAVĪRU DZIESMĀM

Šī skaņu plate galvenokārt domāta kā zināma laikmeta, šai gadījumā otra pasaules kaŗa, kaŗavīru dziesmu dokumentācija. Katrā kaŗā ir savi ieroči, savas atšķirīgas uniformas un, saprotams, arī savas dziesmas. Kaŗavīru dziesmās nav augstu mūzikālu vērtību, jo utu un nāves apložņātiem cilvēkiem ir citāda gaume nekā tiem, kas gozējas miera laiku saulītē. Šo dziesmu melodijas ir vienkāršas, pat primitīvas, parasti aizņemtas vai noskaņā līdzīgas citu tautu vairāk vai mazāk populāriem dziedājumiem. Arī dziesmu tekstu autori pa lielākai daļai nav zināmi.

Patiesībā ar kaŗavīru dziesmu vākšanas darbu iznāca nodarboties jau pirms 21 gada. Pēc Neuengammas „baigās vasaras" Putlosas nometne likās kā paradīze, jo tur skaisti dziedāja Roberta Zuikas koris. Te arī vltn. Zuikas vadībā uzsākām kaŗavīru dziesmu vākšanu. Kaŗavīri nāca viens pēc otra,un dziesmu krājums vairojās. Starp citu izrādījās, ka dziesmu zināšana pretēji proporcionāla dienesta pakāpēm, jo jaunie kaŗavīri zemākajās dienesta pakāpēs zināja daudz vairāk interesantu dziesmu nekā, piemēram, virsnieki. Pulku komandieŗus intervēt neizdevās, taču viens bataljona komandieris man labprāt nodziedāja kādu „speciāldziesmu", kuŗas meldiju varēja diezgan viegli uzminēt no Rīgas operešu repertuāra. Vispilnīgākais dziesmu krājums piederēja pavisam jauniem zēniem. Tā atceros gadījumu 1945. gada ziemā, kad Rietumprūsijā dzirdēju „Paliec sveika, baltā bērzu birze" 14 gadu veca „kareivja" soprāna balss izpildījumā, veselas rotas vīru balsu pavadījumā. Šis kaŗavīru dziesmu krāšanas darbs Putlosā tomēr netika pabeigts, jo arvien biežāk parādījās drosmīgas latviešu meitenes, kuŗām līdz nozuda tikpat daudz nometnes kaŗavīru. Tā kādā rītā aizveda arī mani.

Aicināts palīdzēt kaŗavīru dziesmu plates darbā, vispirms lūdzu organizētājus konsultēt Robertu Zuiku Kalamazū, kuŗš paskaidroja, ka dziesmu materiāli palikuši mākslinieka Rirdāna ģimenē. Tā kā laiks neatļāva lielu meklēšanu, riskēju vairākas dziesmas rakstīt pēc savas atmiņas, vēlāk salīdzinot ar citiem bijušiem kaŗavīriem, kuŗu padomi bija ļoti lietderīgi. Pa to laiku Elmārs Krūka jau bija noorganizējis atsevišķu kaŗavīru ansambli, pa lielākai daļai no Toronto dziedātājiem. Visai skeptiski noskaņots, ierados pirmajā dziedātāju sanāksmē, kur mani sagaidīja liels pārsteigums: sapulcējušies bija vīri ne vien ar ļoti labām balsīm, bet arī ar dziļu ticību uzdevumam—sniegt kaŗavīru dziesmas vēsturiskā gaismā, parādīt tādas, kā toreiz tika dziedātas, nekā nepieliekot, vai atņemot. Te soļošanas dziesmas, kuŗās galvenais moments ir stingrais ritms, tad romantiskās šķiršanās dziesmas ar vienkāršu divbalsības vai trīsbalsības refrēnu.

Kopīgā darbā visi vērojām, ka, kaŗam ieilgstot, dziesmu raksturs pārveidojās, tām kļūstot bezcerīgākām, robustākām, pat ciniskākām, kas izskaidrojams ar latviešu kaŗavīru īpato situāciju kaŗa beigās. Ja kaŗa gaitas uzsākot, uzvara šķita tuvu, dzimtenes meitene mīļa un uzticīga, tad kaŗa gaitu otrā pusē arvien vairāk ieskanējās nāves un kapa akords, ironija par nāves personificējumu, atgadījās pat pa frivolitātei, mīļāko meiteni pieminot. Dziesmu izlasē vadījāmies no jau minētajiem laika secību principiem, kā arī no popularitātes. Kā izņēmums jāpiemin gaisa spēku izpalīgu dziesma „Klipklap", kuŗu komponējis Jānis Norvilis, pats tai laikā atrodoties viņu rindās. Šī īpatā soļošanas dziesma satur refrēnu ar vārdiem „Pēter, nepaliec", kuŗi domāti atkal kādam pavisam jaunam zēnam Pēterim. Esmu dzirdējis, ka Pēteris ir brīvajā pasaulē, un šai vietā un laikā mēs lūdzam viņu atsaukties vai mazākais saņemt mūsu sirsnīgākos sveicienus Ziemsvētkos un jaunajā gadā. Vispār, šo jauno zēnu kaŗa gaitas noteikti būtu pelnījušas plašāku aprakstu latviešu presē.

Kā jau minēju, kaŗavīru ansamblī sastapu vislabāko saskaņu un idejisku vienotību.—Visi

(Nobeigums 6. lpp.)

LIDIJA DZELZĪTE

Lidelītes Ziemsvētki

ATMIŅU STĀSTS

Kad vējš norāvis kokiem pēdējās dzeltenās lapas un balta salna rītos klāj zemi un jumtus, sāku gaidīt Ziemsvētkus. Tad atkal nāk atmiņā visi ziemas prieki un pārsteigumi, kas gluži piemirsušies vasaras saulē un darbos.

„Māmiņ, kad būs Ziemsvētki?" arvien biežāk iejautājos.

„Pagaidi, kamēr uzsnigs sniegs, atnāks baltā ziema un būs labs kamanu ceļš," atbild māte.

„Mācies tikai lasīt, citādi atnāks Ziemsvētku vecītis ar pamatīgu rīksti," mani kaitina tēvs.

Bet sniegs vēl arvien kavējas ietīt zemi baltajā klājā, un Ziemsvētki, liekas, ir tik ļoti tālu. Vēl daudz tālāk par sarkano sauli, kuŗa noriet aiz meža stūŗa, vēl daudz, daudz tālāk.

„Pēc mēneša būs Ziemsvētki," kādu dienu mani priecina māmiņa.

Man nu ir liela gudrošana, cik ilgi tas gan varētu būt. Mēnesi es labi zinu, — tas tagad spīd tik gaiši katru vakaru istabas logā, bet tas neesot vis vēl gaidāmais mēnesis, kuŗš sastāvot no ļoti daudzām dienām.

„Vai vēl vairāk dienu nekā manai rokai pirkstu?" es jautāju.

„Jā, jā — vēl daudz vairāk nekā tavām abām rokām un kājām kopā," pamāca mani krustmāte.

Cik ļoti gaŗš tad gan būs tas mēnesis! Vakarā, pa logu laukā raugoties, domāju, ka būtu jāsaliek visas spožās zvaigznes vienā gaŗā rindā, lai iznāktu tik daudz dienu, cik būs šai bezgalīgi gaŗajā mēnesī. Joki gan, lielie saka — gaŗš mēnesis. Kā gan tas izskatās, ja mēness ir gaŗš. Man patīk apaļš, spožs mēness, tāds kā šovakar, augstu pie debesīm virs kailajiem liepas zariem. Bet tas neesot tāds mēness, tas esot „mēnesis". Ej nu sazini viņu mēnešus!

Bet nez', kas tik daudz zvaigžņu varētu saskaitīt? Es jau nu ne; Lonne, kas jaunāka par mani, arī to nevarēs. Varbūt tēvs vai māmiņa? Tā gudrojam abas ar Lonnīti par zvaigžņu skaitīšanu.

„Mans tēvs gan varētu," domā Lonne.

„Bet kur ir tavs tēvs?" jautāju.

Lonne atnes kārtis, izvelk kārava kungu no tām un lepni saka:

„Tas te ir mans tēvs!"

„Nekā, tas ir kārava kungs."

„Bet māte saka, ka tas esot tēvs!"

Tā sākam strīdēties un uz brīdi aizmirstam visu kā par Ziemsvētkiem, tā zvaigžņu skaitīšanu.

Bet dienas skrien ātri. Jāmācās lasīt, jāmācās vārdi Ziemsvētku dziesmām un jāmācas pat uz harmonija nospēlēt „Klusa nakts, svēta nakts", nevis ar vienu pirkstu meldiju taustot, bet gan abām rokām, tieši tā, kā spēlē tēvs svētdienas rītos. Un visiem šiem darbiem līdz kā spožs pavediens vijas domas par eglīti, Ziemsvētku vecīti un varbūtējām dāvanām.

Kādu rītu klusu pieeju pie krustmātes, kad viņa rīkojas ap savu drēbju skapi. Tajā parasti ir tik daudz jauku lietiņu — raibi dziju kamoli, kulīte ar raibām lupatiņām un citi sīkumi. Pieeju pie pusē atvērtā skapja un — ko es ieraugu? Pirmajā brīdī gandrīz nevaru paelpot pārsteigumā, nespēju dabūt vārdus pār lūpām: skapī uz augšējā plauktiņa sēž lelle, liela un skaista lelle ar zilām acīm, kupliem, vijīgiem matiem. Tik liela un skaista lelle, kādas man nekad vēl nav bijis!

„Lelle!" es beidzot izdvešu, bet tai pašā mirklī krustmāte mani sagriež riņķī, un kad es atkal tieku pie skapja, tajā nav ne vēsts no brīnumainās lelles.

„Kur tad ir tā lelle?" krustmāte smejas. Rādi šurp."

„Tur, tur stūrītī sēdēja lelle, es taču skaidri redzēju. Zilām acīm . . ." man trīc lūpas un acīs jūtu karstas asaras.

„Tev tikai tā izlikās", nosaka tēvs.

Pienāk māmiņa, abas kopīgi pārmeklējam skapi, bet no skaistās lelles vairs nav ne miņas.

„Tad, laikam, Ziemsvētku vecītis būs ar to lelli gaŗām gājis, un pa logu lelles ēna būs skapī iekritusi. To tad tu redzēji."

Vēl ilgi nevaru nomierināties. Taču tik skaidri lelli redzēju! Vai ēnai var būt tik zilas acis? Nekad! Vēl tikai pirkstu vajadzēja pielikt pie matiem, pie sārtajiem vaidziņiem, un tad es noteikti zinātu, ka skapī tiešām bija lelle.

Beidzot tas gaŗais mēnesis, kuŗam dienu vairāk nekā rokām un kājām pirkstu kopā, itin ātri aizsteidzies, Ziemsvētki jau pavisam tuvu. Vēl gan nav pavisam klāt, bet tepat kaut kur ir, — nu, ne tālāk kā ceļa galā. Bet tas arī vēl diezgan tālu, kad vasarā tik tālu gribēju aizskriet, biju pavisam aizelsusies. Tātad, baltie Ziemsvētki nu drīz būs klāt, un manī iedzirkstās maza cerība — varbūt arī zilacainā lelle atbrauks tiem līdz?

Un tad svētki ir klāt! Izirusi gaŗā zvaigžņu vija, no kuŗas vajadzēja savīt tik gaŗo Ziemsvētku mēnesi. Tik ātri nu svētki ir klāt!

Vēl viens otrs vārds svētku dziesmās slēpjas kaut kur dziļi galviņā un vajadzīgajā brīdī negrib lēkt pāri lūpām, lai kā cenšos to izdzīt laukā. Arī „klusai naktij" ne katru reizi pirksts nospiež vajadzīgo taustiņu. Ja nu vakarā pie eglītes sajūk un Ziemsvētku vecītis cerēto dāvanu vietā atstāj lielo rīksti? Ko tad?

Īsā ziemas diena jau sāk satumst, visi darbi padarīti, un mājās valda miers un klusums. Uz galda smaržo baltmaize un piparkūkas, ārā viegli lidinās lielas, vieglas sniega pūkas, dārza koki rotājas balti. Man tomēr nav svētku sajūtas, jo istabās trūkst skuju smaržas, nav svētku eglītes. Ja jau es esot tik laba un rātna bijusi, lai nebēdājot, gan svētku vecītis tad atnesīšot arī eglīti. Bet vecītis gan zina itin visu par katru bērnu, viņu darbus un nedarbus; un arī man taču viens otrs nedarbiņš aiz muguras. To visu pārdomājot, kļūst gluži skumji, jo varu palikt bez svētku eglītes. Daudz labāk, kad tēvs pats no meža to atnes, tad lieta droša, kaut svētku vecītis atnāktu tikai ar rīksti vien rokā.

„Izej nu, meitiņ, virtuvē pie Lonnītes," saka māmiņa. „Te jau mūsu logi tumši un Ziemsvētku vecītis diez' vai atradīs. Ienāks vēl pa saimes durvīm un visas dāvanas atdos Lonnei, ja tevis tur nebūs."

Kamēr māmiņa vēl runā, esmu jau pie durvīm. Tad sēžam abas ar Lonni uz gultas malas un gaidām. Kā veŗas āra durvis, tā abas lecam no gultas ārā un skrienam pretim. Vispirms ieveļas liels, balts mākonis auksta gaisa. Kad tas izklīst, parādās nosnidzis kažoks, apsarmojusi cepure. Ziemsvētku vecītis ir klāt! Bet, ak vilšanās, tas ir tikai mūsmāju puisis, tikko pārbraucis no meža. Mums liekas jau vēls, tik ilgi gaidīts. Skumjas žņaudz, kāpj arvien augstāk, un drīz jau spožām lāsēm rit pa vaigiem lejup. Te nu mēs sēžam Ziemsvētku vakarā bez eglītes, bez svecītēm un pavisam bez prieka . . .

Paveŗas istabas durvis, un māmiņa sauc:

„Nāciet, bērni, vecītis tomēr ienāca pa tumšajām dārza durvīm!"

Skrienam istabā. Tiešām, tur stāv eglīte, gaiši mirdzēdama svecīšu gaismā. Blakus tai Ziemsvētku vecītis ar gaŗu baltu bārdu, sarkanā kažokā, platu jostu apjozies. Aiz tās viņam aizbāzta liela pasaku grāmata, piparkūkas rūķis, bet arī branga rīkste! Abas ar Lonni paliekam nedroši pie durvīm stāvam. Māmiņa saņem mūs pie rokas un pieved pie eglītes, kur kopā ar daudzām citām dāvanām sēž arī mana zilace lelle. Smaida lelle, smaidu arī es. Bet visgrūtākais vēl priekšā, — jāskaita svētku dziesmas. Kā par brīnumu, visi vārdi tā vien lec laukā no mutes, tikpat gludi nospēlēju arī „Kluso nakti". Vecītis mūs abas ar Lonnīti vēl apmīļo, noglāsta galviņas un tad iet jau uz durvju pusi. Savos priekos esmu pavisam aizmirsusi vecmāmiņu, tādēļ lūdzu vecīti vēl brītiņu palikt, kamēr arī viņa ienāks, jo aizgājusi uz kūti jaunos jēriņus paskatīties. Bija arī tieši tagad jāiet! Bet vecītis nav pielūdzams, jo daudz bērnu vēl jāapmeklē šai svētku vakarā. Kad vecmāmiņa atgriežas no kūts, vecītis jau sen aizgājis. Viņa ir pavisam noskumusi, ka nav vecīti satikusi.

Man par lielām bēdām vecītis atstājis arī kuplo žagaru bunti — par brīdinājumu, lai dzīvojot godīgi nākamajā gadā.

Tā nemanot pienācis gulēt iešanas laiks. Miegs nenāk, skaistā lelle guļ man blakus gultiņā, un es domās vēl un vēl kavējos pie visa pārdzīvotā. Kad pienāk māmiņa un jautā, kā patikusi eglīte, lelle un vecītis, es laimīga pasmaidu un atbildu:

„Viss bija tik skaisti, bet bārda gan tam vecītim bija no pakulām un ar aukliņu piesieta, — to es labi redzēju."

Pie tā arī paliku, nelīdzēja nekāda stāstīšana, ne atrunāšana.

SVEICAM ZIEMSVĒTKOS MŪSU LAIKRAKSTA PĀRSTĀVJUS, LABVĒĻUS, ATBALSTĪTĀJUS UN SLUDINĀJUMU DEVĒJUS!

DV APGĀDS KANADĀ

Jaremko — labklājības ministrs

Līdzšinējais Ontario pavalstniecības ministrs Džons Jaremko iecelts par labklājības ministru. Jaremko pavalstniecības ministrs bija 6 gadus, tagad viņš pārņēmis Luija Sesila (Louis P. Cecile) posteni, kurš aiziet pensijā. Labklājības ministrija gādā par trūcīgo aprūpi, bērndārziem, slimnieku apkopšanu, veterānu palīdzību, dažādiem apmācību projektiem fiziski defektīvajiem u.c. Dž. Jaremko pazīstams kā aktīvs valdības loceklis, kurš līdz šim īpaši gādājis par imigrantu iekļaušanos kanadiešu dzīvē. Viņam arī piekrīt daļa nopelnu par to, ka vecuma pensiju tagad var saņemt attiecīgajā vecumā pēc 10 gadu nodzīvošanas Kanadā, nevis tikai pēc 20 gadiem, kā bija agrāk. — Provinces valsts sekretārs un pavalstniecības ministrs tagad ir Roberts Velčs (Welch), 38 gadus vecs advokāts no Sv. Katrīnām.

Lauksaimniekus varētu interesēt, ka 1961. gadā nodibinātā ARDA (Agricultural Rehabilitation and Development) plāna ietvaros līdz šim jau palīdzēts simtiem zemes īpašnieku, kuŗu lauki izrādījušies neproduktīvi. ARDA šādu zemi uzpērk un izmanto, ierīkojot parkus, meža dzīvnieku un putnu patvērumus, vai atstāj medību laukiem. Visvairāk lauksaimniecību šādā veidā mainījušas Ontario dienvidrietumos — Perisaundas un Pembrokas apkaimē, dažas arī Lindsejā, Hespelerā un Sadberijā. Interesenti var rakstīt tuvākajai Zemes un mežu departamenta nodaļai, kas pārbaudīs, vai piedāvājums pieņemams ARDA plāna ietvaros.

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

Latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komiteja savas pr-ces L. Pētersones vadībā 18. decembrī rīkoja Londonas un apkārtnes tautiešiem Ziemsvētku eglīti poļu baznīcas zālē. Sarīkojumu ievadīja māc. J. Prauliņš ar svētbrīdi. Sekoja latviešu skolas audzēkņu uzvedumi „Pirmie Ziemsvētki" un „Ziemsvētki sabraukuši". Pirmo bija iestudējuši trīs zemāko klašu audzēkņi, bet otru 5. un 6. klases skolēni. Pārpildītajā zālē bija redzami arī daudzi bijušie skolas audzēkņi. Visi ar interesi sekoja uzvedumiem. Jāpateicas skolas vadītājai un skolotājām par pūlēm šo uzvedumu sagatavošanā. Pēc tiem Ziemsvētku vecītis apdāvināja bērnus ar draudzes dāmu komitejas veltēm. Pēc apdāvināšanas bērnus un pārējos tautiešus aicināja pie gaumīgi klātiem tējas galdiem. Bērni un daudzi citi tautieši gaidu un skautu vadībā gāja rotaļās K. Senkēviča akordeona pavadījumā. Bija arī loterija ar vairākiem laimestiem, bet grāmatu galdā varēja iegādāties Ziemsvētku dāvanas. Ps.

VANKUVERA

Ziemsvētku eglītes vakars, kuŗu kopīgi rīkoja latviešu draudzes dāmu komiteja ar DV nodaļu, piedaloties latviešu skolai, notika 10. decembrī. To ievadīja māc. Kiršfelda vadīts svētbrīdis, bet programmā bija latviešu skolas audzēkņu priekšnesumi — deklamācijas, koŗa dziesmas, klavieru, akordeona, flautas solo. Sarīkojumu pulcināja ap 100 viesu ar apm. 40 bērniem, kuŗi, priekšnesumiem beidzoties, gāja rotaļās, kuŗas vadīja skolas skolotāji. Svētku azaidam vecāki bija atnesuši groziņus, bet dāmu komitejas locekles draudzes bērniem un skolēniem sagatavoja īpašus uzkodamos — viņu iecienītos „karstos suņus". Tad ieradās Ziemsvētku vecītis (J. Grēvnieks) un iepriecināja mazos ar dāvanām, paveica pieaugušo padarināšanos un pasniedza veltes arī skolotājiem.

Vietējā DV nodaļa un Latviešu biedrība Ziemsvētku skolas vajadzībām ziedojušas katra 60 dolārus, kuŗu izlietos skolas atbalstam šai mācības gadā.

PŪCESSPIEGELIS

NELIKVIDĒJUŠIES LIKVIDĒTIE...

Mūsu laikrakstā jau ziņots, ka Rietumvācijas DV delegātu sapulce nolēma, ka abām Hamburgā pastāvošajām DV nodaļām jāapvienojas vienā saimē, jo statūti nosaka, ka vienā pilsētā nevar darboties divas DV nodaļas. Rietumvācijas DV zemes valde šo delegātu lēmumu apstiprināja un izziņoja abu Hamburgas nodaļu biedriem (katram to paziņojot atsevišķi) kopsapulci nodaļu apvienošanai un valdes ievēlēšanai. Daļai DV Funkturma nodaļas biedriem aicinājumam nesekojot, kopsapulce notika, jauno valdi ievēlēja un zemes valde apvienoto nodaļu apstiprināja, bet „funkturmieši" nejutās apmierināti un iesniedza protestu DV centrālajai valdei. Tās sēdē Čikagā DV Funkturma nodaļas protestu noraidīja un akceptēja Rietumvācijas DV delegātu sapulces un zemes valdes lēmumu, atzīstot par vienīgo Hamburgā abu līdzšinējo apvienoto nodaļu. Ar šo DV centrālās valdes lēmumu Funkturma nodaļa Hamburgā bija likvidēta.

Tagad Vācijas latviešu laikraksts „Latvija" 17. decembŗa numurā ziņo, ka likvidētā DV Funkturma nodaļa biedru sapulcē ievēlējusi jaunu valdi: priekšsēdis A. Gaujers, vietnieks A. Kurpnieks, sekretārs V. Upītis, kasieris K. Mežinskis un biedrzinis P. Kaminskis. Revīzijas komisijā ievēlēti P. Žukovskis, E. Gaujere un A. Tenteris.

Tātad — šoreiz jāatzīst, ka pastāv arī tādi nelikvidētie likvidētie vai, saprotamāk izsakoties, kāda atsevišķa koporganizācijas nodaļa, kas nepakļaujas pat augstākā organa — centrālās valdes lēmumiem. Citos gadījumos šādās reizēs mēdz runāt par dumpiniekiem, kuŗus soda. Vai arī šai gadījumā nebūtu pareizākais, ja galvenos dumpiniekus, kuŗi uz „buntošanos" musina arī citus, sodītu ar izslēgšanu no organizācijas par iekšējās disciplīnas graušanu? Ja jau oficiāli likvidētā DV Hamburgas-Funkturma nodaļa par katru cenu vēlas palikt separāta mazsaime un neiet kopsolī ar visu organizāciju, tās biedriem nebūtu nekādu šķēršļu paklausīt DV centrālās valdes lēmumam un kā DV organizācijas locekļiem iekļauties apvienotajā DV Hamburgas nodaļā, bet savai separātajai darbībai nodibināt īpašu vienību, teiksim — HFNK, kas pilnā nosaukumā nozīmētu Hamburgas - Funkturma nepaklausīgo klubs. Bet nav normāli un pieļaujami, ja jārunā par nelikvidētiem likvidētajiem...

Lajs

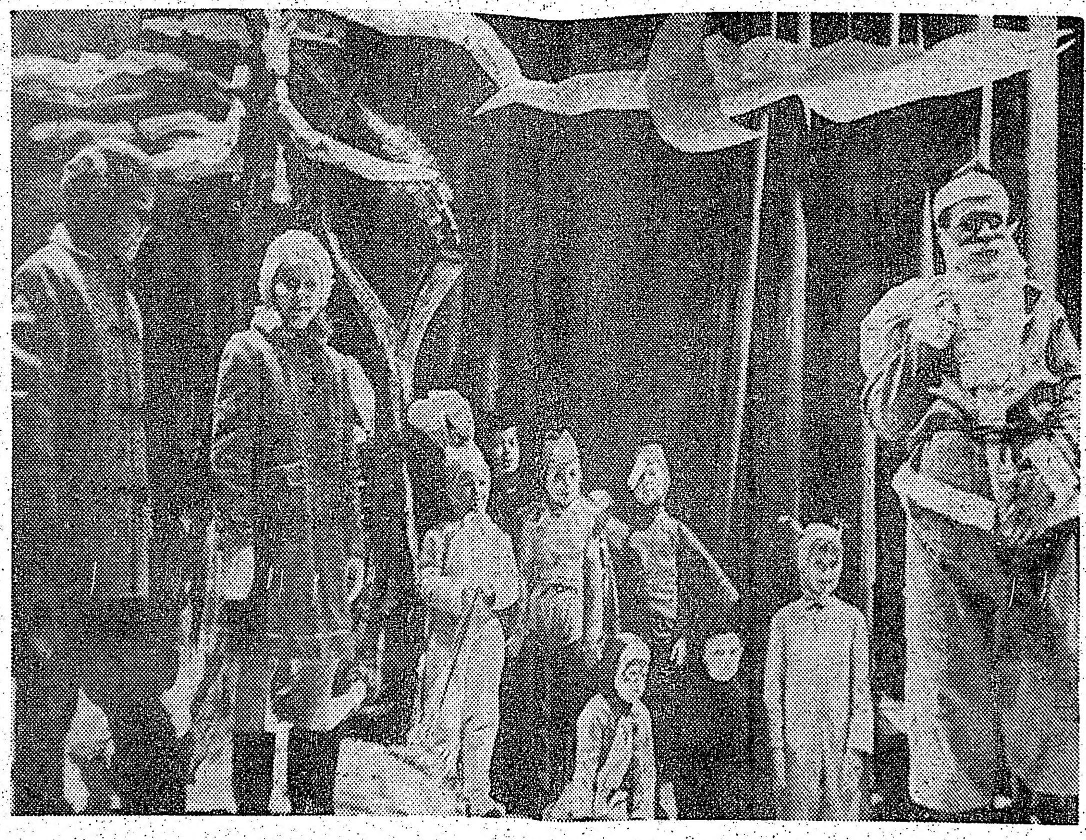

Ne vienmēr Ziemsvētku vecītis ierodas mājās vai sarīkojumā ar savu dāvanu maisu. Šoreiz ludziņā „Ziemsvētki Sidrabenē" vecīti (H. Miķelsons) bērni (Juris Brūniņš un Dzintra Brūniņa) satika Sidrabenes mežā. Aizmugurē „meža iemītnieki" — zvirbuļi,zaķi, vāveres un citi. Uzvedumā piedalījās 38 Toronto Sv. Andreja draudzes bērni. Foto: J. Ligers

Jaunieši var sagavoties mednieku gaitām

Šaušanas sportam aizvien vairāk izplatoties arī jaunatnes vidū, Ontario zemes un mežu departaments publicējis norādījumus, ar kuŗiem derētu iepazīties ikvienam šī sporta iesācējam. Vecākiem, kuŗu jaunieši ilgojas pēc šaujamā ieroča, bet kuŗiem šaubas, vai šauteni var uzticēt nepieaugušam cilvēkam, departaments dod šādus padomus:

Svarīgākais un galvenais, uz ko raudzīties, — vai jaunietim ir pietiekami pienākuma apziņas, lai viņam varētu uzticēt nāvētāju ieroci. Pirmajam ierocim izvēlēties vienkārša tipa šauteni, ar ko viegli rīkoties. Nākošais svarīgais solis ir šaušanas apmācība. Še nepietiek ar vienkāršu parādīšanu, kā ielaist patronu stobrā un kā nospiest gaili. Jaunietim nepieciešamas instrukcijas par pareizu apiešanos ar ieroci, tā kopšanu un piesardzības noteikumiem.

Visvieglāk šīs instrukcijas apgūt šautuvēs, sporta klubos vai dažādās organizācijās. Apmācībās iepazīstina ar ieroču šķirām, nosaukumiem, atsevišķām daļām un to kopšanu, pareizu šaušanu medībās šaujlaukā, apiešanos ar medījumu, atbildību pret aizšautiem zvēriem, kā arī labām attieksmēm sportistu un medību lauku īpašnieku starpā. Instruktori arī māca jauniešus, kā pazīt medījumus, medību likumus un techniku.

Negadījumi nenotiek bez mednieku vainas. Ja jaunieti jau pašā sākumā apmācīs pareizi apieties ar ieroci, nebūs jābaidās no nejaušībām. S.

VĒL TIKAI DAŽAS DIENAS

Mākslinieku vienības Latvis 11. gadskārtējā izstāde Hamiltonā, kuŗu atklāja 2. decembrī, būs atvērta vēl tikai dažas dienas, kādēļ mākslas draugiem jāpasteidzas, ja grib redzēt Latvja saimes šāgada skates darbus. Sestdien, 24. decembrī, izstāde atvērta no plkst. 10 rītā līdz 5 pēcpusdienā; svētdien, 25. decembrī, no plkst. 2—5 pēcpusdienā, otros svētkos izstāde slēgta, bet pēdējā dienā — otrdien, 27. decembrī, atvērta no plkst. 10—5 pēcpusdienā. Izstāde iekārtota Hamiltonas pilsētas mākslas galerijā — Main W. un Forsythe ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķiŗ aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

No tāliem ziemeļiem, kur vējš griež sniegu lieliem aumaļiem, Ziemsvētku vecītis (E. Ābele) ieradies arī Toronto, kur iepriecina gaidītājus Austrumu draudzes bērnu eglītes vakarā. Foto: JAK

Eglītes vakarā vienmēr garšo daudz labāk nekā mājās. To apzinādamās, vanadzes mazajiem viesiem bija klājušas jo bagātīgu svētku galdu DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes vakarā. Un patiešām — garšoja lieliski, it sevišķi vēl tādēļ, ka Ziemsvētku vecītis savu dāvanu maisu jau bija iztukšojis. Foto: JAK

TORONTO ZIŅAS

DV Toronto nodaļas paplašinātajā valdes sēdē 18. decembrī pr-ža I. Zamlovska vadībā piedalījās arī revīzijas un nama komiteja, lai pārrunātu un izšķirtu nodaļas nama pārdošanas jautājumu. O. Perro, kuŗa nekustamu īpašumu pārdošanas birojam nodota nama lieta, ziņoja, ka pārdodamo namu apkatījuši ap 100 interesentu, bet pirmais pirkšanas piedāvājums saņemts aizvadītajā nedēļā 40.000 dol. apmērā ar 25.000 dol. iemaksu, atlikumu nokārtojot 5 gados. Sēdes dalībnieki pēc rūpīgiem apsvērumiem atzina piedāvājumu par pieņemamu, bet galīgo lēmumu atstāja nodaļas biedru sapulcei, kuŗu sasauks 2. janvārī plkst. 7.30 vakarā DV namā. Sēdes tālākā gaitā kasieris A. Melders informēja, ka par Ziemsvētku kartītēm līdz šim ienākuši 2660 dol. Par pārstāvi jaunajā Latvijas valstssvētku organizēšanas rīcības komitejā valde atkal izraudzīja O. Kļavenieku, kurš arī ziņoja par veiktajiem priekšdarbiem Austrālijas latviešu dziedātājas Apolonijas Sapales koncertam 15. janvārī un ar TLB kopīgi rīkotajai masku ballei 25. februārī. Lai godinātu latviešu leģionāru piemiņu, valde nolēma 4. februārī Latviešu namā rīkot Zviedrijas izdoto latviešu kaŗavīru atceres vakaru ar slimnīcas māsas un dziedātājas Martas Cakares (Čikaga) atmiņu stāstījumu un dziesmām, klavierpavadījumus veicot pianistei Ainai Zemdegai.

Toronto latviešu tautas augstskolas padomes sēdi vadīja prezidija priekšsēdis prof. V. Burkēvics, bet protokolēja sekretārs A. Sudmalis. Pie TLTA darbojas ģimnazija, neklātienes skola un vasaras nometņu vadītāju kursi, bet iepriekšējā gadā arī latviešu seminārs. Bez tam augstskola rīko populārzinātnisku referātu ciklus un citus līdzīgus pasākumus. Par TLTA vispārējo darbību ziņoja prof. V. Burkēvics, kas veic arī latviešu ģimnazijas direktora pienākumus. Atsevišķu ziņojumu par ģimnazijas darbu sniedza inspektrise V. Slavieša. Ģimnazijā pašreiz mācās 83 audzēkņi, darbojas 11 skolotāju. V. Slavieša vada arī divgadīgos bērnu vasaras nometņu vadītāju kursus, kuŗos jau sagatavoti vairāki pilntiesīgi vadītāji un vadītāju palīgi. Neklātienes skola aptveŗ pamatskolas un ģimnazijas kursu, tās vadītāja ir E. Ezera. Šogad neklātienes ģimnazijā mācās 7, bet pamatskolā 2 audzēkņi, no tiem 5 dzīvo Kanadā, 3 ASV un 1 Austrālijā. J. Mežaka vadībā pie ģimnazijas darbojas atsevišķa paidagoģijas klase ar divgadīgu kursu, kuŗu līdz šim beiguši 11 jauno skolotāju. Revīzijas komisijas priekšsēdis E. Ziplāns ziņoja, ka 1964./1965. mācības gadā ieņemti 2927,68 dol. un izdoti 3021,65 dol., bet, 1966. mācības gadu sākot, kasē bija 1678,99 dol. TLTA visu nozaŗu darbību padome atzina par sekmīgu, — vadītājiem un darbiniekiem izsakot pateicību. Nākošajam darbības posmam prezidijā ievēlēja visus līdzšinējos — priekšsēdi prof. V. Burkēvicu, sekretāru A. Sudmali un kasieri K. Priedīti, bet revīzijas komisijā — E. Ziplānu, J. Zuntaku un no jauna J. Rolavu. Pārrunājot līdzekļu sagādi galvenokārt ģimnazijas darba uzlabošanai un mācības līdzekļu iegādei, vienojās uzsākt līdzekļu vākšanas akciju plašākā mērogā, pie kam šo akciju kārtos ģimnazijas audzēkņu vecāki.

Latviešu baptistu draudzes un svētdienas skolas dievkalpojums pie Ziemsvētku eglītes bija pulcinājis vairāk nekā 100 dalībnieku. To vidū vairāki bija mērojuši arī pagaŗo ceļu no t.s. Latviešu apriņķa lauku saimniecībām. Solodziesmas dziedāja Čikagas viešņa — soprāns Marta Cakare, pavadījumus veicot Ilzei Ābelei. Bija arī bērnu priekšnesumi, galvenokārt deklamācijas un dziesmas. Pēc dievkalpojuma notika draudzības vakars, kurā bērniem izdalīja Ziemsvētku dāvanas un saldumus.

Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Andreju Ojāru Kņesu-Kņezinski, Jēkaba un Rutas dēlu.

Latviešu studentu kopa 29. decembrī plkst. 6 vakarā pilsētas valdes ēkas slidotavā rīko studentiem kopīgo slidošanu. Pēc tam plkst. 7,30 vakarā notiks saviesīgs studentu draudzības vakars ar deju Internacionālajā studentu centrā (33 St. George ielā).

Ar smadzeņu trieku 67 gadu vecumā miris Valdemārs Lejzemnieks. Viņu 21. decembrī pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. Ā. Čops. Nelaiķis Toronto atstāj dzīvesbiedri Ellu, bet ASV meitu ar ģimeni.

Ziemsvētku vakara dievkalpojumi 24. decembrī notiek visās latviešu luterāņu draudzēs. Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums sāksies plkst. 6 vakarā, Sv. Andreja baznīcā — plkst. 7 vakarā ar draudzes koŗa piedalīšanos un Sv. Jāņa baznīcā — plkst. 4 pēcpusdienā un plkst. 6 vakarā.

Latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums notiks 26. decembrī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu namā. Paredzēti bērnu priekšnesumi un kafijas galds.

Sv. Andreja draudzes aktīvo jauniešu grupa 28. decembrī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās rīko Ziemsvētku eglītes sarīkojumu, kurā aicina piedalīties visus draudzes jauniešus.

Latviešu baptistu draudzes reliģiski-ētisko pārdomu vakars notiks 29. decembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Māc. R. Ekšteins runās par tematu „Kristīgais universs". Koncerta daļā dziedās draudzes koris dir. A. Purva vaībā.

SĀK BIĻEŠU PĀRDOŠANU EXPO UZVEDUMIEM

Sākot ar 1. janvāri, dabūjamas ieejas kartes Kanadas simtgades 672 uzvedumiem, kuŗi risināsies četros teātŗos un 25.000 sēdvietu stadionā. Sešu mēnešu laikā, no 28. aprīļa līdz 27. oktobrim, notiks vismaz 18 pirmizrādes. Uzvedumos piedalīsies mākslinieki no 25 zemēm. Ieejas karšu cena dažādajiem uzvedumiem svārstās no 1,50 dol. sporta un līdzīgos sarīkojumos līdz 15,20 dol. operu pirmuzvedumiem.

Ieejas kartes uzvedumos pieprasāmas: Expo 67 Box Office, P. O. Box 1330, Station „B", Montreal 2, Que., Canada. Ar 6. martu sākot, biļetes būs dabūjamas brīvā pārdošanā 1 Place Ville Marie, Montreal.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Atsaucieties un atbalstiet DAUGAVAS VANAGU Kanadā ZIEMSVĒTKU AKCIJU!
Ziedojumi un samaksa par kartītēm nododama DV KV un visām DV nodaļām Kanadā.

...TBALSTĪTĀJUS

DV APGĀDS KANADĀ

...TO ZIŅAS

...lotāju. V. Slavieša vadā arī divgadīgos bērnu vasaras nometņu vadītāju kursus, kuros jau sagatavoti vairāki pilntiesīgi vadītāji un vadītāju palīgi. Neklātienes skola aptver pamatskolas un ģimnazijas kursu, tās vadītāja ir E. Ezera. Šogad neklātienes ģimnazijā mācās 7, bet pamatskolā 2 audzēkņi, no tiem 5 dzīvo Kanadā, 3 ASV un 1 Austrālijā. J. Mežaka vadībā pie ģimnazijas darbojas atsevišķa paidagoģijas klase ar divgadīgu kursu, kuru līdz šim beiguši 11 jaunie skolotāji. Revizijas komisijas priekšsēdis E. Ziplāns ziņoja, ka 1964./1965. mācības gadu ieņemti 2927,68 dol. un izdoti 3021,65 dol., bet 1966. mācības gadu ... kot, kasē bija 1678,99 dol. TLTA ... un darbinieki izsaka pateicību ... Nākošajam darbības posmam prezidijā ievēlēja visus līdzšinējos — priekšsēdi prof. V. Burkēvicu, sekretāru A. Sudmali un kasieri K. Priediti, bet revizijas komisijā — E. Ziplānu, J. Zuntaku un no jauna J. Rolavu. Pārrunājot līdzekļu sagādi galvenokārt ģimnazijas darba uzlabošanai un mācības līdzekļu iegādei, vienojās uzsākt līdzekļu vākšanas akciju plašākā mērogā, pie kam šo akciju kārtos ģimnazijas audzēkņu vecāki.

● Latviešu baptistu draudzes svētdienas skolas dievkalpojums pie Ziemsvētku eglītes bija pulcinājis vairāk nekā 100 dalībnieku. To vidū vairāki bija mērojuši arī pagaro ceļu no t.s. Latviešu apriņķa lauku saimniecībām. Solodziesmas dziedāja Čikagas viešņa — soprāns Marta Cakare, pavadījumus veicot Ilzei Ābelei. Bija arī bērnu priekšnesumi, galvenokārt deklamācijas un dziesmas. Pēc dievkalpojuma notika draudzības vakars, kurā bērniem izdalīja Ziemsvētku dāvanas un saldumus.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Andreju Ojāru Kņesu-Knezinski, Jēkaba un Rutas dēlu.

● Latviešu studentu kopa 29. decembrī plkst. 6 vakarā pilsētas valdes ēkas slidotavā rīko studentiem kopīgo slidošanu. Pēc tam plkst. 7.30 vakarā notiks saviesīgs studentu draudzības vakars ar deju Internacionālajā studentu centrā (33 St. George ielā).

● Ar smadzeņu trieku 67 gadu vecumā miris Valdemārs Lejzemnieks. Viņu 21. decembrī pēdējā gaitā no Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. A. Čops. Nelaiķis Toronto atstāj dzīvesbiedri Ellu, bet ASV meitu ar ģimeni.

● Ziemsvētku vakara dievkalpojumi 24. decembrī notiek visās latviešu luterāņu draudzēs. Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums sāksies plkst. 6 vakarā, Sv. Andreja baznīcā — plkst. 7 vakarā ar draudzes kora piedalīšanos un Sv. Jāņa baznīcā — plkst. 4 pēcpusdienā un plkst. 6 vakarā.

● Latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums notiks 26. decembrī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu namā. Paredzēti bērnu priekšnesumi un kafijas galds.

● Sv. Andreja draudzes aktīvo jauniešu grupa 28. decembrī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās rīko Ziemsvētku sarīkojumu, kurā aicina piedalīties visus draudzes jauniešus.

● Latviešu baptistu draudzes reliģiski-ētisko pārdomu vakars notiks 29. decembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Māc. R. Ekšteins runās par tematu „Kristīgais universs". Koncerta daļā dziedās draudzes koris dir. A. Purva vadībā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

...AKCIJU!

A. SEDASDĒLS

MEDNIEKI

Es salaužu svešuma ledu, kuram nav nedz lāsmojuma, nedz zaļgani caurspīdīgās krāsas; sagrauju debesskrāpju sienas, gar kuru kājām auļo trokšņi un kņada, ellišķā ātrumā triekdami cilvēka mūžus.

Salaužu un iznīcinu, lai sapņu acīm ieraudzītu kādu klusu un mirdzošu ceļu uz to pusi, kur palikuši Ziemsvētki, ar dzīvām svecēm egles zaros un maigiem skaņu guldzieniem iezvanīto svētvakaru.

☆

Zaļā tempļa valdnieks, — to zēnībā biju noklausījies mūsu Zibžņugrāvas mežā, kad sapulcētie mednieki un dzinēji, sagaidot kroņa mežkungu Grīvi ierodamies, viņu godāja ar šo titulu. Man tas dziļi iegūlās atmiņā, jo liecināja par kādu svarīgu pienākumu Dieva radības priekšā.

Tolaik nenoskārtu, ka arī mani savā varā paņems mežs — šī krāšņā svētnīca, pilna dzīvības, putnu dziesmām, ar krāsās un šalkoņā mainīgo skaistumu.

Toreiz mednieki man atgādināja cilvēkus, kuri meklē prieku trokšņos, dzenot izbailēs un vajājot rāmos meža iemītniekus. Tikai nedaudzi bija nākuši uz Zibžņugravu, lai patīksminātos par stirnas graciozo lēcienu pāri stigai vai apbrīnotu lapsas kūmiņa jūtīgo dzirdi, kas vienmēr pirmā izšāvās no ielenkuma.

Pašam kļūstot par zaļā tempļa valdnieku kādā Zemgales novadā, kur varēja sajust vējus no Lietuvas pūšam, vajadzēja sadraudzēties ar medniekiem. Brīžiem tie gan šķita gluži citādi nekā mežkunga Grīves laikā. Tad medību norisē gan izraisījās kāre kaut ko iegūt, bet — virmoja arī prieks un apbrīna par kokiem un audzēm, kuru patvērumā mita dažādā dzīvā radība. Tolaik mednieki mazāk alka trofeju, bet, joņojot caur zaļo templi un it kā savādas bijības pārņemti, apskurba no varenības, kura šūpojās smuidro audžu lapotnē.

Kad biju izsirojis visas sava meža apgaitas, lai zinātu audžu izskatu un mūžu, uzsākot savu valdīšanas laiku, mani septiņi mežsargi pateica kaut ko vairāk. kas nebija iezīmēts nedz mežaudžu plānā, nedz saredzams uz vietas. Vismaz bezsniega laikā ne. Tā bija meža dzīvnieku bagātība, kas vilināja medniekus. Arī apgaitās iespiestie mazie meža ezeri, kuri, sidrabaini mirdzot, atspoguļoja milzīgo koku augumus, rītos vai saulrietā rosīja trokšņainu dzīvību: nebija neviena rāma plankumiņa ūdens spogulī!

Ciroles apgaitas mežsargs Egle parasti bija šķūtniekos no Rīgas atbraukušajiem medniekiem. Aiz lepnuma vai aprēķina, par to neņemos spriest. Šķita, viņam patika pirmajam uzņemt saskari, sevišķi tad, ja ciemiņi ieradās uz medībām Ciroles apgaitā pirmo reizi. Tad viņš saistīgi klāstīja par saviem meža iemītniekiem, gan ar uzmanīgu piesardzību, jo Eglem patika saudzēt kā savu zaļo bagātību, tā dzīvību, kas mita apgaitas audzēs. Vēl šodien, aiz daudzu gadu dūmakas, sadzirdu Egles balsi, kā tā, mazliet piesmakusi, pamācīgi izskan mednieku pulkā, pirms tas novietojas mastā.

Ieradās pirmie ciemiņi no Rīgas manās mežavīra gaitās. Varēju labi nolasīt viņu sejās slēpto vēlēšanos un nolūkus.

Ziemsvētki vairs nebija aiz kalniem, un tādēļ katrs mednieks loloja cerību iegūt kādu dāvanu no maniem mežiem. Vēl jo vairāk tādēļ, ka austrumu pamalē dārdošais karš bija uzvēlis cilvēkiem smagāku nastu, sašaurinādams daudzas ikdienišķas vajadzības.

Ziemas dienu iešūpoja paass ritenis, kad izgājām mastos. No piesnigušajām koku galotnēm atraisījies sniegs cirtās sejā. Pirmie masti nedeva nekā. Bet tā nebija nedz mana, nedz Egles vaina. Mednieki sāka pukoties: braukuši tādu gabalu, bet bises vēl aukstas. Kad arī nākamie masti izslējās tukšā, kāds no medniekiem, nesavaldījis dusmas, kaut ko uzkliedza Eglem. Metos viņam talkā. Brītiņu pagājuši sānis, saskaņojām viedokļus: ciemiņi, acīm redzot, atbraukuši vienīgi ar vēlmēm, kādas ir izsalkušajam. Bet ko mēs varējām līdzēt, ja dzīvnieku kustība tik niecīga? Mednieki nerimās savā neapmierinātībā, vajadzēja kāpināt ātrumu; parasto desmit mastu vietā izņemt piecpadsmit. Dzinēji pārvērtās par piķieru suņiem. Vecais Egle kļuva sārts un nosvīda dusmās. Arī es nespēju klusināt savu nemieru.

Medību diena pagāja. Atskaitot pāris garaušu, citu trofeju nebija. Neviens no medniekiem nebija redzējis vairāk par iedomātu lapsu vai stirnu, — meža skaistums viņu acīm bija paslīdējis garām nepamanīts.

„Gaļinieki," norūca Egle.

Bet tā nebija pēdējā reize ar Rīgas ciemiņiem. Ziemsvētku sestdienā tie atkal ieradās pasērst. Mežsargs Egle, kā labākais dzinēju maršals, bija ierindā. Šai mednieku pulciņā bija grupa mūsu un vācu karavīru. Pēdējie nāca no kāda Švarcvaldes novada.

Jau braucienā no stacijas Egles kabatās bija ieslīdējušas noderīgas tabakas preces un saldumi Ziemsvētkiem. Mežsarga mazais kleperītis lielajās Zemgales ragavās bija atvizinājis gluži citādus ciemiņus.

Mākoņi bija uzmetuši zemei biezu sniega villaini, kura tik dziļi ietina lauku mājas, ka tikai tumši punkti blenza zem balti mirdzošā seguma. It kā pasakā sastindzis, klusēja mežs. Nekad nebiju to redzējis tik majestātiskā tērpā. Egļu apakšējos zarus sniegs bija ievilcis sadzītās kupenās. Košais skuju zaļums staroja vienīgi no koku vainagiem. Nevarēja pat ieraudzīt cirsmā sagāztos kokus, baltais klājiens visu bija nolīdzinājis. Tikai sakrautās malkas grēdas, izceldamas baltu kupri, liecināja, ka te pāri gājis mežinieka cirvis.

Eglem bija taisnība: tik dziļi piesnigušā mežā dzīvnieki guļ noslēpušies un pārlaiž briesmas bez kustībām. Brīdināju medniekus, lai kliedētu iespējamo īgnumu.

(Nobeigums 12. lpp.)

Kalamazū 10. un 11. decembrī latviešu valodas semināra laikā notika arī žurnāla „Mēs" redaktoru un līdzstrādnieku apspriede: priekšā no kreisās — Mārīte Plūme, Ojārs Upatnieks un kāda semināra kursante; otrā rindā — Indra Ancāne, Dace Jauntirāne, kāda kursante un Inta Zariņa; aizmugurē — redaktrise Valija Ruņģe, saimniecības daļas vadītāja E. Šteinbacha, atb. redaktors Aivars Ruņģis un redaktrise Gundega Michele. Foto: M. Zandbergs

Žurnāls „Mēs" turpina augt

Kalamazū pilsētiņa Mičiganā 10. un 11. decembrī vēlreiz pieplūda ar latviešu jaunatnes dzīvo garu un raitām pārrunām: tai pašā laikā, kad latviešu valodas semināra dalībnieki Rietummičigenas universitātē mācījās gramatiku un vērtēja Anšlava Egliša darbus, notika arī žurnāla „Mēs" redaktoru un līdzstrādnieku apspriede. Žurnāla darbinieki dzīvo tik izkaisīti pa ASV, Kanadu, Eiropu un Austrāliju, ka visiem tikties ir neiespējami. Arī šoreiz nevarēja sanākt pilns darbinieku sastāvs, bet Eiropas un Austrālijas redaktori „piedalījās" ar vēstulēm, tāpat kā pārējie ierosinot, vērtējot un solot jaunus darbus.

Galvenais pārrunu temats šai sēdē bija: ko gan vajadzētu darīt, lai žurnāls kļūtu vēl pievilcīgāks jauno lasītāju saimei? Lasītāju skaits neplok, bet pieaugums ir gaužām mazs. Daudzi abonementus neatjauno aizmāršības dēļ, jauni abonētāji visai atturīgi. Vai vainojams žurnāla saturs? Vai tā izskats? Vai reklāma pārāk trūcīga?

Kanadas redaktora — Modra Zandberga atvestie ierosinājumi no sešu nedēļu nogaļu kursu dalībniekiem Montreālā atklāja, ka žurnāla līdzšinējais saturs bijis pieņemams — kursanti jaunas idejas neierosināja. Žurnāla ārējā izskatā pašreiz nekā daudz nevar darīt. Kaut redakcijas kolleģijas kopīgais sapnis būtu žurnāla lielāks formāts, ar krāsainiem vākiem un attēliem, kas vairāk mudinātu jauniešus tajā ieskatīties. Lai šo sapni īstenotu, nepieciešams tomēr daudz sirsnīgāks atbalsts no latviešu organizācijām un fondiem. Pa spēkam pašlaik gan ir pastiprināti reklāmas plūdi — indīgi rozā plakāti, baloni, uzvedumi jaunatnes sarīkojumos un brīvekspemplāri, — īsi sakot, viss, kas vien varētu vērst jaunatnes uzmanību uz to, ka pastāv žurnāls, kurš gatavots tieši viņiem. Nenoliedzami lielāka ietekme tomēr būtu vecākiem un skolām: vecāki spēj dāvināt vairāk abonementu nekā jaunieši tos pirkt, un grūti gan iedomāties labāku dāvanu, kas interesētu jaunieti un reizē arī paplašinātu viņa zināšanas latviešiem tuvās lietās. Šāgada janvārī LN JAK Draudzīgā aicinājuma dienā dāvināja visām latviešu skolām „Mēs" abonementus. Ja skolotāji vairāk mudinātu jauniešus tos skolā apskatīt un pašiem abonēt, būtu jau panākts ļoti daudz. Nav arī neiespējams, ka ar laiku dažas „Mēs" nodaļas izmanto par mācību palīglīdzekļiem, jo žurnālā pastāvīgi ievieto rakstus par latviešu gramatiku, vēsturi, mūsu tautas personībām, arī par Latvju šodien. Sēde nolēma šo jautājumu ierosināt apspriest skolu valdēm.

Žurnāla saturs gan nav tikai pamācīgs vien. „Mēs" apraksta arī jaunatnes sarīkojumus, sniedz jauniešu impresijas par ceļojumiem, dzīvi, nometnēm, kursiem un visu citu, ko jaunieši dara. Šāds saturs būs arī turpmāk, vēl ietilpinot vairāk fotografiju, un, ja vien iespējams, arī vairāk rakstu.

Žurnāls iesaistījis jaunus redaktorus: Vācijā — Uģi Bērziņu, Anglijā — Zigrīdu Daškēvicu un Austrālijā — Jāni Roni. Iegūti arī jauni līdzstrādnieki: Arvīds Lūks Austrālijā un Indra Ancāne Kanadā. „Mēs" izveidošanā piedalās atbildīgais redaktors Aivars Ruņģis un redakcijas locekļi un līdzstrādnieki Lalita Muižniece, Vilma Tenese, Modris Zandbergs, Gundega Michele, Valters Nollendorfs, Dace Ķezbere-Jauntirāne, Jānis Pīpiņš, Vilma Rituma, Ojārs Upatnieks un Inta Zariņa. Visi apsolījuši vairāk rakstu, vaidāk ideju, vairāk darbu. No Čikagas, ar turienes jaunatnes pulciņa palīdzību, nāks „Mēs" humora pielikums; laimītei palīdzot, varbūt, izdosies atrast jaunu autoru, kas spēs uzrakstīt „nebeidzamu" dēku stāstu, līdzīgu Džēma Bonda serijai; parādīsies arī raksti par jauniešiem, kas atraduši neparastu un interesantu maizes darbu, un vēl daudz, daudz cita.

Sēde ilga divas dienas. Kad bija laiks mājup braukt, kopdoma izskanēja apmēram šā: Jaunieši — lasiet „Mēs", vecāki — dāviniet „Mēs", skolotāji — izmantojiet „Mēs", organizācijas — atbalstiet „Mēs"; redaktori un līdzstrādnieki — ko jūs vēl gaidāt? Prom, pie rakstāmmašīnām, rakstiet „Mēs"! I. A.

Jukums Jekums

ZIEMSVĒTKU VAKARĀ

Kādreiz Ziemsvētku vakarā
tu jūdzi zirgu
krāsotās kamanās
un, sniegam gurkstot,
brauci uz savu baznīcu.

Tagad Ziemsvētku vakarā
tava tukšā baznīca
dedzina krāsainas sveces
un brauc uz
tavu „bangalovu",
lai piedāvātu tev
svētvakaru.

Kādreiz Ziemsvētku vakarā
suns cilāja
sniegā salstošās kājas
un, garu laiku kavēdams,
rēja mēnesi.

Tagad Ziemsvētku vakarā
savu valgu zemei pievērsis,
mēness rēja suni,
kas pārkurinātā istabā
grauza mākslīgu kaulu.

☆ Amerikā palaikam atskan balsis par dažāda novirziena latviešu preses vēlamību un nožēla par „opozicijas" laikraksta trūkumu. Bet Jānis Rudzītis Vācijas „Latvijā", rakstot par latviešu presi Zviedrijā, atzīst, ka diferencēta prese nav īstenojama. Zviedrijā, piemēram, apstājušies iznākt visi trīs latviešu laikraksti — „Latvju Ziņas" 1955. gadā, „Māras Zeme" — 1961. gadā, bet „Latvju Vārda" pēdējais numurs iznācis šāgada maijā. Visvairāk Zviedrijas latvieši lasa Vācijas „Latviju".

„LIKSMUS SVĒTKUS" UN „MIERS VIRS ZEMES"...

Dadža karikatūra

GRAND RAPIDI

● Vanadzes Grand Rapidos apzinājušas latviešu karavīrus ASV bruņotajos spēkos, kuru skaits prāvs — 18, no tiem 4 atrodas Vietnamā. Visiem vanadzes nosūtījušas Ziemsvētku sveicienus. pievienojot mazas veltes. Svētkos iepriecināja arī vecos un slimos pašu latviešu kolonijā, par kuriem apvienībai vai tautiešiem bija ziņas.

● Aizvadītā briežu medību sezona, pēc latviešu mednieku vērtējuma, nav bijusi sevišķi sekmīga, bet par to neviens pārāk neskumst, jo īstam medniekam galvenais ir pats medību prieks. Bez H. Ķerpes, par kura veiksmi pirmajā medību dienā jau ziņots, bukus vēl pārveduši Pēteris Rencis, Eduards Rozenbergs un Georgs Kalējs. Šoreiz nav laimējies arī rež. Arnoldam Štamam, kurš pieskaitāms pie medniekiem ar ļoti veiksmīgu roku, kā citi mēdz teikt — „medījums viņam parasti nokrīt kā no gaisa".

● Grand Rapidu un apkārtnes ev.-lut. draudzē 11. decembris bija darbīga un garīgiem baudījumiem bagāta diena. Bez kārtējā dievkalpojuma notika komponista V. Ozoliņa un dziedātājas E. Reinvaldes garīgs koncerts, kuru klausītāji uzņēma ar sirsnību un uzmanību. Pēc koncerta sabiedriskajās telpās savukārt risinājās draudzes jaunatnes pulciņa eglītes vakars, kuru atklāja pulciņa pr-ks M. Ronis, evaņģeliju lasīja prāv. A. Veinbergs, bet svētbrīdi vadīja māc. Kr. Hermanis. Runāja arī pulciņa vadītāja skolotāja L. Skuja. Bija priekšnesumi, dāvanas un svētku mielasts.

● Ziemsvētku sarīkojumu ietvaros Grand Rapidu publiskajā mūzejā vietējam latviešu korim dir. R. Zuikas vadībā 11. decembrī bija patīkams uzdevums — daudzināt latviešu dziesmu, ko koris veica godam, izpelnoties sevišķu rīkotāju un publikas atzinību. Koris nodziedāja divas laicīgas un divas garīgas dziesmas. J. Puriņš sniedza īsu ieskatu latviešu Ziemsvētku tradicijās, bet Inta Siliņa izskaidroja dziesmu tekstus. V. Z.

SAVIENOVALSTĪS TAJĀS

ŅUJORKA

● ASV DV zemes valdes pēdējā sēdē pirms Ziemsvētkiem 17. decembrī Ņujorkas DV namā atzina, ka aizvadītais gads bijis izcils kultūras un palīdzības darbā. Sēdē pieņēma darbības un finanču pārskatus. DV apvienību delegātu sapulce paredzēta nākamā gada aprīlī Ročestrā, bet par tiešo datumu vienosies vēlāk, atkarā no telpu dabūšanas iespējām. Sēdi vadīja priekšsēdis V. Hazners.

● Ņujorkas skolu apvienotā bērnu eglīte notika 18. decembrī Arlingtona zālē Manhatenā, kuru ievadīja māc. R. Zariņa svētruna. Bērnu priekšnesumu daļā Longailendas skola rādīja svētku evaņģeliju, Bronksas skola — iedomīgo eglīti, Bruklinas skola — meža dakteri, Džamaikas skolas — lāci un pelīti, Ņuarkas skola — tautas dejas, bet visi bērni kopīgi nodziedāja divas Ziemsvētku dziesmas. Sekoja prieka brīži ar Ziemsvētku vecīti un kopīgs azaids. Noslēgumā bija dejas un rotaļas. Bija iekārtotas arī grāmatu un daiļamatniecības izstrādājumu novietnes un darbojās loterija.

● Ņujorkas latviešu biedrības Ziemsvētku eglītes sarīkojumā 17. decembrī svētku vēstījumu teica māc. R. Zariņš, atceroties līdzīgu vakaru pirms 20 gadiem, kad pirmo reizi steidzies uz šādu sarīkojumu. Priekšnesumu daļā soprāns Sk. Prince dziedāja solodziesmas A. Dzirkales-Cennes klavierpavadījumā. Ziemsvētku vecītis (Ž. Jēkabsons) apdāvināja 14 bērnus, bet ap 60 pieaugušo pakavējās pie atspirdzinājumiem un dejās. — Biedrības ģenerālsapulce notiks 7. janvārī, kad paredzētas jaunas amatpersonu vēlēšanas un piešķirs Jāņa Lorberga stipendiju.

● Ņujorkas draudzes Nuarkas skolai eglītes vakars notika 17. decembrī ar māc. R. Zariņa svētrunu ievadījumā. Priekšnesumu daļā bērni uzveda N. Valteres ludziņu par Ziemsvētku zaķi skolotājas E. Rafaēlas iestudējumā. Lugai mākslinieks A. Kārkliņš bija pagatavojis liela izmēra dekorācijas. Apmeklētāju ieradās ap 150.

KLĪVLENDA

● Latviešu kolonijā jau sākušas atmirdzēt pirmās Ziemsvētku eglītes. Miera un Mārtiņa Lutera draudžu kopīgajā eglītes vakarā 10. decembrī svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis. Bija labi sagatavoti abu draudžu svētdienas skolu audzēkņu priekšnesumi. Ar bagātīgi pildītu dāvanu maisu, bet arī žagaru bunti ieradās Ziemsvētku vecītis, sagādājot lielu prieku mazajiem Pestītāja gaidītājiem. Pēc priekšnesumiem abu draudžu dāmas eglītes vakara dalībniekus aicināja pie svinīgi uzpostiem atspirdzinājuma galdiem. Tai pašā vakarā notika arī skautu un gaidu eglītes sarīkojums. Arī še svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis. Labi sagatavotā guntiņu īsluga „Piparkūkas sirds", apmeklētājiem sagādāja daudz prieka, jo mazie tēlotāji ar visu sirdi dzīvoja līdz smaržīgās un garšīgās piparkūkas liktenim. Tālu ceļu nācis un piekusis, bet ar bagātu dāvanu nastu ieradās arī Ziemsvētku vecītis.

MINEAPOLE

● DV Minesotas rīkotā Čikagas Piecīšu viesizrāde bija jau viņu trešā ciemošanās Dvīņu pilsētās. Ja par pirmo Piecīšu viesošanos apmeklētāji vēl izteica dažādus ieskatus, tad tagad kritisku piezīmju gandrīz nedzirdēja, bet skaļie aplausi apliecināja Piecīšiem pelnītu piekrišanu. Bieži uzstājoties, nevienai trupai nav viegli katru reizi sniegt jaunu programmu, īpaši noteiktā žanrā. Tomēr Piecīši uzdevumu paveica godam — programma izrādījās interesanta, ar svaigiem tematiem un izdarībām. Ļoti asprātīgi un ar dzīviem piemēriem Piecīši atsedza Amerikas pārpilnības labajā augsnē uzziedējušo vienas tautiešu daļas palepošanās gribu un splīnu. Vakars ar Piecīšu viesizrādi bija ļoti labi apmeklēts, pagāja jautrā un priecīgā noskaņā. Bija loterija, arī ēdienu un atspirdzinājumu galds, par kuru gādāja vanadzes.

● Daugavas 35. skautu vienība aizvadītajā vasarā attīstīja sekmīgu darbību, piedalīdamās vairākās nedēļu nogales nometnēs, kā arī vairāk nekā nedēļu ilgajā gadskārtējā latviešu skautu Jersikas novada nometnē, kurā izpelnījās labākās novada vienības godu, iegūstot arī citas vērtīgas balvas. Vienības sekmīgajā darbībā lieli nopelni piekrīt dižskautu vadītājam A, Šēmelim, skautu vadītājam I. Brūvelim, mazskautu vadītājam A. Kaļķim un R. Pētersonei. Skautu vadītājs Igors Brūvelis ir augstāko skautu kursu absolvents un „Meža zīmes" ieguvējs, izraudzīts piedalīties 1967. gada vasarā paredzētajā skautu džamborejā, kurā ieradīsies ap 15.000 skautu no visām pasaules daļām, kur pastāv skautu kustība.

● Mineapoles-St. Paulas ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņa sapulcē piedalījās ap 20 dalībnieku, kuri pārrunāja turpmāko darbību un ievēlēja jaunu valdi. Par pulciņa priekšnieci izraudzīja Maiju Ceru, sekretāri Annu Lindemani, kasieri Līgu Šēmeli, saimniecības vadītāju Ināru Jēgeri, programmas vadītāju Gunāru Brūveli un sporta vadītāju Māri Kurmi.

● Ziemsvētku sarīkojumu virkni ievadīja Daugavas 35. skautu un Kokneses 13. gaidu vienības kopīgā eglīte, kuru ievadīja māc. P. Langina svētbrīdis un skautu orķestra priekšnesumi H. Porieša vadībā. Ar īsu uzvedumu uzstājās mazskauti P. Brūvelis, R. Pētersons, J. Kiperts, G. Grants, J. Ozols un A. Cers, guntiņa D. Zile spēlēja klavieres, ar dziesmām iepriecināja gaidas I. Brūvele, I. Eglīte, I. Zemjāne, R. Laimone un I. Ozola, bet skauti G. Laimonis, J. Porietis, A. Valdmanis, I. Krievāns, J. Ābelīte, P. Valters un A. Šēmelis iepazīstināja ar Ziemsvētku paražām citās zemēs. Mūzikālus priekšnesumus sniedza arī P. Skujiņš, P. Straumanis, J. Ābelīte, K. Ērmanis, G. Brūvelis un P. Lindemanis, bet vairākas dziesmas nodziedāja dižgaidas A. Lindemane, B. Robiņa, L. Šēmele, R. Ksilandere un M. Cera. Ar arodu zīmēm un augstākām pakāpēm apbalvoja M. Kaļķi, R. Larku, A. Valdmani, J. Porieti, G. Laimoni un P. Skujiņu, dzīvības glābšanas nozīmi saņēma A. Šēmelis, J. Ābelīte, P. Valters un J. Krievāns, bet mazskautu sudraba bultu — A. Cers un P. Brūvelis. Skautu vienības vadītājs I. Brūvelis saņēma apbalvojumu — skautu atslēgu. Vakara nobeigumā jauniešus sveica DV apvienības pr-ks J. Zariņš un no Mineapoles-St. Paulas ev.-lut. draudzes dāmu komitejas I. Rozenberga, pasniedzot aploksni skautiem un gaidām kā arī skautu orķestrim, kuriem dāvanas pasniedza arī Ziemsvētku vecītis, nepiemirstot arī vadītājus R. Pētersoni, I. Brūveri, A. Šēmeli un A. Kaļķi. Sveicienus no skautu vienības padomes nodeva priekšsēdis V. Valters. K—ts

Milvoku DV apvienības 15 gadu jubilejā (skat. rakstu iepriekšējā numurā): pirmā rindā no labās apvienības priekšnieks V. Aparjods, DV ASV valdes loceklis P. Ozoliņš. Čikagas DV apvienības priekšnieks U. Vītols, DV mēnešraksta redaktors R. Čaks, DV ASV valdes padomnieks A. Van ags un režisors P. Ozols. Foto: A. Tabaks

TONIJA KRŪKA

Zilā dziesmu grāmata

ZIEMSVĒTKU STĀSTS

Ancītei toreiz bija pieci gadi, kad kādā tumšā rudens naktī tēvs iejūdza Melni, palīdzēja mātei iekāpt ratos, tad iecēla meitiņu un visu mīluli — mājas sargu Bobi, aizvēra vārtus un beidzot pats apsēdās uz bukas.

„Brauksim nu ar Dieva palīgu," viņš klusi noteica un noglāstīja Ancītes galviņu. Mazajai likās, ka tēva balss neskan vairs tik droši un sparīgi, kā mēdza skanēt dzirnavās, rīkojot ļaudis un pieņemot labības maisus. Tur viņš staigāja — stalts un smaidošs. Visi viņu bija iemīļojuši...

Ancītes gaišā galviņa ieslīdēja mātes klēpī, un miegā viņa izstaigāja visu savas īsās dzīvītes gājumu...

Vasarā, karstā laikā, māmiņai pagrabā glabājās muca aukstas, raudzētas bērzu sulas, kas veldzēja sarkani pietvīkušos vīrus pēc smago miltu maisu cilāšanas. Ziemā lielajā un gaišajā virtuvē uz karstas plīts stāvēja balta tējas kanna kā pietvīkusi resna ķēkša ar sārtu rozi uz apaļā sāna, bet virs tās gluži tāda pati maza kanniņa stiprumam ar mazāku rozi sānos.

Ancīte bija novērojusi, ka māte nekad nevarēja paiet kannai garām, to nenoglāstot uz rožainā vaiga, tāpat kā savu meitiņu. Tikai vēlāk meitenei ienāca prātā, ka māmiņa, laikam, parauga, vai tēja kannā pietiekami karsta, lai sasildītu nosalušos malējus.

Kopš pagājušās vasaras tēva vaigs sadrūma arvien vairāk, un viņa staltais augums salīka kā zem miltu maisa smaguma. To, laikam, bija izdarījuši nelabie vīri, kuŗi kādu dienu iebruka dzirnavās, izdzina tēti laukā un teica, ka tagad paši te saimniekos. Tētis neteica ne vārda, tikai sērīgi pasmaidīja un aizgāja uz istabu. Tai vakarā māmiņa izņēma no kumodes atviktnes veco dziesmu grāmatu, kuŗas melnie vāki ar zeltīto krustu un tādu pašu uzrakstu jau sen bija noplīsuši, tik veca tā bija. Lai to saglabātu, māte ar stipru linu diegu bija piešuvusi zilus burtnīcas vākus. Šo dziesmu grāmatu dzirnavnieka ģimene glabāja kā vislielāko dārgumu, jo tai piemita savāds spēks.

Ancīte bija novērojusi, ka katru reizi, kad dzirnavnieka ģimenei bija kādas bēdas, piemēram, kad nomira vecmāmiņa, māte atvēra kumodi un izņēma zilo dziesmu grāmatu. Tādās reizēs Ancīte stāvēja, piespiedusies cieši māmiņai, un arī mēģināja kaut ko saskatīt ķeburainajos, viņai nepazīstamajos burtos, kuŗi rindu pa rindai piepildīja visu biezo grāmatu.

„Kāpēc citas zīmes ir tādas lielas un melnas?" Ancīte mēdza iejautāties.

„Tie ir dziesmu sākumi," māmiņa atbildēja un lasīja tālāk.

Kad Ancītei apnika skatīties burtos, viņa vēroja māmiņas muti, kuŗa gan bija aizvērta, bet lūpas nepārtraukti kustējās. Reizēm viņa pacēla baltā priekšauta stūri un norausa asaras, kuŗas pret pašas gribu lauzās uz āru. —

Meitene nevarēja saprast, kādēļ māmiņa arī tagad izņēma zilo dziesmu grāmatu. Mājās taču visi bija veseli, neviens nebija arī nomiris.

Paņēmusi grāmatu, dzirnavniece apsēdās, aizvēra acis un salika rokas lūgšanai. Pēc tam viņa atvēra zilos vākus un uzšķīra kādu dziesmu.

„Kā šo dziesmu sauc?" Ancīte, mātei piespiedusies, jautāja un vērās atvērtajā grāmatā.

„Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils," māmiņa atbildēja, un atkal baltā priekšauta stūris pacēlās līdz acu plakstiņiem.

„Māmiņ, vai kāds ir nomiris?" meitene izbrīnījusies jautāja tālāk.

„Jā, bērns, daudzi. Tu esi par mazu, lai to saprastu, bet kādreiz, kad būsi pieaugusi, tev stāstīs par revolūciju, par sarkanajām briesmām, kuŗas prasīja tūkstošiem nevainīgu dzīvību, nesa postu, iznīcību un varmācību Krievijas zemei un tautai."

„Vai mēs arī esam krievi?" meitenes zilās acis ieplētās izbrīnā.

„Nē, bērns, mēs esam latvieši. Mūsu zeme ir Latvija, kur pašreiz notiek cīņas pret sarkanajiem. Dienu un nakti mums jālūdz Dievs, lai arī mūsu zeme nekristu šiem varmākām par upuri."

„Kāpēc mēs neesam Latvijā, bet šeit?" meitene atkal jautāja.

„Toreiz, kad tavs tētis nopirka šīs dzirnavas, Krievijā valdīja ķeizars, mūsu zeme bija tikai viena no tās guberņām. Visi varēja brīvi ceļot no vienas vietas uz otru, dzīvot un strādāt, kur patīk. Tēvam bija jāpalīdz vectētiņam un vecmāmiņai, viņa jaunākajiem brāļiem un māsām, tāpēc viņš atbrauca uz šejieni, jo te varēja vairāk nopelnīt."

„Vai nelabie vīri atņēma tētim dzirnavas?" Ancīte turpināja prašņāt.

„Jā, bērns, tagad mēs esam nabagāki, nekā šurpu atbraucām," māte nopūtās un ļāva dziesmu grāmatas lapām, vienai pēc otras, ritēt gar īkšķi, kamēr vienā vietā apstājās. Māte šo vietu atvēra un paraudzījās Ancītē. „Te tēvs ielika šo naudas zīmi grūtam brīdim. Viņš sacīja, ja arī mēs nebūsim tie, kuri to atvērs, tad tas būs kāds cits, kuŗu piemeklējusi nelaime, jo tikai tāds meklē spirdzinājumu Dieva vārdos. Tagad tas ir tikai papīrs, tikpat nevērtīgs kā visi mūsu pūliņi un darbs, kas vienā dienā iznīcināti," un māte sāka rūgti raudāt.

„Neraudi, māmiņ, varbūt, ja mēs mīļi palūgsim, viņi atdos dzirnavas atpakaļ?"

„Nē, bērns, vienīgā cerība vēl ir izkļūt laukā no šejienes dzīviem."

Pie mātes pēdējiem vārdiem ar sparu atvērās durvis, un divi vīri, katrs savā pusē, iestūma Ancītes tēvu istabā, abiem krievu valodā neganti lamājoties.

Ancīte iemuka vistālākajā kaktā, aizvēra acis, iespieda pirkstus ausīs, lai nekā neredzētu un nedzirdētu. Svešie vīri sita viņas tēti.

Kāds pienāca pie meitenes un uzlika roku uz pleca. Viņa bailēs sarāvās.

„Ancīt, tā esmu es," aiz muguras atskanēja mātes mīļā balss.

Tētis sēdēja pie galda un slaucīja no sejas asinis, tad smagi piecēlās un piegāja pie loga.

„Zvēri, ko viņi dara?!" dzirnavnieka rokas iecirtās loga palodā, un viss viņa staltais augums drebēja.

„Vai Dieviņ!" Ancītes māmiņa iekliedzās, bet meitene dzirnavu vietā redzēja tikai liesmu jūru.

„Māt, mums vairs nav ko gaidīt. Vienalga, uz dzīvību vai nāvi, bet mums jātiek no šejienes prom!"

Tā domāja daudzi, bet tas nebija tik viegli izdarāms, kā pasakāms.

Visu nākamo ziemu un vasaru dzirnavnieks raudzījās melnajā logu kaudzē un ar bailēm vēroja, ka viņa noslēptie pārtikas krājumi strauji plok, ka var pienākt bads. Viņš nebēdāja tik daudz par sevi un sievu, kā par Ancīti, kuŗas zilās, skaidrās acis bija pieredzējušas tik daudz briesmu un posta.

Kādā naktī dzirnavnieks izgāja ābeļdārzā, uzmanīgi apstaigāja apkārtni, vai kāds kur neslēpjas, tad, piegājis pie vecās ābeles, notupās un ar rokām sāka atkašņāt zemi. Viņa pirksti atdūrās pret kaut ko cietu, un drīz viņš savās rokās turēja mazu dzelzs kārbiņu. Dzirnavnieks to steidzīgi iebāza kabatā, saspārdīja zemi atpakaļ un devās uz dzīvojamo māju.

Pie durvīm stāvēja kāds tumšs, salīcis stāvs. Dzirnavnieks sarāvās.

„Lūdzu maizi, Dieva dēļ palīdzi, brāli," izsalkušais bēglis lūdzās un skūpstīja dzirnavnieka piedurkni.

Dzirnavnieka rokas iedrebējās, tad viņš atvēra nama durvis.

Tur aizgāja viņa pārtikas krājumi, vedot pašu ģimeni arvien tuvāk badam un postam.

Dzirnavnieka roka atdūrās pret dzelzs kārbiņu, un viņa sadrūmušais vaigs noskaidrojās.

Varbūt, ka tā glābs viņus.

Viņš ieveda izsalkušo vīru virtuvē, ielēja krūzītē tēju, uzlika uz galda miežu plāceni un medu. Vāji sveces gaismā ceļinieka seja izskatījās pelnu pelēka.

Viņš uzmanīgi drupināja briedušo miežu plāceni, pa reizei iemērkdams mazos gabaliņus zeltainajā šķidrumā.

Dzirnavnieks stāvēja tumsā, atspiedies pret plīts malu un vēroja vēlo viesi. Svešais vīrs pavēra mēteli un kaut ko meklēja svārka kabatā, kad dzirnavnieks uz vīra krūtīm ieraudzīja sarkanu zvaigzni. Viņš iebāza roku bikšu kabatā, izvilka pistoli un strauji piegāja pie ceļinieka.

Svešais vīrs izbailēs raudzījās mājastēvā un žēli paskatījās uz pusēsto plāceni.

„Ņem to līdz, medus bļodu arī, bet taisies, ka pazūdi!" dzirnavnieks piecēla viesi no krēsla un izstūma rudens tumsā.

„Lai Dievs tev dod veselību," ceļinieks noteica un, pagājis pāris soļus no mājām, pakrita. Medus bļodiņa saplīsa, bet pusplācenis bija dzelžaini sažņaugts saujā.

Dzirnavnieks nodomāja, ka tas atkal kāds jauns komūnistu slazds. Viņš stāvēja durvīs un gaidīja, kas notiks, bet kad vīrs vēl necēlās un neviens arī nerādījās, Ancītes tēvs piegāja pie ceļinieka un mēģināja viņu piecelt, tomēr svešā vīra stāvs ļengani atslīdēja atpakaļ. Dzirnavnieks uzrāva sērkociņu un bailēs atlēca atpakaļ. Viņa vēlais viesis bija miris. Sarkanās zvaigznes vietā no krūtīm pretim rēgojās asins traips...

Dzirnavnieka mazās dzelzs kārbiņas saturs — ķeizara zelta rubļi — pavēra spraugu stingrajā robežapsardzībā ceļam uz brīvību.

Arī Latvija bija izpostīta, bet brīva. Nekāds posts nevar stāties pretī brīvībai, kuŗa pati par sevi ceļ sagruvušo un dziedina visas brūces.

Ancītes tēva vecāki, vectētiņš un vecmāmiņa, bija vēl dzīvi un saimniekoja savās lauku mājās, tāpēc arī dzirnavnieka stingrās rokas vadīja Melni uz dzimtās sētas pusi.

Ceļā dzirnavnieks apstājās kādā pilsētā un pārdeva dažus zelta rubļus, saņemot pretī Latvijas naudu.

„Šo te, zilo simtlatnieku, ieliec dziesmu grāmatā grūtam brīdim," tēvs pasniedza mātei zilo naudas zīmi.

Bija pagājuši trīs gadi.

Ancīte ar vecākiem dzīvoja Rīgā, kur tēvs strādāja muitā par ierēdni, bet māte saimniekoja pa mājām. Darba viņai netrūka, jo dzirnavnieki bija pieņēmuši audzināšanā divus zēnus no bāreņu nama, kuŗiem vecāki kaŗā pazuduši.

Tuvojās Ziemsvētki.

Kaut arī nabadzība un trūkums raudzījās no putekļu pārklāto pagraba logu spraugām, tomēr gaisā smaržoja dzidrajā gaisā, ielās skanēja ormaņu kamanu zvaniņi un lauzās spoguļojās Ziemsvētku vēsts vārdi: „Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts!"

Dienu pirms Ziemsvētku brīvlaika Ancītes skolotāja meitenei bija iedevusi līdz vēstuli vecākiem.

Vēstulē viņa minēja kādu ģimeni, kuŗa ar dzīvības briesmām pārbēgusi pāri Krievijas robežai un atrodas pilnīgā bezizejas stāvoklī. Pagaidām tā apmetusies kādā pagraba dzīvoklī netālu no Kuzņecova trauku fabrikas. Skolotāja lūdza, ja iespējams, turp aizbraukt un mēģināt palīdzēt.

Ancītes māmiņa sagaidīja tēvu no darba un parādīja vēstuli.

„Seši bērni!" viņš iesaucās, izlasījis vēstuli. „Es nu zinu, kā viņiem jājūtas. Vispirms savāc mūsu bērnu drānas, no kuŗām viņi izauguši. Tu vari atdot arī savu rudens mēteli, nākamgad nopirksim jaunu. Vārdu sakot, iesaiņo visu, kas ir derīgs. Es tikmēr aiziešu uz veikalu nopirkt pārtiku."

„Tētiņ, es atdošu savu Ziemsvētku eglīti," Ancīte pieglaudās tēva sāniem.

Dzirnavnieka acis apmiglojās.

„Nē, bērns, es nopirkšu viņiem citu," viņš sacīja un noglāstīja meitenes galvu.

Viens no zēniem pienāca pie audžutēva un pasniedza grāmatu saini.

„Tas no manis un Edgara," zēns noteica.

Dzirnavnieks paskatījās sievā, kuŗa novērsa seju, lai nerādītu asaras.

„Bet tagad nāciet man līdz uz veikalu," tēvs sacīja zēniem un Ancītei.

Ancītes māmiņa palika viena.

„Nabaga bērniņi!" viņa klusi runāja pie sevis un kravāja drānas.

Vienā no veļas skapja atvilktnēm viņai pretim raudzījās zilā dziesmu grāmata. Ancītes māmuļa to izņēma, nosēdās pie galda un uzšķīra savu iemīļotāko dziesmu „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils", klusi pie sevis to nodziedot. Tad viņa pašķirstīja grāmatu tālāk, kamēr pretim raudzījās zilā simtnieka zīme.

Viņa to izņēma no grāmatas, rūpīgi pārlocīja un ielika aploksnē. Par šo naudu viņa bija domājusi nopirkt bērniem jaunas ziemas drānas, bet šoziem lai vēl iztiek ar vecajām, — bēgļiem nebija nekā.

Svētku vakarā, zvaniņiem šķindot, divas ormaņu kamanas aizvizināja dzirnavnieka ģimeni uz pilsētas nomali.

Vājš gaismas atspīdums no pagraba loga krita uz balto sniegu ietves malā. Bērni palika sēžam kamanās, kad tēvs un māte nokāpa pa trepēm un pieklauvēja pie pagraba durvīm. Pretim iznāca vīrs jērādas puškažociņā un aicināja viesus ienākt.

Uz galda stāvēja divi egļu zari, kuŗus bērni, droši vien, bija atraduši kādā egļu laukuma malā. Tajos dega divas, diegiem piestiprinātas svecītes. Bērni un mātes sēdēja ap galdu, uz kuŗa atradās rupjas maizes klaips, trauciņš mākslīgā medus un papīra turziņa ar krāsainā cukura graudiem.

Ancītes vecāki cieši saņēma viens otra roku un piegāja pie bērniem.

„Es gan neizskatos pēc Ziemsvētku vecīša," Ancītes tēvs teica bērniem un mēģināja smaidīt, „bet man tomēr dažas mantas vezumā. Nāciet un palīdziet izkraut."

Vispirms pagrabā ienesa lielu petrolejas lampu ar baltu kupolu, kuŗu tūlīt aizdedzināja, lai varētu redzēt rīkoties.

Bēgļu sieva nespēja valdīt asaras, tās nepārtraukti ritēja pār viņas skumjo, bālo seju.

„Ak eglīte, ak eglīte, cik skaista tu gan esi, tu grezno pilis, būdiņas, nes visur prieku, līksmību..." — bērni greznoja eglīti un priecīgi dziedāja.

Ancītes māte izņēma no somas zilo dziesmu grāmatu, atvēra to, paskatījās tēvā un iedeva bēgļu ģimenes tēvam balto aploksni ar zilo naudas zīmi. Dzirnavnieks piekrizdams pamāja ar galvu.

Svešais vīrs, kurš tagad viņiem bija kļuvis tuvs kā brālis, nespēja noturēt zilo brīnumu, un tas, viegli čaukstēdams, nokrita zemē.

Ancītes māte to pacēla un iedeva bēgļu sievai.

„Ņem, mās, mēs to glabājām dziesmu grāmatā grūtam brīdim, bet tik grūta brīža, kāds pašreiz jums, mums, laikam, vairs nebūs."

Augstienē pie Madonas

(Pārnesums no 3. lpp.)

ļoti kārtīgi apmeklēja mēģinājumus, tāpat visi piedalījās regulārajā balss nostādīšanā, kas neiztrūka nevienā sanāksmē. Dažas dziesmas paredzējām solistiem, kuŗu izraudzīšana izrādījās zem laimīgas zvaigznes, jo te atsaucīgas balsis pievienoja Maiga Dežardēna (Dzimtenes meitenes dziesma) un Pēteris Geistauts ar diviem dziedājumiem. Vairākus akordeona pavadījumus uzcītīgi iestudēja E. Zablockis. Tāpat Toronto pūtēju orķestris E. Slaucītāja vadībā iespējamību robežās un pavisam īsā laikā sprīdī sadziedāja mums ļoti nepieciešamo sološanas dziesmu pavadījumu un pamatnoskaņu. Lielā pacilātībā un uzmanībā plates uzņemšanas technisko darbu veica V. Āpše un I. Ķipis.

Atsevišķi un ar lielu pateicību jāpiemin Kanadas DV valdes priekšsēdis E. Krūka, bez kuŗa uzņēmības, izturības un iecietības šī skaņu plate noteikti nebūtu varējusi iznākt. Vienkāršā, sirsnīgā un brīvā kaŗavīru virsnieka nostājā savienoja kopā cilvēkus, kas citos apstākļos un citā vadībā tik viegli nesaprastos. Pateicība pienākas arī tiem vīriem, kuŗi, riskēdami neatļautus ātrumus, ļāva man nokļūt laikā visās vietās un lietās, kur vajadzēja būt. Viegli jau viņiem neklājās.

Bez laikmetu dokumentācijas, šai skaņu platei tomēr piekrīt arī kāda cita nozīme. Daudz skaistu vārdu veltīti kritušajiem kaŗavīriem, un šis temats bijis ļoti pateicīgs mūsu dažādajos svētkos un saiešanās. Bet ne skaistākie vārdi, ne saldākās dziesmas šos kaŗavīrus nekad vairs nepieceļs. Vienīgi sniegs šovakar, Ziemsvētku vakarā, apsegs arī pie Madonas augstienes kritušo kaŗavīru kapus. Varbūt šīs vecās dziesmas mums jau vēlreiz atceroties šo jauno kaŗavīru spēku, drosmi un izmisumu. Viņu cīņas un brīvības gars mums nepieciešams arī šodien, kad ar Latvijas nodevību domām zināmi cilvēki uzstājas [illegible] atklāti. Lai šīs kaŗavīru dziesmas vēlreiz [illegible] otra pasaules kaŗa latviešu brīvības cīņu piemiņu!

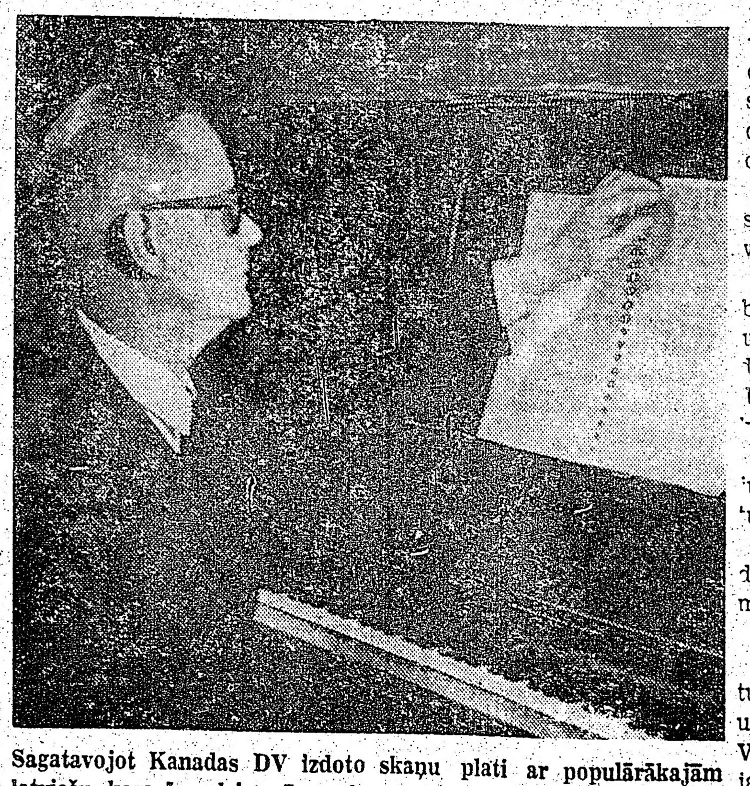

Sagatavojot Kanadas DV izdoto skaņu plati ar populārākajām latviešu karavīru dziesmām, visus mūzikālos jautājumus, iestudēšanu un iedziedāšanu vadīja diriģents un komponists Imants Sakss.
Foto: J. Līgers

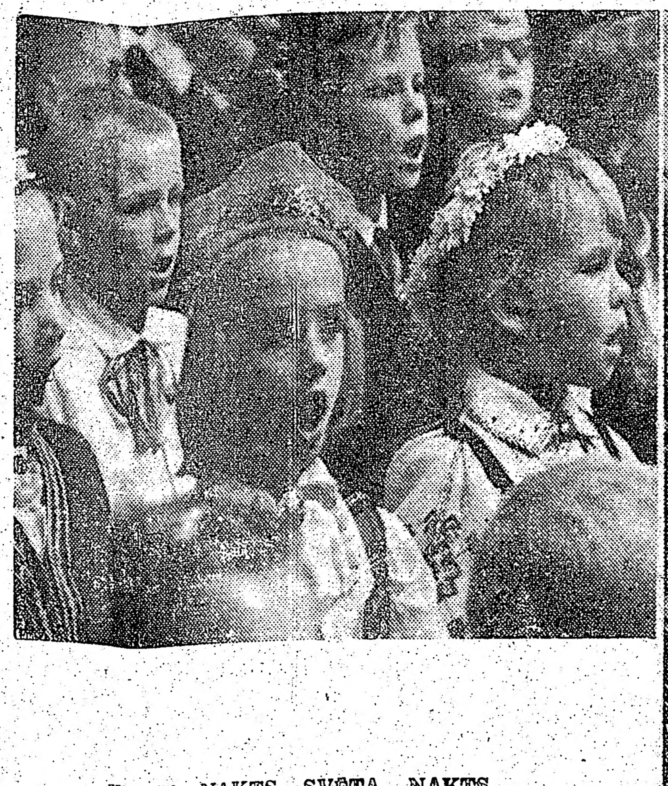

KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS...

Asara

DĪNAS RAUNAS MINIATŪRA

Manas pēdas sekoja man pār sniegoto klajumu. Es varēju skriet, lēkt, pat uz pirkstgaliem laisties pa sniegu, bet no pēdām nevarēju izbēgt. Es atskatījos, un tās kā senas atmiņas stiepās aiz manis līdz apvārsnim. Pat šeit nevarēju būt viena.

Pilsēta, siltā māja un pārsteigtie draugi bija palikuši kaut kur aiz manām pēdām. Biju izlavījusies no istabas, noskrējusi pa kāpēm, iedarbinājusi mašīnu un — nu es biju šeit. Man bija kauns — kauns ne par to, ka biju izbēgusi no viesībām, bet par to, ka nebiju izskrējusi no istabas, nebiju aizsitusi durvis, nebiju kaucinājusi mašīnas bremzes, kad izgriezos ielā. Viņi svinēja Ziemsvētkus. Un es arī. Es svinēju savus Ziemsvētkus pati ar savām pēdām.

Es tikai tagad pavēros apkārt. Kāds eņģelis bija nolaidies un noskūpstījis visus sīkos kokus un krūmus. Un melnajās debesīs virs manas galvas viņš bija noslaucījis savas asaras. Tās vizuļoja un spulgoja un daža pat noritēja. Dodoties prom, tas bija zemei atstājis savu balto, no miglas un gaismas stariem austo tērpu. Tik ļoti ir šis eņģelis salstošo, kailo zemi mīlējis, ka viņš tai devis savu vienīgo zvaigžņu tērpu. — Tik ļoti? — Tik ļoti. — Tik ļoti Dievs cilvēci mīlējis, ka Viņš tai devis savu vienpiedzimušo Dēlu. Jā, šovakar, sen pagātnē Dievs bija devis mums dāvanu — daļu no sevis. Un Viņa Dēls bija devis mums — un devis visu — savu mīlestību, gudrību, padomu un dzīvību. Viņš bija dzimis, lai mācītu mums mīlēt. Mīlēt ne tikai savu draugu, bet arī savu ienaidnieku... savu ienaidnieku. Un mēs, — ko mēs ar savu dāvanu nu bijām izdarījuši? Mēs nu nīdām ne tikai savus ienaidniekus, bet arī savus draugus. Mēs izvilkām šo dāvanu no atvilktnes dziļākā stūŗa tikai Ziemsvētkos. Īsu brīdi papriecājušies, mēs to atkal noglabājām tumsā. Jā, tumsā.

Man visapkārt bija tumsa. Tača ne tāda, kas aprij visu, bet gan tāda it kā caurspīdīga. Mana sirds skaudri iesāpējās. Ai, mazo Bērniņ, kādēļ Tu mūsu dēļ vīlies, cieti, par velti dzimi un miri! Asara noritēja pār vaigu. Viena vienīga asara. Tā bija mana dāvana Viņam. Tikai vienu asaru varēju dot Viņam. Pārējās man vajadzēja mūžam. Un man atkal bija kauns. Es iedomājos — kā būtu, ja sāktu tikai iet tur uz apvāršņa pusi. Varbūt es kādreiz to sasniegtu un — un tad — vai es spētu mīlēt viņus — savus ienaidniekus?

Mani gaidīja mani draugi.

Sāka snigt. Es apsviedos un skrēju atpakaļ, atpakaļ pa savām pēdām, kuŗas kā tumšas ceļa zīmes gulēja sniegā. Pārsla uzkrita uz vaiga. Tai pašā vietā, kur ritējusi asara. Es apstājos un izbrīnā vēros augšup. Mana dāvana — Viņš bija atdevis manu dāvanu! V[illegible] paņēmis sūru, sāļu asaru un izkalis [illegible]tu, trauslu zvaigzni. Es nolaidu acis. Es Viņam asaru un Viņš man — zvaigzni. Bet uzreiz man vairs nebija kauns. Es biju devusi ar visu sirdi un Viņš tāpat. Mana Ziemsvētku dāvana drīz izkusa, bet es paturēju cerību, kuŗa reizē ar to bija nolaidusies no bezgalības.

ELIZABETE

Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzē Ziemsvētku eglītes sarīkojumu 11. decembrī Sv. Marka draudzes telpās ievadīja dievkalpojums baznīcā, kuŗā viesojās prāv. K. Birznieks, bet ērģeles spēlēja Marga Grasmane-Millere. Sekojošo eglītes vakaru draudzes zālē ar uzrunu atklāja draudzes pr-ks V. Lejnieks, prāv. K. Birznieks teica lūgšanu, tad Ziemsvētku vecītis (M. Gabliks) ieradās pie daudzajiem bērniem, prasīdams atskaites un izsniegdams dāvanas. Daudzajos priekšnesumos sevišķi izcēlās meiteņu dziesmu kvartets — Laila Saliņa (spēlēja arī gitaru), Lolita Saliņa, Rudīte Upate un Ilze Ledviga. Klavieŗu priekšnesumus sniedza Ingmārs Steģis un Aivars Krūmiņš, akordeona solo izpildīja Jānis Ozoliņš, ar solodziesmu iepriecināja Ieva Ozoliņa, bet deklamēja Imants Stiebris, Edis un Linda Farrelli, Anita Lejnieka u. c. Vakars beidzās pie kafijas galda, par bagātīgo cienastu rūpējoties dāmām prces S. Richteres vadībā. Dievkalpojumā un eglītes vakarā piedalījās ap 150 dalībnieku.

V. N.

KLĪVLENDA

Latviešu biedrība bija rīkojusi godināšanu K. Karnītim, kas 10 gadu no vietas biedrības valdē veicis kasieŗa pienākumus, reizē atzīmējot arī viņa 70. dzimšanas dienu, kuŗa apritēja decembra sākumā.

JA NEKĻŪSIT...

(Pārnesums no 2. lpp.)

noskaņām nav vairs vietas. Spēles prieku aizstāj azarts, kuram pievienojas mantkārības dziņa. Mākslas? Ja tās grib iznīdēt emocionāla pārdzīvojuma dziļumu, tad tās nav nākotnes veidotājas, bet gan veicina slīdēšanu lejup.

Latviešu cilvēki, turieties pretī savas dvēseles kolonizācijai, lai tajā neievazātos sveši spēki, kā tagad ir mūsu dzimtenē! Kopjiet paši šo savu dārzu ar savu dzīves ziņu. Dodiet saviem bērniem iespēju augt garīguma virzienā. Ziemsvētki ir lielie ģimenes svētki, tos nedrīkst banālizēt. Rīkojiet tos ar lielu apdomu, lai tie paliktu atmiņā visam mūžam. Mēs, lielie, paturēsim prātā tos jaukos bērnības elementus, kuŗi visu dzīvi dara skaistu.

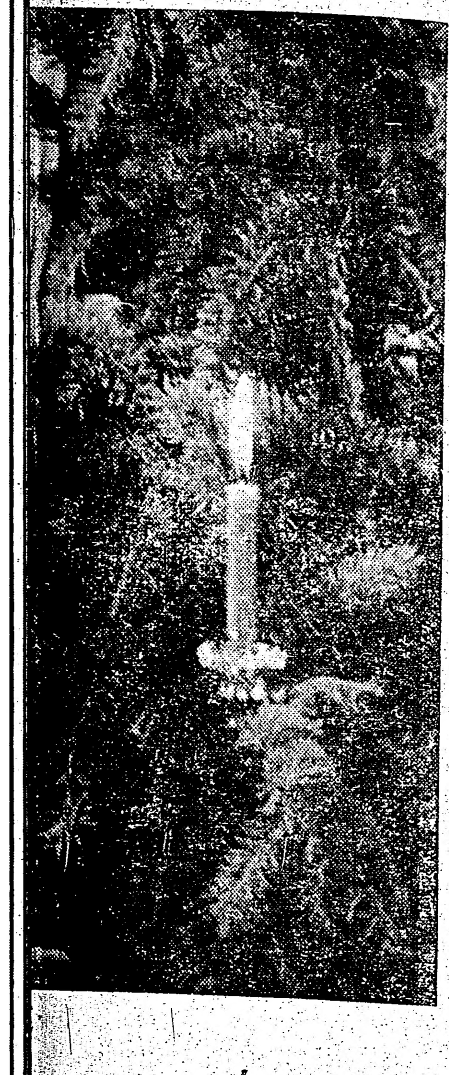

man vajadzēja mūžam. Un man atkal bija kauns. Es iedomājos — kā būtu, ja sāktu tikai iet tur uz apvāršņa pusi. Varbūt es kādreiz to sasniegtu un — un tad — vai es spētu mīlēt viņus — savus ienaidniekus?

Mani gaidīja mani draugi.

Sāka snigt. Es apsviedos un skrēju atpakaļ, atpakaļ pa savām pēdām, kuras kā tumšas ceļa zīmes gulēja sniegā. Pārsla uzkrita uz vaiga. Tai pašā vietā, kur ritējusi asara. Es apstājos un izbrīnā vēros augšup. Manā dāvana — Viņš bija atdevis manu dāvanu! Viņš ... sūru, sāļu asaru un izkalis ... tu, trauslu zvaigzni. Es nolaidu acis. Es Viņam asaru un Viņš man — zvaigzni. Bet šoreiz man vairs nebija kauns. Es biju devusi ar visu sirdi un Viņš tāpat. Manā Ziemsvētku dāvana drīz izkusa, bet es paturēju cerību, kura reizē ar to bija nolaidusies no bezgalības.

ELIZABETE

● Elizabetes - Nuarkas latviešu ev.-lut. draudzē Ziemsvētku eglītes sarīkojumu 11. decembrī Sv. Marka draudzes telpās ievadīja dievkalpojums baznīcā, kurā viesojās prāv. K. Birznieks, bet ērģeles spēlēja Marga Grāsmane-Millere. Sekojošo eglītes vakaru draudzes zālē ar uzrunu atklāja draudzes pr-ks V. Lejnieks, prāv. K. Birznieks teica lūgšanu, tad Ziemsvētku vecītis (M. Gabliks) ieradās pie daudzajiem bērniem, prasīdams atskaites un izsniegdams dāvanas. Daudzajos priekšnesumos sevišķi izcēlās meiteņu dziesmu kvartets — Laila Saliņa (spēlēja arī gitāru), Lolita Saliņa, Rudīte Upate un Ilze Ledviga. Klavieru priekšnesumus sniedza Ingmārs Steģis un Aivars Krūmiņš, akordeona solo izpildīja Jānis Ozoliņš, ar solodziesmu iepriecināja Ieva Ozoliņa, bet deklamēja Imants Stiebris, Edis un Linda Farrelli, Anita Lejnieka u. c. Vakars beidzās pie kafijas galda, par bagātīgo cienastu rūpējoties dāmām prezes S. Richteres vadībā. Dievkalpojumā un eglītes vakarā piedalījās ap 150 dalībnieku.

V. N.

KLIVLENDA

● Latviešu biedrība bija rīkojusi godināšanu K. Karnītim, kas 10 gadu no vietas biedrības valdē veicis kasiera pienākumus, reizē atzīmējot arī viņa 70. dzimšanas dienu, kura aprītēja decembra sākumā.

JA NEKĻŪSIT ...

(Pārnesums no 2. lpp.)

noskaņām nav vairs vietas. Spēles priekš aizstāj azarts, kuram pievienojas mantkārības dziņa. Mākslas? Ja tās grib izmantot emocionālā pārdzīvojuma dziļumu, tad tās nav nākotnes veidotājas, bet gan veicina slīdēšanu lejup. Latviešu cilvēki, turieties preti savas dvēseles kolonizācijai, lai tajā neievazātos sveši spēki, kā tagad ir mūsu dzimtenē! Kopjiet paši šo savu dārzu ar savu dzīves ziņu. Dodiet saviem bērniem iespēju augt garīguma virzienā. Ziemsvētki ir lielie ģimenes svētki, tos nedrīkst banalizēt. Rīkojiet tos ar lielu apdomu, lai tie paliktu atmiņā visam mūžam. Mēs, lielie, paturēsim prātā tos jaukos bērnības elementus, kuri visu dzīvi dara skaistu.

VĒSTULE TEV

(Pārnesums no 1. lpp.)

pirkšu, ja patiešām nekā cita neatradīšu, tad tos pašus puikas. Bet kas tad svētku sestdienā vairs par staigāšanu un pirkšanos! Pēcpusdienā papus brauca uz centru, iedevu viņam savu vienu marku un teicu, — lai nopērk tos puišeļus — divus, katrai māsai vienu; patiesībā sevī cerēju, ka viņš nopirks trešo man. Un nopirka arī! Tā bija mana pēdējā šokolādes figūriņa Ziemsvētkos — mājās. Savādi, ka tik skaidri šos puišeļus atceros, pat krāsu, kādā bija spožais papīrs. Sīkumi, vai ne? Bet tādi sīkumi jau piepilda dzīvi, un ir labi šajos sīkumos atgriezties, ir labi atkal domās izstaigāt Jelgavas ielas. Tas nekas, ka zinu — tādas tās vairs nav; tas nekas! Man ir mana Jelgava, tāpat kā Tev ir tava Jēkabpils, vēlāk Rīga. Nu, izstaigā pa tām, apmet lielus līkumus, pastāvi pie skatlogiem, paklausies priecīgās Ziemsvētku skaņās. Pie Jelgavas pilsētas valdes nama uz tirgus laukumu pēdējos gados svētkos bija milzīga egle. Es vēl tagad nevaru saprast, kā tāds liels, nocirsts koks uz akmeņiem varēja stāvēt? Nē, tur nebija nekādu turēkļu, es reiz palīecos un izpētīju — stumbrs uz akmeņiem!

Un tad padomā, ko Tu darīji savā pirmajā skolas eglītes sarīkojumā? Teici pantiņu, skatījies teātri, bēgi no Ziemsvētku vecīša? Vai pārgudri jau teici: Tas ir tikai skolotājs! Manā bērnībā visi vecīši bija sarkanās drēbēs, un nezinu, kāpēc manos bērniem ... ka Latvijā vecīši bijuši pelēkos vadmalas svārciņos, ar pastalām kājās. Nē, es tādus vecīšus netiku redzējusi! Un Tu? Ak jā, vai atceries, kā gājām uz mežu pēc eglītes? Tu jau arī noteikti gāji, nevis nopirki tirgus laukumā. Tā taču bija lieliska, priecīga diena, kad varēja iet pēc eglītes! Es reiz mežā pat cirtu eglīti — es un mana skolas draudzene, pie kuras aizbraucu. Tad vairs nebiju bērns, man bija pilni piecpadsmit gadi un galva piebāzta ar grāmatu gudrībām; o, — tad likās, ka jau visu zinu! Cik tāds drusku paaudzis cilvēks gan var būt pašapzinīgs un iedomīgs! Man likās, ka nezinu tikai vienu: kā svin Ziemsvētkus uz laukiem. Uzzināju. Mežā mēs, divas meitenes, cirtām trīs eglītes; neatceros vairs, kāpēc trīs. Bet skaisti gan tas bija: mežs piesnidzis, balts, tīrs, mīksts. Skaņas tā jocīgi krita, un bija gandrīz neērti tīrajā baltumā ielikt pēdas. Un tad meklēšana, staigāšana no vienas eglītes pie otras: tai zari par retiem, tai par bieziem, tā par augstu, tā par platu! Vai, kā mēs tās apsmādējām! Būtu nu tagad tādas skaistas, smaržīgas eglītes tieši no meža! Nu jā, tāds ir cilvēks. Cik eglīšu Tu esi cirtis, vai vari saskaitīt?

Tad nāca tie svētki, par kuriem ir labāk nedomāt, kuriem ir labāk paskriet ātri garām, izbēgt rūgtajām atmiņām. Bet — vai bija tikai rūgtas atmiņas? Lūk, man nāk prātā tie svētki Vācijā, kuros pavisam viena sēdēju aukstā, drēgnā telpā, kad istabas biedrenes (mēs visas toreiz bijām ģimnazistes) aizgāja kaut kur pie paziņām viesoties, bet man nebija, pie kā iet. Ko tādā pamestībā svētku vakarā var darīt? Asaras kāpa ar varītēm acīs, kaut tās varonīgi norīju, jo ģimnazistes jau vairs neraud. Paņēmu burtnīcas, piesēdos pie galda un domāju — vismaz jāpamācās. He, nez' vai kāds svētvakarā ir spējis mācīties? Kamēr tā cīnījos ar asarām un šķirstīju burtnīcas, kāds pieklauvēja. Man sveša sieviete ienāca un nolika uz galda dāvanu. No kā? Viņa pasmaidīja un teica; gan jau redzēšot, un tūlīt aizgāja. Tas bija tikpat kā brīnums! Kas man vispār varēja ko dāvināt? Tomēr, kāds bija iedomājies par mani, kāds bija zinājis, ka esmu šovakar pilnīgi viena. Un tas bija prieks! Necerēts, negaidīts prieks! Nē, tad es asaras gan vairs nespēju apvaldīt un nevarēju arī vairs aukstajā istabā nosēdēt! Izmetos ārā, staigāju pa Lībekas ielām un skatījos, kā dzīvokļos vācu bērni lēkā pie eglītēm vai rāmi dzied un saņem dāvanas. Manī auga skaudība. Ne jau dāvanu dēļ, nē. Es gribēju mājās, pie vecākiem, pie māsām, Jelgavā.

Bet Tu gan nedomā par Vācijā pavadītajiem svētkiem; nē, lai tie guļ, lai apklājas ar laika sniegu.

Un tad — Anglija, raibi svētki, raibi kā karnevāls! Un svešums divkārt svešs. Bet padomā labi cieši, vai šajos raibajos svētkos Tev nebija tādu mirkļu, kad kaut kas vārdā nenosaucams pienāca tuvu, kad apjauti it kā mīlestību pret visu un visiem, tieši šajā raibumā un dzīvībā! Un tad bija labi, tad nolaidās miers, patiess miers. Mirkli — nu jā, tikai mirkli, bet tāds mirklis var būt svētīgs ilgam laikam. Jā, vēl kas — nopērc sev uz svētkiem Kanadas Daugavas Vanagu izdoto plati — karavīru dziesmas. Uzliec, apsēdies un klausies. Tev vietām gribēsies dziedāt līdz, vietām Tev aizlūzīs balss, un Tu, sakodis zobus, tikai klausīsies. Vietām Tu skaitīsies par aranžējumu, teiksi — varēja jau labāk, bet tas viss ir sīkums, nieks; pāri paliks tas lielais, tas bijušais, kas nāks pretim.

Šī plate ir dīvaina. Dziesmas — vecās karavīru dziesmas, un tomēr, man vismaz liekas, tās panāk vairāk, nekā divdesmit gadu no vietas dzirdētās ideoloģiskās runas. Tās aizkustina līdz sirds dziļumiem. Tu, kas pats esi šīs dziesmas soļodams dziedājis, dzirdēsi tās citādāk, jutīsi citādi, bet varbūt arī Tev gribēsies pasveicināt visus tos, kuri šīs dziesmas vēl atceras. Piemēram Pēteri. Man pat izstāstīja, kā šī dziesma radusies. Pēter, galvu augstāk cel! Kas bija Pēteris? Toreiz piecpadsmitgadīgs zēns, gaisa izpalīgs, kurš nav spējis karavīriem solī līdz turēt. Pēter, galvu augstāk cel! Nepagursti, bērns, nepagursti, tev jātur vīriem līdz, tev jāsoļo, jāsoļo! Pēter, — tagad es varu parunāt arī ar Tevi, jo tajā dziesmā, Tevī es redzu savas klases zēnus, kuŗus iesauca gaisa izpalīgos. Nevienu no viņiem neesmu vairs satikusi, nevienu pašu. Bet Pēteris aizsoļojis līdz Ņujorkai, vismaz kāds! Viņam vairs neesot rokas, bet viņš strādājot ar galvu, esot gudrs vīrs, šis mazais Pēteris, kam citi biedri dziedāja: Pēter, galvu augstāk cel. Es nezinu, vai tā ir, varbūt tā ir leģenda — dzīva leģenda. Bet klausoties šo dziesmu, es skaidri redzu Pēteri, ne to puikiņu, kuŗu karš mocīja, bet šodienas Pēteri, un man gribas viņu sveicināt un Tev tāpat kā viņam dziedāt: Pēter, galvu augstāk cel!

Un kad Tu plati būsi noklausījies, kad Tevī būs vārījušās atkal visas iespējamās sajūtas un izjūtas, tad — jā, tad ielej glāzē vīnu (vai džinu, es jau nezinu, ko Tu dzer) un uzdzer — vismaz bijušajam! Tikai viens būdams sveces gan nededzini, lai spīd spuldzes, lai sīkās smaržīgās liesmiņas Tevi neaizdedzina, tad būs grūti šo uguni apdzēst. Savādi, ka tāda maza liesma var tā dedzināt!

Nē, nebīsties no Ziemsvētkiem, no visa tā, kas saistīts ar tiem. Ik gadu ir Ziemsvētki — citādāki, ik gadu ir kāds`gaišs brīdis, kāda jauka doma vai vārds. Turies svētku vakarā pie tā, turies, kamēr iemiedz un kamēr sapnis izdzēš atmiņas. Dienā jau būs vieglāk, gaisma un skaņas darīs savu.

Priecīgus Ziemsvētkus!

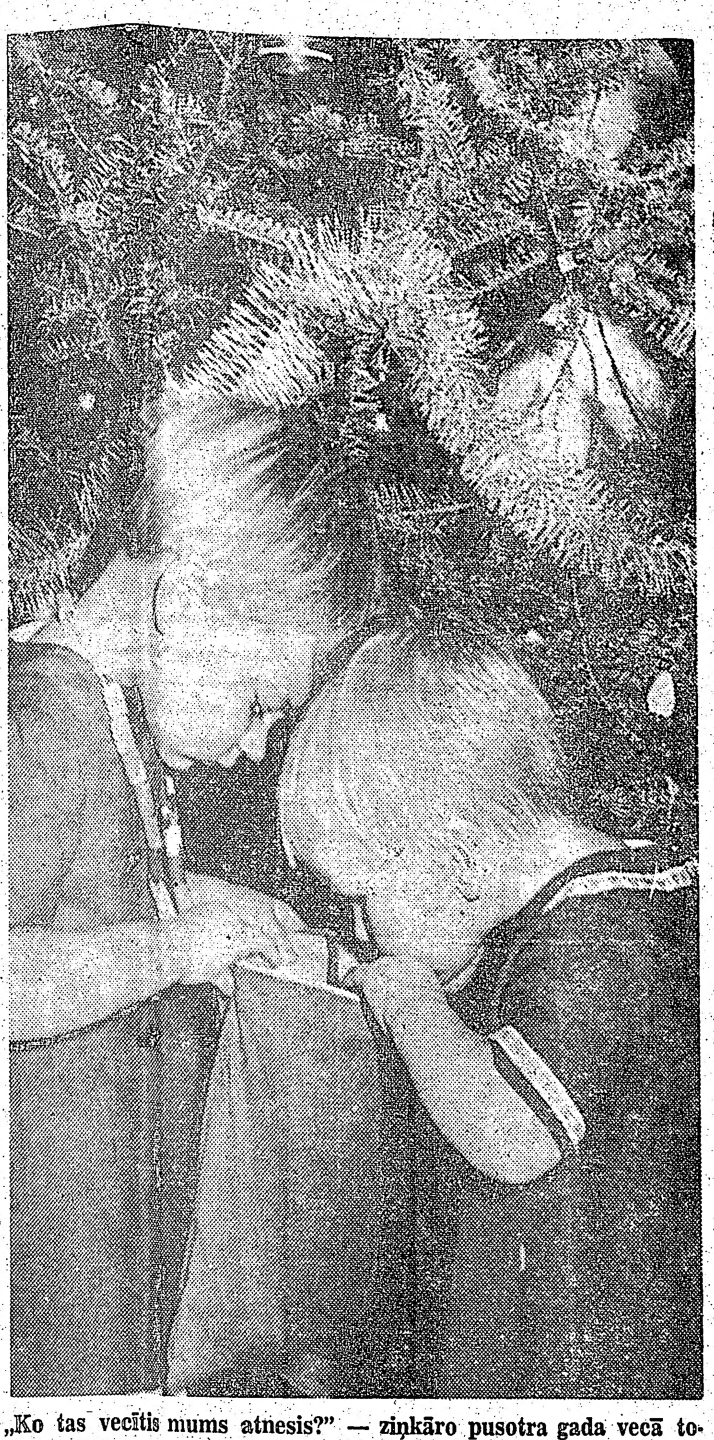

„Ko tas vecītis mums atnesis?" — ziņkāro pusotra gada vecā torontiete Andra Vaivare (pa labi) un divarpus gadus vecā Renāte Krastiņa, pētījot svētku sainīti. Foto: J. Līgers

Dzeja garam un ...

(Pārnesums no 3. lpp.)

„Pār manu krustakoku
Nāks cilvēcības rīts." (123)

Reliģiska pārdzīvojuma dziļāka izpratne, šķiet, izteicas dzejolī „Pārdegušais" (100):

Bijīgs ne burtu, bet garu
Pielūdzu pārdedzināts.

Tā pati iekšējās balss un pārliecības doma ir dzejolī „Dieva balss":

Ko saka sirds, to dzirdi
Un raksti likumos. (129)

Nodaļa „Grēku piedošana" ir īsa — tikai četri soneti. Tajos kondensēta dzejnieka pārliecība — sava laikmeta raupjuma noliegšana, jauna laikmeta saukšana, brīva gara sumināšana, gara, kas „iet pa ceļu neiemītu", kas var novest pie sevis paša, būtiskā.

Apse šķiet jau sevi atradis „Klosterkalna" vientulībā. Viņa esību gribas izteikt ar latviskā vienkāršībā savītiem viņa paša vārdiem no dzejoļa „Ausmas stunda" (99):

Sirds kā saules puķe klusi
Melnā naktī izplaukusi
Baltai rītdienai.

Krājuma valoda ir tīra un bagāta, ar maz izņēmumiem, kuŗus turpmāk var sijāt un labot. Bez jau minētajiem simboliem, ir daudz jauku metaforu, salīdzinājumu un valodas figūru. Lai te minam dažas:

Kam tīk, lai kviešus sēj,
man saules puķes aug,
Un viss var būt, ka tieši tām
par prieku
Sirds nātrām neaizaug". (28)
„Sirds — pienene balta
uz klints". (29)
„Sals jūrā dūri sit". (52)
„Jūra uzliek laivai savu
smago roku". (58)
„Sniegā aug aiz ciema
ziemeļblāzmas koks". (74)
„Šaubās kā tuksnesī brienu".
(97)

Vēl daži labi alliterācijas piemēri:

„Vientulība klauvē klusi,
Lietus ļēnām lāsēm līst". (12)
„Doma it kā dadzis dīgst". (18)
„Rums rūdī vīra garu". (47)
„Skarbi jūras vēji kāpās
kūleņo,
— Salmu jumtu būdās
bēdām mājuvieta". (59)

Literātūrvēsturiski vērtīgi, ka daļai dzejoļu pievienoti sacerēšanas laika gaduskaitļi.

Ar šo krājumu mūsu lirikā savu talantu apliecina piecdesmitgadnieks, kas laikmeta traģikā rūdījies, vientulībā skaidrojies, māk dzejas valodā paust savas dvēseles dziesmu un ticību cilvēka spējai veidot jaunu cilvēcību jaunā laikmetā.

Zigurda Krolla vienkāršu līniju tušas zīmējumi šķiet tomēr par reāliem Apses dzejai, kuŗa nav dabas dzeja, bet ideju dzeja. Labākā šķiet ilustrācija nodaļai „Saules pielūdzējs", kurā labi izdevies gaismas kūlis pret vientuļo koku. Vāka zīmējums ir par naīvu. Ar puķu tumši pietušēto vidusdaļu pazūd saulainība.

Vismazāk atzinīgu vārdu var teikt par pašu iespiedumu. Izdot grāmatu ar tik daudzām tipogrāfiskām kļūdām ir neatbildība pret trimdas grāmatniecību. Reālais jaunums, protams, pārāk liels nav, jo tie, kas mūsdienās dzejoļus lasa, pratīs paši kļūdas izlabot un atšifrēt, bet tomēr...

JĒZUS SILĪTĒ DUS ...

Betlemes skatu ar Jāzepu un Māriju, eņģeļiem un ganiņiem pie Jēzus silītes savā eglītes vakara dievkalpojumā rādīja Toronto Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas audzēkņi.

Foto: J. Līgers

MARGARITA KOVAĻEVSA

Pasakainībā

Deg svece, un tās zeltainās gaismas lokā, šķiet, sildās lelles, rieksti un ķēmiņi.

„Jā, gandrīz kā toreiz", es atceros.

Bet toreiz visas notikšanas ripoja un spīdināājās citādāk, jo pāri zemei valdīja pasaku gadi. Man tur gadījās pabūt, tādēļ varu apstiprināt:

Mīļās māmiņas un vecmāmiņas lakatu ēnās slēpa zinīgus smaidus, un bērni viens otram spieda uz lūpām pirkstiņus un centās būt rātnāki. Un suņi biežāk izslēja ausis, kaķi iededza acīs zaļus lākturus, un vēji drīkstēja gaudot tikai skursteņos, jo visi, itin visi, mēs kaut ko gaidījām. Mēs visi kaut ko nojautām, kaut ko sevišķu gaidījām, kaut ko sadzirdējām, čukstējām un tēlojām, un ārā tumsa ziemas mēneši.

Jā, tiešām. Patiešām, toreiz valdīja citādi laiki — gaŗie pasaku gadi ar ticēšanu brīnumiem.

Ap māmiņām gūla mandeļu un medus smaržas, un krāsnīs brūnināājās maizīte, pīrāgi un rauši. Tāpēc likās — pāri rūtīm ritināājās gardas un saldas garaiņu lāsītes, un no māju jumtiem nokarājās tikpat saldas lāstekas. Vecmāmiņas noslēpumaini knikšķināja adīkļu adatas, bet mākoņi vēl noslēpumaināk ņirbināja pārsliņas. Un mežos, tā tika stāstīts, it visi koki pāri kailo zaru pleciem jau uzklājuši baltas seģenes, bet egles pošas ceļā uz mirdzošiem svētkiem. — Tas bija ticams, jo bija dzirdami klaudzieni, un bija zināms, ka tēvi darinot eglēm kājas, — īstas kājas Ne brauks, ne lidos, bet nāks pāri laukiem pašas ar savām kājām! Un kaut kur, nezinkur, pošoties un šurpu došoties arī Labais Vecītis, tas pats, kam cepure kā smaila turza ar čiekuriņu galā. Viņš un rūķi darinot jo skaistas spēles, — ripu, rapu ar visiem tinkšķīšiem, vizuļi un spīguļiem. Un katrs bērns jau iepriekš drīkst domās izvēlēties šo vai to, un ar lieliem burtiem — vienalga, greiziem vai taisniem, bet kas labi salasāmi — rakstīt vēstuli: „Mīļais Vecīti, kā Tev labi iet? Man iet labi. Vai Tavā maisā būs kāda lelle, kas vārsta plakstus? Man ļoti patiktu koka zirgs ar līkām kājām kā vecātēva šūpuļkrēslam. Un ragutiņas. Un krāsaini zīmuļi! Zaļi, sarkani, dzelteni — krāsaini zīmuļi. Un... un..."

Daži salika rokas un, vakara pātariņus skaitīdami, vecmāmiņai pārjautāja: „Vai Dieviņš mani sadzird?" Vecmāmiņa, sendienas atcerēdamās, iedziedājās:

„Dedziet gaišu guni,
Laidiet Dievu istabā;
Dieviņš brauca pa kalniņu
Sidrabotu mētelīti."

Jā, tiešām, slīpais uzkalniņš, pa kuŗu bērni mēdza lejup šļūkt, laistījās kā stikls un kā sudrabs — īsts dievkalniņš! Vecmāmiņa dziedāja tālāk, šūpoja galvu un dziedāja:

„Eima bišu klausīties
Ziemas svētku vakarā:
Ja bitītes daiļi dzieda,
Tad būs silta vasariņa."

Vai tam ticēt? Daža Līzīte atvilka no ausīm pīnītes: „Vai patiešām svētku vakarā stropos dziedās bišu koris?" Brīnumaini, brīnumaini, — dziedās bitītes, dziedās cilvēki, un baznīcās dūks ērģeles. Varbūt mežos dziedās arī vilki, zaķi un lapsas? Un vēji vairs negaudos skursteņos, bet pāri pilsētām un laukiem pūtīs stabulēs:

Bagāti Ziemas svētki
No Rīgas nāk:
Trīs simti sulaiņu
Bruņoti līdz.

Kāpēc bruņoti? Un kāpēc tik daudz? Izpletās acis, mutes dvaša kausēja rūtī ledus rozīti: „Trīs simt sulaiņu no pašas Rīgas, uz paplātēm zīdpapīros ievīstīti kā-

(Nobeigums 8. lpp.)

Priecīgie Ziemsvētki

JĀŅA ŠIRMAŅA PASAKA

Snieg, snieg, snieg. Laukus, ceļus un mežus jau klāj bieza balta sega, bet sniega dzirnavas maļ un maļ.

Māte cep svētku raušus, un Alberts ik pa brītiņam pamet acis uz loga pusi:

„Kaut nu sniega siets beigtu sijāties," viņš nepacietīgi gaida, jo taisās vectētiņu apciemot.

Kad rauši gatavi, Alberts uzvelk gaŗos zābakus:

„Bridīšu!"

„Varēji vēl pagaidīt," māte cenšas puiku aizturēt. „Drīz pārbrauks tētis. Tad abi kamanās."

„Tētis, varbūt, būs vēlu, bet vectētiņš gaida. Es tepat pa teku — pāri upei," Alberts uzmet raušu groziņu uz rokas un dodas ceļā.

Vectētiņš dzīvo upes otrā pusē. Ja ietu līdz tiltam, tad ceļš būtu garš, bet Alberts domā, ka upe būs jau aizsalusi, ka varēs tikt taisni. Viņš aizbrien līdz upmalai. Tur veca māmiņa baro putnus: purina ciekurus un met sēklas pa labi, pa kreisi, jo zvirbuļi, zīlītes un irbes māmiņai visapkārt.

„Brīnums, kā tik droši putni te gadījušies?" Alberts apstājas, saknaiba rausi un met putniem drupačas. „Redzēs, vai arī no manis tie nebēgs?"

Nē, putni nebēg. Drīz vien arī Albertam tie rokas sniedzienā. Un puika nu drupina rausi pēc rauša, kamēr groziņā tikai kāds pusducis atlicis.

„Vai!" nu puika pats sabīstas par savu devību. „Atlikušos raušus gan nesīšu vectētiņam," viņš pasper dažus soļus uz upes puisi.

„Vai tu domā upi šķērsot?" māmiņa bažīgi apjautājas.

„Jā! Gribu vectētiņu apciemot. Tā solījos. Vectētiņš dzīvo tur — aiz meža stūra.

„Dēliņ, upe vēl nav krietni aizsalusi," māmiņa brīdina. „Ledus tilts nedrošs."

Alberts paskatās uz upi, paskatās uz saviem gaŗajiem zābakiem.

„Būšu uzmanīgs," viņš droši saka... „Man gaužam gribas pie vectētiņa tikt. Viņš, varbūt, nebūs paspējis eglīti nocirst. Vecs vīrs. Kaulu sāpes moka. Labi, ja var kurināmo malku sagādāt."

„Tev laba sirds, dēliņ," vecā māmiņa pasmaida. „Ņem šo gudro irbīti un azotē sasildi. Ja šovakar bez palīga neiztiksi, palaid putnu. Aiz pateicības par sildīšanu, tas tev pakalpos..."

„Ko nu nieka irbīte man var palīdzēt," Alberts klusībā nodomā. „Bet sasildīt es varu. Svētku vakars..."

Puika iebāž putnu azotī, novēl māmiņai priecīgus Ziemsvētkus un piesardzīgi sāk bīstamo ceļu pa solītim, pa solītim, pa solītim, kamēr pretējais krasts sasniegts, un tad atvieglotī noslauka sviedrus, jo viņam liekas, ka grūtākais ceļa posms jau veikts.

Bet kamēr Alberts lēnītiņām šķērso upi, pienāk krēslas stunda. Meža malā taciņa gan labi saskatāma, un puika droši dodas uz priekšu, bet apsnigušajos kokos krēsla ātri pārvēršas tumsā. Drīz vien Alberts pazaudē taku. Soļi kļūst gausi.

„Kur nu atrodos?" puika pūlas uzminēt, bet visapkārt tikai koki. Kāds viens, tāds otrs. Nekā darīt — jāiet tik uz priekšu. Brītiņu gājis — nenieka gudrāks. Kāds viens, tāds otrs. Puikam saplok dūša:

„Esmu kaut kur aizmaldījies. Taisnā ceļā sen būtu no meža laukā. Ko nu?"

Satraukumā viņš nepamana sniega apklāto celmu un paklūp. Kritiena dēļ irbīte sabīstas, izspurdz no azots un tumsā pazūd.

„Žēl," Alberts nopūšas. „Kaut arī tikai putns, divatā bija tā kā drošāk..."

Nezinādams, ko darīt, puika uzkāpj gaŗā eglē. Domā kādu uguntiņu saskatīt. Bet arī no augstuma viņš redz tikai tumšās koku galotnes.

Kamēr Alberts kāpj kokā, irbīte šaujas uz meža vidu. Aiz bieza krūmu žoga — kalna alā tur atrodas rūķu darbnīcas. Pie vārtiem stāv Ziemsvētku vecīša pajūgs. Stalti brieži, skriešanas pavēli gaidīdami, nemierīgi mīda sniegu. Rūķi steidz kraut kamanās dāvanu sainīšus. Pats Ziemsvētku vecītis jau cilā grožus, pliukšķina pātagu, bet tai brīdī atlido irbīte un sauc:

„Pagaidi, pagaidi! Man ar tevi jārunā!"

„Vēlāk..." vecītis uzvelk cepuri pāri ausīm. „Pati redzi — liela nevaļa. Vēl Ziemsvētku dāvanas jāizvadā. Kad atgriezīšos, tad."

„Bet es nevaru gaidīt!" irbīte satraukti nosēžas bārdainajam vīram uz pleca. „Puika mežā apmaldījies. Lūdzu paņem to savās kamanās un aizved uz vecā grozu pinēja mājiņu. Labs puika. Viņš pats no lielā meža šonakt laukā netiks. Jāpažēlo! Mežamāte man vēlēja palīgu meklēt. Es domāju — tu esi īstais."

„Tas nebūtu prāta darbs, ja es pūlētos pierādīt, ka neesmu īstais," vecītis pasmaida. „Rādi ceļu, kā visātrāk puiku atrast. Pati zini — man liela nevaļa, tomēr Meža mātei jāpakalpo. Nu — brieži! Ar vēja ātrumu!"

Di — pa — da, di — pa — da briežu pajūgs veikli traucas starp kokiem un krūmiem. Tad pēkšņi apstājas. Zem kuplas egles Albertu ieraudzījis, Ziemsvētku vecītis māj:

„Hei — puisi! Kāp kamanās!"

„Es?" pirmajā mirklī Alberts netic ne savām acīm, ne ausīm.

„Bet tu taču esi..."

„Jā, jā... Trakulīgais auļotājs. Ja nebaidies sēsties kamanās, aizlaidīšu tevi līdz vecā grozu pinēja pagalmam!"

Nē, Alberts nebaidās. Lieliem soļiem steidzas uz priekšu.

„Nu gan man skaisti Ziemsvētki!" viņš satraukti čukst.

Kamanas saiņu pilnas, tāpēc puika uzlec uz slieču galiem.

Ir jau arī pats pēdējais mirklis. Brieži jau cilā kājas, zvārgulīši šķind, un braucējs vicina pātagu.

Tikko Alberts paspēj kamanu atzveltnim pieķerties, brieži uzsāk pasakaini strauju gaitu: pa kreisi, apkārt krūmam, pa labi — pāri celmiem, ciņiem un tad uz priekšu, uz priekšu tā, ka puikam elpa reizēm aizrauj as.

Ho — pa — da, ho — pa — da... Džin — džin... Di — pa — da, di — pa — da... Pavisam īsā brītiņā vecā grozu pinēja mājiņa klāt.

„Pateicos!" Alberts tikai paspēj iesaukties, un Ziemsvētku vecītis ar savu brīnumpajūgu jau nozudis.

„Kā pasakā... Pat pēdas sniegā nav redzamas!" viņš berzē acis, lai pārliecinātos, vai tas nav bijis tikai skaists Ziemsvētku sapnis.

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu!

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

Bagāts a tukš nouds mak

ZIEMSVĒTK DĀVANS PIERKDAMS, BAGĀTS PALICS KRIŠS ĶEPAL, BET A BILDĒM DZĪV NOUD TAISEJS EGO

Cilēkiem visād svētk i vajadzīg tāpat, kā zupei lozberlaps a sāl un otiņam bencīns a eļļ. Mēs, ventiņ, sen jou būt nolūzuš no tots dzīvē kok, ja trimds garēs gadēs nebūt saglābjuš sovs smukēs svētk izdāršanēs. Lieldienēs mēs šūpjēs, kamēr gāl griežes uz riņķ, un kaujēs a olēm, Jāņēs kuren ugun un iet mežē meklēt to papards zied, bet Ziemsvētkēs dedzen egl un gaid Ziemsvētk vec. Šinē indiāņ zemē a tād kultūr saglābšan nemaz nav tik viegl, jo te vis meklē tik fan un skrien pēc dolār. Bet Ziemsvētk svinšan te i pavisam smuk un lab, pat kalenders te nav vajdzīgs. Paklosēs tik radio, paskatēs televīzij va palas avīzs, un tev uzrēz būs skaidrs, cik diens vēl palikš līdz svētkem, ko šķiņķt brūtei, sievei un citem radem, un cik dodz noud va ietaupt, ja to vis pērk pie godīgē Ted va citē bodē.

Vasarē un rudenē, kamēr radio ziņej, ka līdz Ziemsvētkem priekš iepirkšanēs vēl palikš seš, piec va četr mēneš, es bij pavisam mierīgs, bet līdz ko radio sāk skaitet vairs tik diens, es sāk ostēs. Izgājšē gadē, kā jūs paš atcērsies, man a dāvan pierkšan gāj pavisam šķider, un tālab šogad es izdomēj, ka nemaisēs apkārt pa bodēm, bet vis pierkšan izdārs latvieš tierdziņē. Līdz ko tā bij izdomējs, es piezvanej savei brūtei Dižpāķ Emmišei un bez lakstšanēs patēc: „Tagad tu, vecē, mīļē piparkūk, sataisēs, uzkrāsē nāgs un nošmiņķē vaigs. Mēs broks uz latvieš nam pierkt dāvans."

Es dzierd, ka Emmiš teleponē tā kā novaidēs, tā kā iekrekšķēs, tad tādē slābnē balsē nopūšēs: „Ko tādē latvieš namē va pierkt? Bet ja tāv vecē autiņ kast iztur tik tāl ceļ, ta apskatēs jou mēs var."

„Ja tu grib uz svētkem dābt jaun pūderdoz un ouskars, tad nedomē lekt savam riktīgam brūtgānam acēs," es stingr notēc, un pēc laiciņ mēs ab bij jou latvieš namē.

Emmiš pacilēj vien liet, pacilēj otr liet un noprasej, cik maksē. Svečtur maksēj desmit dolār, ouskar tīrē zeltē divdesmit piec, bet sudrab pūder doz piec dolār. „Un ko es dābs pa brīv līdz, ja es to pierks?" mans Emmiš noprasēj.

„Pa brīv?" pārdevējs stostjēs. „Pa brīv mēs dos ietinamē papīr un šņor."

Emmiš uzmet lūp un gāj tālāk, bet es pa to laik noklosjēs smuk skaņ plat a mūs zaldāt dziesmēm. Sierd taisn velk no iekšēm ārē, ka dzierd tād dziedšan pa zilē lakatiņ, baltē bērz bierz un dzimtens mētan dziesm. Es noprasej, cik tād plat maksē, un vilk jau nouds mak ārē. Bet Emmiš, kā no zems izodzs, nostējēs man aiz mugur: „Pag, Kriš, cik mēs ietaups, ja tād ziņģ plat pierks?"

„Ko tu tur ietaups, ja tā plat maksē piec dolār!" es nevarēj saprast, kā cilvēks var ietaupt, ja pērk un izdod noud. Pārdevējs bij gudrāks pa man un, samirkšņējs man a ac, priecīgs stāstej: „Smukē jonkundz, tād plat patiesībē maksē piecpadsmit dolār, bet mēs viņ dod pa piec dolār."

„Un va jūs kot ko pa brīv a dod līdz?" Emmiš priecīgs prasej.

„O jā, mēs dod līdz purtlār a smukēm bildēm. Paskat tik, kas tie pa brašēm puišēm, kas tos dziesms sadziedājuš."

Emmiš iegrūd man dunk sānē un notēc, la pērk trīs plats. To vien viš uzdāvnās savei tantei, to otr vārs klostēs darb vietē pa kafij laik, bet to trešē viš katr vakar nospēls priekš gulēt iešan, la miegs labāk nāk.

Līdz ko mēs bij pa dorēm ārē, Emmiš paskatjēs uz man kā ziergs uz zvierbel un lepn notēc: „Tagad tu redz, Kriš, kā vajg tiergties. Mēs ietaupej trīsdesmit dolārs un trīs purtrals dabej pa brīv."

Rēķnāšen man nekad nav gājs no rok, un šorēz no tād ģeometrej es nesaprat nekā. Pēc pusstund mīņšanēs es beidzt dabej rūkšan ārē no sov otiņ motor. Priecīg tikuš uz iel, mēs kratjēs pa tramvaj sliedēm uz lielē šoping center. Pie sārknēm ugņēm es dzierd, ka pakļē kot kas nokrakšķ. Es izāž gāl pa log ārē un ieroug, ka manam labam otiņam ab pakaļ riteņ nokritš un ripē pa iel prom, tāpat kā pulk dienēs, ka mēs rips sit.

„Es jou tēc, ka a tād lejarkast nevar uz iel brokt. Lab, ka mēs paš palik dzīv un vārs tagad nopierkt jon otiņ, kā īstem ventiņēm pienākēs," Emmiš vilk man pa iel projēm. Es vēl paskatjēs apakaļ, ku mans labeis otiš palik, kā suns uz pakaļkājēm sēžt iels vidē.

Emmiš man aizved tādē vietē, ku spīdīg otiņ stāvēj rindēs, kā Ventspils tiergē zuvs uz gald. Pie mums pienāc smuks mētans garem matem, bet tād parup balss.

„Va jonkundz vārt parādt mums kād lab otiņ pa lēt noud?" es, laipn paklāņjēs, tēc.

„Jonkundz? Tu forner i traks palics. Va tev nerādes, ka tu i ienācs lop tiergē zierg pirkt, ja tu man soc pa jounkundz?" tam cilēkam vaig uzpūtēs un palik sārkan kā ķierbs rudens soulē.

„Bet tie smuk garē mat..", es smag nopūtes un apsēdes uz krēsl.

Emmiš pa to laik izstāstej mūs nelaim un pietēc, ka šorēz mēs pierks pilnīg joun otiņ.

„Never maind, mūs firm pa tov otiņ dos tūkstot dolār, tik pasak, kurē vietē viš stāv," tas jouneis cilēks, ko es bij iedomējs pa sievišķ, bij akal priecīgē prātē.

„Tu redz, kā tais biznes, Kriš. Tu pa to kast priekš desmit gadiem samaksāj piecdesmit dolār un tagad dābs vesel tūkstot!" Emmiš čivnēj kā strazds pēc piermē ol izdēšan.

„Tagad es iztaisēs viss papīrs kārtībē, bet jūs ab pa to laik noskatēs tād mašīn, ko jūs grib," jouneis cilēks aizskrēj kā zibens uz kantor.

Emmiš noskatjēs sārkan poņkak a zaļ āds iekš un baltēm riepēm. Es ievaidjēs, ka man tagad jāmierst nost, la dābt sov dzīvibs noud no apdrošināšen biedrīb, bet uz man neviens neklausjēs. Jouneis cilēks atvilk garēs mats no acēm nost un lik man uzrakst sov vārd uz vesel papīr čup. Ka es to dārb bij padarējs, es klusē balsē ieprasjēs, va a simt dolār ček pietiks.

„Jā, iemaksej pietiek, un simt dolār katr nedēļ, un div gad laikē tas otiš būs tavs," jouneis cilēks priecīgs stāstēj.

Es saķēr gāl un dabej ģībon. Ka es atmodes, Emmiš lēj man okst ūden uz gāl un stāstēj, cik lab šeft mēs iztaisjuš.

„Padomē tik, Kriš, vesel tūkstot dolār pa tav otiņ! Tā i skaidr peļņ, un tād noud pa zems viers nemētjās," Emmiš uzstutēj man uz kājēm un nosēdnāj poņkakē pie stūr. „Tagad taisnē ceļē pie godīgē Ted. Tur mēs sapierks labs svētk dāvans un ietaups dzīv noud," Emmiš priecīgs šūpjēs zaļē āds sēdeklē.

Pie sārknēm ugņēm polcists baltēs cimdēs rādēj, ku la katrs broc. Pa poņkak log es redzēj, ka jauneis cilēks a sov firms mašīn iesējs strikēs man vecē folkiņ vilk pa iel prom.

Pie godīgē Ted spēlēj smuk Ziemsvētk mūzik, un pa laikam kāds taurē iebļāv, ka nupat zobbirsts va dābt vesel duc pa dolār, ta atkal, ka zelt pulksten pa div dolār un deviņdesmit deviņ cent. Cilēk skrēj uz visēm pusēm, it kā izcēlēs pažars. Vien siev a sov spicē ilen papēd uzkāp uz man kāj un nevarēj vairs to kurp dābt ārē. Taisn tanē brīdē taurē iebļāvēs, ka tagad sievieš veš va dābt pa dolār trīs pār. Mans Emmiš aizskrēj kā plēsts, un tā svešē siev a atstāj sov kurp manē zābakē un aizbēg zeķēs.

Pašē tumsē, a pakēm nokrāvēs kā Rīgs stacijs ekspress, es tik no godīgē Ted bod ārē. Emmiš nobučej man taisn uz mūt un no priek tinēs kā meds ap karot. Mājēs brocēt viš stāstēj, ka man nopircs to vissmukākē šlips un dabejs bārds pindzel pa brīv, bet pats priekš sev pa lēt noud trīs pār mell vešs a baltēm tambor špicēm un dabejs vesel mārciņ putraim dess pa brīv.

Beidzt, ka mēs tik mājēs, man osēs zvanej tād kā Ventspils fūrmaņ zvaniņ, bet Emmiš izrēķināj, ka mēs ietaupjūš tād noud, ko es vienē gadē nevar nopīnt.

Es nezin, ku tā noud i palics, bet mans kabats i tukšs. Nav lab tik īsē laikē palikt bagātam a tukš nouds mak, un tālab es gaids līdz nākošem Ziemsvētkem, la iepirkšanēs va taist pa vecē ventiņ mod.

Krišs Ķepal

PASAKAINĪBĀ

(Pārnesums no 7. lpp.)

rumi, apzeltīti rieksti, un lelles, un spēles, apbērtas ar pārsliņām.

Jā, tiešām, tiešām. Pat, neatbīdot no auss pīnīti, pavisam skaidri jau varēja sadzirdēt:

Kas tur rībina
Pār istabiņu?
Ziemas svētki dancāja
Ar raibām biksēm.

Un vēji to apstiprināja: Kaladū, kaladū. Un bija jautri jāsmejas: Ziemassvētki raibās biksēs!

Nē, bet ne vienmēr, ne visos pasaku gados svētki atnāca tik koši un raibi. Rīgas sulaiņi pat ne reizes neparādījās. Toties sagadījās, ka pasauli nobūra skaudīgs burvis. Kā lai citādi to saprot? Mākoņos tukšums, nevienas pārsliņas, no jumtiem nenokarājās lāstekas, logu rūtīs neuzziedēja ledus rozītes. Itin nekā spoža, žilbīgi balta un dzirkstīga. Suņiem nokārās ausis, kaķiem pievērās acis, mīļās māmiņas un vecmāmiņas lakatu ēnās paslēpa rūpju rieviņas. Tikai vēji gaudoja jo žēlās, žēlās balsīs. Neviens nekā vairs necerēja, negaidīja — visi brīnumi bija aizbēguši. Un ārā stinga auksta nakts.

Taču nē! Brīnumi tomēr atgadījās arī tad. Es to ļoti labi atceros, pati redzēju.

Pavardā vēl gailēja ogles, apkārt spokojās ēnas, — te uzreiz, kur bijusi, kur ne — istabas vidū notupa pelīte. Jā gan, īsta pelīte. Un kas gan nepazīst vakara dziesmu par pelīti, kas atvelk saldu miegu? Tajos laikos mēs itin visi pratām to dziedāt. Es arī, jo man gribējās ātri aizmigt. Bet šajā reizē pelīte ilgi kavējās, kaut ko ļoti grūtu domāja un pārdomāja, līdz sāka darbīgi skraidīt šurpu un turpu. Man likās — viņa šuj un ada, nes un liek te un tur. Gan uz galda, zem sola, arī manā pagultē. Skribu — skribu, viņa kaut ko skrubināja, kaut ko vilka un vilka. Bet ko tad?

Ai, miega pelīte, nupat atceros! Viņa bija atvilkusi skaistu sapni. Sapni par gardiem raušiem, par bļodām, kuras pilnas ar mērcēm un virām, par ķēniņu ar zelta karoti, grāmatu ar princesi uz vāka.

Jā, toreiz, kad tie pasaku gadi bija...

Otrā rītā mēs, bērni, meklējām un saucām pelīti visos četros kaktos, sienu spraugās. Bet nekā. Pelīte naktī bija izcepusi baltmaizes kukuli, galdam vidū nolikusi Betlemes zvaigznīti — brūnu un saldu kā piparkūku. Visu dienu nu smaidīja māmiņa un vecmāmiņa, un mākoņi nokaunējušies bārstījās ar krusu kā ar cukura graudiem. Un suņi atkal izslēja ausis, luncināja astes, kaķiem iezaigojās acis, un mēs dziedājām dziesmu, Ziemsvētku priecīgo dziesmu.

Tiešām, jā. Patiešām, toreiz valdīja citādi laiki, — garie pasaku gadi ar ticēšanu brīnumiem.

— — —

Deg svece, un tās zeltainās gaismas lokā, šķiet, atkal sildās lelles, rieksti un ēnu ķēmiņi. Kā toreiz.

SAV. VALSTIS

DVIŅU PILSĒTAS

◉ DV Minesotas apvienības vanadžu kopas eglītes sarīkojumu bērniem ar uzrunu atklāja kopas pr-ce Z. Bulāte, bet svētrunu teica māc. P. Langins. Bērnu sniegtā visai plašā programma, daļēji pašu iestudēta, noritēja raiti un braši. Pašu vācu valodā iestudētu Ziemsvētku dziesmu nodziedāja Ilze Brūvele, Ilga Eglīte un Rita Laimone, bet vēlāk latviešu valodā „Ziedi, ziedi, rudzu vārpa"; „Ak eglīte" duetā dziedāja Linda un Ronalds Rudzītis. Piezīmējams, ka mazajai Lindai tikai 3 gadi. Deklamēja Ilze Vanaga un Brigita Baroba, flautas solo atskaņoja Ilga Eglīte, bet ar klavierpriekšnesumiem uzstājās Ilze Baroba un Imants Grietēns. Izpalika paredzētā tautas deju grupas uzstāšanās, jo vairāki tās dalībnieki, braucot uz sarīkojumu, cieta satiksms negadījumā, kuŗš visumā tomēr izrādījās laimīgs, jo neviens no autobraucējiem netika nopietni ievainots. Skolotājai Gundegai Peniķei ievainoto ausi ambulancē sašuva, klavierpavadītājai Helēnai Zemjānei, autovadītājam prof. Jānim Peniķim un abiem mazajiem līdzbraucējiem — Zemjāņa meitai un Peniķa dēlam konstatēja tikai vieglu ķermeņa satricinājumu un dažus nobrāzumus. — Pēc programmas ap 70 sarīkojuma apmeklētāju patīkami pavadīja laiku pie azaida galdiem, par kuŗu bagātību bija gādājuši vecāki, bet vanadzes vakarēšanās bija sagatavojušas saldumu sainīšus, kuŗus Ziemsvētku vecītis (Jānis Zvaners) izdalīja bērniem. Vanadžu kopas pr-ce Z. Bulāte pateicās sarīkojuma iniciātorei Astrīdai Barobai par labo vakara noorganizēšanu, pasniedzot viņai un saimniecei Alīdei Blicavai par daudzajām piparkūkām ziedus. Arī visi jaunie programmas izpildītāji saņēma pa ziedam.

Andr. L.

DAUGAVAS VANAGU DĀVANA VISIEM BIJUŠAJIEM LATVIEŠU KAŖAVĪRIEM

PIRMĀ LATVIEŠU KAŖAVĪRU DZIESMU SKAŅU PLATE

Mono $5.00 Stereo $5.50

Dabūjama visās DV apvienībās, nodaļās un kopās ASV un Kanadā.

Priecīgus Ziemsvētkus un sekmēm bagātu Jauno gadu!

NOVĒL VISIEM GRĀMATU IZDEVĒJIEM UN KLIENTIEM

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA un SAINĪŠU NODAĻA

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Gaišus Ziemsvētkus un sekmīgu Jauno gadu

novēlam visiem mūsu klientiem, reizē izsakot pateicību par mūsu darba atbalstīšanu.

Paliekam arī turpmāk Jūsu rīcībā.

GRĀMATU APGĀDS IMANTA

un dāvanu paciņu nodaļa

Oldmarken 12, Bagsvaerd, Copenhagen, Denmark.

P. S.: Sakarā ar gada noslēguma norēķiniem, apgāds un dāvanu paciņu nodaļa būs slēgta no 20. dec. līdz 15. janvārim. Starplaikā ienākušos pasūtinājumus izpildīsim ienākšanas kārtībā pēc augstāk minētā datuma.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Toronto Window MFC Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

S. & G. TIRE SERVICE

459 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel.: LE 4-6602

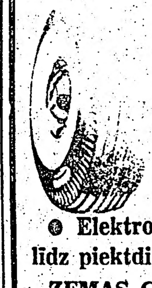

Pārdodam: DOMINION ROYAL, DUNLOP un GOODRICH augstākās kvalitātes ziemas riepas, kā arī RITEŅUS par vairumtirdzniecības cenām.

◉ Vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās riepas.

◉ Elektroniska riteņu balansēšana. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz 7 vakarā. Sestdienās līdz 4 pēcpusdienā.

ZEMAS CE?AS. GARANTĒTS DARBS. Latviešiem ATLAIDE

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Bezmuitas dāvanas: Automobiļi, ledusskapji, veļas mazgājamās mašīnas, šujammašīnas, motocikleti, velosipēdi, televīzijas aparāti, foto aparāti u. c.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas.

Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.

Tel. 531-3098

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu visiem latviešiem novēl

BEN

FILMU

247 Richm

Lūdzu pieņemt manu pateicību par v
balstu nesenajās vēlēšanās. Kaut netiku ie
vā pirmajā kandidātūrā saņēmu gandrīz 6
Esmu pārliecināts, ka daudzi šī laikraksta
iecirkni palīdzēja gūt šo rezultātu.
Novēlu laikraksta darbiniekiem un
priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno g

W. Boy

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKU

JAUNO GADU novēl

R.G. BAL

ĀRSTS CHIRO

928a Kingston Rd., Toronto 13, O

ZIEMAS SVĒTKU SVEICIENI un

JAUNAJĀ GA

JOHN GO

1365 Martin Grove

Toronto, Ont.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

ARTURS

ADVOKĀTS un

12 RICHMOND ST., TORONTO 1.

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno ga

GUILDCRA

Latviešu

702 WESTON ROAD

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu vēlē visiem

L. LI

GAĻAS un DELIKATEŠU

363 Roncesvalles Ave. Toronto.

Priecīgus Ziemas svētkus un

A. EGLĪ

161 A. Roncesva

Priecīgus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu visiem latviešiem novēl

A/S LATVIEŠU NAMS TORONTO

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu visiem latviešiem novēl

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

247 Richmond St. E. Toronto 2, Ont.
EM 3-6496

Lūdzu pieņemt manu pateicību par vērtīgo atbalstu nesenajās vēlēšanās. Kaut netiku ievēlēts, savā pirmajā kandidātūrā saņēmu gandrīz 6000 balsu. Esmu pārliecināts, ka daudzi šī laikraksta lasītāji 7. iecirknī palīdzēja gūt šo rezultātu.

Novēlu laikraksta darbiniekiem un lasītājiem priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

W. Boytchuk

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĪGU JAUNO GADU novēl

R. G. BALODIS, D.C.

ĀRSTS CHIROPRAKTIĶIS

928a Kingston Rd., Toronto 13, Ont. Tel. 699-3584

ZIEMAS SVĒTKU SVEICIENI un LAIMES VĒLĒJUMI JAUNAJĀ GADĀ visiem latviešiem

JOHN GOBA LTD.

1365 Martin Grove BŪVUZŅĒMUMS
Toronto, Ont. Telefons 244-2451

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU!

ARTURS ZUTIS, B.A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

12 RICHMOND ST., TORONTO 1. Tel. 366-5946

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

GUILDCRAFT FLOORS

Latviešu uzņēmums

702 WESTON ROAD TORONTO 9, ONT.

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu vēlē visiem tautiešiem

L. LIDUMA

GAĻAS un DELIKATEŠU VEIKALS — DARBNICA

363 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. 532-8762

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu vēlē

A. EGLITIS

161 A. Roncesvalles Ave. Toronto 3

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

VIKING DELICATESSEN

1077 Bathurst St. Toronto 4, Ont. Tel. 532-9068
EMILIJA un GEORGS DUMPES

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

MILLIA ROCE FASHION

2218 Bloor St. W. Toronto 9, Ont.
Tel. 762-6661
MILLIJA ROCE

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

ALFREDS STIKUTS

Nekustamu īpašumu aģentūra. Reģistrēts obl. birojs.
2889 Dufferin St., Toronto 19, Ont., tel. 789-1511

BERGDON GALERIJA

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS UN LAIMĪGU 1967. GADU!

180 DAVENPORT Rd., tel. 924-3865, Toronto

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

HERMANS B/A SERVICE

Auto labošana un benzīns
Airport Rd., Malton, Ont., tel. 677-3691
Licenzēts auto mechaniķis *I. Zamlovskis*

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

ERIC'S DELICATESSEN

375 Broadview Ave. (pie Gerrard St.) Toronto
Tel. 461-4473 *Ēriks Ozoliņš*

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

AUSEKLIS JANSONS

2912 Danforth Ave. Toronto 13 Ont.
698-1469

Sveicam Ziemas svētkos un novēlam laimīgu Jauno gadu!

AUSTRAS MODES SALONS

Īpašn. A. VĪTOLIŅA
854 Ossington Ave., Toronto. Tālr. 535-3725

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

BROADVIEW DELICATESSEN

105 Danforth Ave. (pie Broadview) Toronto
465-9905 *Ausma Miķelsons*

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

B. L. FINGERS

Rīgas kungu un dāmu drēbnieks
3300 Yonge St. (pie Fairlawn Ave) Toronto 12.
Tālr. 489-2334 mājās 489-9465

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

LATVIEŠU SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBA KANADĀ

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

ALDER'S ESSO SERVICE

1151 Queen St. E. Tālr. 466-0496, Toronto
LAIMONS ALDERS.

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

I. JANKOVSKIS

REALTOR

87 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
Tālr. 536-0143

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS UN LAIMĪGU 1967. GADU!

EAGLE'S NEST

(SLĒPOTAVA)

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.

Zivju pārstrādāšanas, tirdzn., importa un eksporta LATVIEŠU UZŅĒMUMS
43 MULOCK ST. TORONTO 9, ONT.
TĀLR. 766-6007

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS un PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU visiem latviešiem tuvumā un tālumā novēl

POKO'S Meat Products

376 COLLEGE ST. (starp Spadina un Bathurst) 922-1300

Veikals austrumos: 319 DANFORTH AVE, 461—3421 TORONTO, (starp Broadview un Logan)
Veikals ziemeļos: 767 MT. PLEASANT RD. 488-2078 (pie Eglinton Ave.)

Igauņu uzņēmums

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

BOUCK, HETHERINGTON FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS AND SOLICITORS

TEL. 363-4451 365 BAY STR.
TORONTO, ONT.

SALAMANDER MARKE

Gaišus un saulainus Ziemas svētkus visiem latviešiem novēl jūsu apavu veikals

PETER'S SHOES

243 DANFORTH AVE., TORONTO, ONT.
TĀLR. 463-7319

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

LAIMON'S AUTO SERVICE

603 Gerrard St. E. (pie Broadview). Toronto.
Tālr. 466-0540 LAIMONS MAROVSKIS

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

CREST FLORISTS

un MĀKSLAS SALONS 567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto HU 7-0491 ELMARA GULBIS

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS!

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĒM BAGĀTU 1967. GADU
n o v ē l
SHERATON CONNAUGHT
HOTELIS
112 King St. E HAMILTON, ONT.

Anšlavs Eglītis

ČECHU FILMAS

Pēdējos gados Čechoslovakija eksportējusi uz Rietumiem veselu virkni filmu, kuŗas ieguvušas ievērojamu rietumu kritikas atzinību. Dažkārt čechu filmas darinātas arī sadarbībā ar angļu un vācu studijām, kombinējot dažādu tautību aktieŗus. Naz ziņu par to, vai šīs eksportfilmas izrāda arī pašā Čechoslovakijā, jo propagandas piemaluma tajā ļoti maz. Šīs filmas raksturo pārliecinošs reālisms un tieksme dzīvi dokumentēt. Čechiem netrūkst teicamu aktieŗu. Kaut stingri naturālistiskais tēlošanas veids no mākslinieciskā viedokļa nesniedz nekā jauna, un arī melnbaltajai fotografijai nav nekādu pretenziju uz meklējumiem vai eksperimentiem, čechu filmas ir visai interesantas tāpēc, ka ar savu neparasto atklātību sniedz dziļu ieskatu Čechoslovakijas un vispār komūnistisko zemju darbaļaužu ikdienā. Šai ziņā sevišķi iezīmīgas filmas ir „Gaišmates dēkas" (The Loves of a Blonde) un „90 gradu ēnā (90° In The Shade).

„Gaišmates dēkas" ir komēdija, kuŗu veido sīko ikdienas komisko notikumu mozaīka. Epizodi sameklēti diezgan asprātīgi, veikli savirknēti, psīcholoģiski ticami un arī nenoliedzami komiski. Netrūkst arī krietni pārdrošas erotikas piedevas (kā jau eksportfilmā!). Un tomēr izrāde galu galā atstāj drūmu, smagu iespaidu. Nomāc komūnistiskās Čechoslovakijas dzīves bezcerīgā pelēcība. — Notikumu vieta ir mazpilsēta Prāgas tuvumā, kur darbojas liela apavu rūpnīca. (Kā zināms, jau pirms otra pasaules kaŗa milzīgās čechu „Bata" apavu rūpnīcas bija pazīstamas visā Eiropā.) Daudzi skati filmēti tieši apavu izstrādāšanas „cechā", pie kam „īsti" strādnieki darbojas par statistiem. Vairums strādnieču ir gluži jaunas meitenes, kuŗām īstā vieta būtu skolā. Meitenes savāktas kopmītnē, kur šaurajās guļamtelpās gar sienām iekārtotas lāvas vairākos stāvos. Viņas trenētas absolūtā paklausībā priekšniecībai. Barga izskata sievas, kuŗas strādnieces uzrauga un izrīko, savas pavēles nereti pavēstī tikai kā ierosinājumus. Tos kāda no strādniecēm tūdaļ pakalpīgi uztveŗ, apsveic, karsti cildina un uzaicina „kollektīvu" par to nobalsot. Kā jau „tautas demokratijā" priekšniecības rīkojumus vienmēr pieņem vienbalsīgi. Kopmītne atgādina koncentrācijas nometni, un tūdaļ jādomā, kas gan noticis ar komūnistu skanīgajiem saukļiem par proletāriāta atbrīvošanu labākai, cilvēcīgākai dzīvei? Meitenes brīvajā laikā nezina, ko iesākt, un rūpnīcas vadība lūdz vietējā kaŗa apgabala komandieri nometināt pilsētiņā kādu kaŗaspēka nodaļu, lai meitenēm rastos sabiedrība un izklaidēšanās. Lūgumu pēc plāna un grafika arī izpilda. Kaŗavīru ierašanās, „iepazīšanās balle" u. t. t. sniedz scēnaristu trijotnei un režisoram Milošam Formanam plašas iespējas risināt notikumus. Mulsina vienīgi čechu kareivju un strādnieču primitīvisms. Personāži darbojas tikai viselementārāko refleksu vadīti, it kā viņiem būtu atņemta katra izdomas spēja un izdeldēta katra saprātīgāka iniciātīva. Šie ļaudis pārsteidzoši atgādina kādreiz populārā (Staļina laikā vajātā un „pārskolotā") krievu rakstnieka Michaila Zoščenko primitīvos tautas tipus. Tuvskatos tiek bagātīgi rādītas rūpnīcas „kollektīva" sejas, un tās nomāc ar savu apatisko trulumu. Pārāk dzīvi šie ģīmji sauc atmiņā anonimos krievu pūļus, kas baigajā gadā ieplūda Latvijā no austrumiem. Atkal gribas vaicāt: Kur gan palikuši seno dienu apsviedīgie, uzņēmīgie čechi, kas, salīdzinot ar saviem Austrumeiropas kaimiņiem, arvien likās kā „lielās pasaules" ļaudis? Izrādes rēgaino iespaidu pavairo namu, dzīvokļu, ielu un izpriecu lokālu nemīlīgais kailums un gadu desmitiem nekoptā, netīrā, noplīsušā nabadzība. Galvenās lomas — rūpnīcas meiteni un deju orķestŗa pianistu ar ievērojamu viruozitāti tēlo Hana Brežčova un Vladimirs Pucholts, pārliecinoši iejuzdamies un „iemiesodamies" savos tēlos. Teicams ir arī vairāku blakuslomu naturālistiskais tēlojums. Izrādei ir tomēr arī mazas pretenzijas uz modernismu: neskaidrais nobeigums.

„90 gradu ēnā" tēlo dzīves ikdienu kādā lielā valsts pārtikas preču tirgotavā Prāgā. Valsts veikalus periodiski pārbauda īpašs valdības kontrolieris. Uzņemdams inventūru, viņš nejauši atrod, ka dažas dārga ārzemju konjaka pudeles iztukšotas un piepildītas ar tēju. Aizdomas tikpat nejauši krīt uz jaunu veikala darbinieci, kuŗu tēlo angļu aktrise Anna Heivuda (Anne Haywood). Zaudējumi nav nekādi pārmērīgie, un veikala darbinieki labprāt vēlētos lietu nokārtot mājas kārtībā. Inspektors tomēr nepiekāpīgi nodod lietu tiesai, jo, kā zināms, padomju zemē apzagt privātpersonu ir sīks pārkāpums, bet apzagt valsti — smags kriminālnoziegums. Raksturīgi arī, ka kontrolieris seko un uzticas pirmajam aizdomu pavedienam, lai nekavējoties pa-

(Nobeigums 12. lpp.)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. decembrī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto katoļu vienības eglītes vakars.
29. decembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: Kristīgais universs; māc. R. Ekšteins. Dziedās koris A. Purva vadībā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšana Latviešu namā visās trijās zālēs (jauniešiem un pieaugušiem).

---

7. janvārī — pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcā dziesmu vakars Marisa Vētras piemiņai.
7. janvārī — pl. 7 vak. Ziemsvētku kauju 50 g. atcere-svētbrīdis Latviešu namā — archibīskaps A. Lūsis iesvētīs jauno biedrības karogu. Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības sarīkojums.
. janvārī — pl. 2 p.p. Latviešu namā prof. L. Latkovska referāts „Latviešu austrumrobežu aizsardzība".
8. janvārī — pl. 3 pēcp. TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums UNF zālē, 279—311 College St.
5 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.
28. janvārī — plkst. 7.30 vakarā Preses balle un 29. janvārī plkst. 1 dienā rakstnieku cēliens Latviešu namā.
29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.
8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNĀS

31. decembrī — plkst. 9 vak. Beacon Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoceļa malā, pie Vineland.).

HAMILTONA

31. decembrī — pl. 8 vak. Hamiltonas Latviešu Biedrība rīko Jaungada sagaidīšanu HLB namā, 16 Queen St. N. ar laimes liešanu un citām izdarībām. Līdz ņemami groziņi.

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS UN LAIMĪGU 1967. GADU H A M I L T O N Ā n o v ē l:

O. ANDERSONS
DELICATESSEN
26 Market St. Hamilton, Ont.
Tel. JA 7-9896

JOHN S. MILLAR, B.A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
15 King St. W. Hamilton, Ont. Tel. JA 8-1186

KREIŠMANIS
NURSING HOME
47 Forest Ave.
Hamilton — Ontario — Canada

JOHN SMITH
HAMILTONĀ
Aldermanis Ward 7

FRANCIS ZARĀNS
DRĒBNIEKS
557 King St. E. Hamilton, Ont. Tel. JA 7-1249

MILGRAM
PHARMACY LTD.
380 Crocket St. Hamilton, Ont. Tel. FU 5-1533

Denis F. O'LEARY Q.C., B.A.
Valdemar Zimmerman, L.L.B., B.A.
Advokāta un notāra birojs
Terminal Towers Tel. 525-3510
105 Main St. E. Hamilton, Ont.

SAKAS
PARCEL SERVICE
Sent by Ukrainskaja Knyga
620 Barton St. E. Hamilton, Ont. Tel. LI 4-7239

Val Tukler
Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu!
Valdis Tuklers
prezidents
HAMILTONĀ
Val Tukler Real Estate Ltd. 1104 Fennell Ave. E.
Tel. FU 9-2223 Nodaļa: 162 Locke St. S., tel 525-4640
VAGO Enterprise Ltd.
Cardinal Investment and Security Ltd.

Priecīgus Ziemas svētkus un
laimīgu Jauno gadu
vēl klientiem un draugiem
E. ROBEŽGRUNTNIEKS
ROBEZ & DONNELLY LTD.
Realtors and Appraisers
79 MAIN ST. E.
TEL. JA 8-8966 HAMILTON, ONT.

GAIŠUS SVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNO GADU visiem vēl
TEDS ANCASTER HARDWARE T. KRIEGERS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTK

Sagaidīsim
JAUNO GA
LATVIEŠU
NAMĀ
491 College Street, Toronto
Toronto un apkārtnes latvieši Vecgada vakarā
namā, lai kuplākā skaitā kā jebkad iepriekš k
giem un paziņām sagaidītu Jauno gadu.
JAUNATNES rīcībā būs vis
ar labu mūzik
labo izdošanos, zāles dekorāciju un omulīgu noris
un STABURAGA valdes. Turpat atspirdzinājum
maksa $3.00 no personas — pārim $5.00.
PIEAUGUŠIE liksmosies krā
galvenajā un
kurās būs galdiņi un katrā sava mūzika. Pilna
maksa, iesk. galdiņu, $5.00 no personas. Biļetes
šanā zvanot 293—2513, turpat nododami šampa
jumi.
SĀKUMS PL. 20.00
Visus la
LATVIEŠU NAM

Atstājiet savas krāsainās un melnba
attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Tor

DĀVINIET SVĒTKOS BĒRNIE
T. Krūkas
SILAINES MEŽS RUNĀ ....
Dabzinātniska pasaku grāmata maziem un liel
Astrīdas Robežgruntnieces krāsainām ilus
Dabūjama DV Grāmatnīcā — 491 College S
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā

LABĀKĀ
DĀVANA
ZIEMSVĒTK
A Stereo
Alfreds Poriņš — tenors
Dziesmas klavieŗu, čella un obojas pava
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. C
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedoni
B
Pie klavierēm — Raymond McFeeters
Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Abeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš
Dabūjama tikai
Daugavas Vanagu grāmatn
491 College St., Toronto 4, Ontar
Ontario dzīv. plūs 30 c P.S.T.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu
no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un
4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St Toronto.

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS
BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

TKUS!

LMAS

...su va- sodamies" savos tēlos. Teicams ...nemta ir arī vairāku blakuslomu natu- ...deldē- rālistiskais tēlojums. Izrādei ir ...ātiva. tomēr arī mazas pretenzijas uz ...ādina modernismu: neskaidrais nobei- ...laikā gums.

...„90 gradu ēnā" tēlo dzīves ik- dienu kādā lielā valsts pārtikas preču tirgotavā Prāgā. Valsts veikalus periodiski pārbauda īpašs valdības kontrolieris. Uz- ņemdams inventūru, viņš nejau- ši atrod, ka dažas dārgā ārzem- ju konjaka pudeles izlukšotas un piepildītas ar tēju. Aizdomas tik- pat nejauši krīt uz jaunu veikala darbinieci, kuru tēlo angļu ak- trise Anna Heivuda (Anne Hay- wood). Zaudējumi nav nekādi pārmērīgie, un veikala darbinie- ki labprāt vēlētos lietu nokārtot mājas kārtībā. Inspektors tomēr nepiekāpīgi nodod lietu tiesai, jo, kā zināms, padomju zemē ap- zagt privātpersonu ir siks pār- kāpums, bet apzagt valsti — smags kriminālnoziegums. Rak- sturīgi arī, ka kontrolieris seko un uzticas pirmajam aizdomu pa- vedienam, lai nekavējoties pa- (Nobeigums 12. lpp.)

...umu kalendārs

...jums UNF zālē, 279—311 College St,

5 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.

28. janvārī — plkst. 7.30 vakarā Preses balle un 29. janvārī plkst. 1 dienā rakstnieku cē- liens Latviešu namā.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinā- juma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

8. aprīlī — viru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī — plkst. 9 vak. Bea- con Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoce- ļa malā, pie Vineland.).

HAMILTONA

31. decembrī — pl. 8 vak. Hamil- tonas Latviešu Biedrība rīko Jaungada sagaidīšanu HLB na- mā, 16 Queen St. N. ar laimes liešanu un citām izdarībām. Līdz ņemami groziņi.

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu!

Valdis Tuklers

prezidents

...MILTONA

...tate Ltd. 1104 Fennell Ave. E.

...ala: 162 Locke St. S., tel 525-4640

...erprise Ltd.

...estment and Security Ltd.

...n draugiem

...E. ROBEŽGRUNTNIEKS

...NELLY LTD.

...aisers

HAMILTON, ONT.

T. KRIEGERS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU 1967. GADU visiem latviešiem novēl

A. KRISTAPSONS UN CO

1095 QUEEN ST. E. TORONTO
TEL. 466-5152

Sagaidīsim

JAUNO GADU LATVIEŠU NAMĀ

491 College Street, Toronto 4.

Toronto un apkārtnes latvieši Vecgada vakarā pulcēsies savā namā, lai kuplākā skaitā kā jebkad iepriekš kopīgi ar drau- giem un paziņām sagaidītu Jauno gadu.

JAUNATNES rīcībā būs visa augšējā zāle ar labu mūziku. Par vakara labo izdošanos, zāles dekorāciju un omulīgu norisi gādā LNJAK un STABURAGA valdes. Turpat atspirdzinājumu galds. Ieejas maksa $3.00 no personas — pārim $5.00.

PIEAUGUŠIE liksmosies krāšņi dekorētajā galvenajā un apakšējā zālē, kurās būs galdiņi un katrā sava mūzika. Pilna bufete. Ieejas maksa, iesk. galdiņu, $5.00 no personas. Biļetes iepriekšpārdo- šanā zvanot 293—2513, turpat nododami šampanieša pasūtīnā- jumi.

SĀKUMS PL. 20.00

Visus laipni ielūdz
LATVIEŠU NAMA VALDE

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

DĀVINIET SVĒTKOS BĒRNIEM
T. Krūkas
SILAINES MEŽS RUNĀ .... $ 2.80
Dabzinātniska pasaku grāmata maziem un lieliem bērniem ar Astrīdas Robežgruntnieces krāsainām ilustrācijām.
Dabūjama DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto, kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

LABĀKĀ DĀVANA ZIEMSVĒTKOS

A — Stereo $ 6.00

Alfreds Poriņš — tenors
Dziesmas klavieru, tēvu un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters
Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pipe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai
Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.
Ontario dzīv. plus 30 c P.S.T.

VENUS
PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakār tojumi visām vajadzī- bām
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīva- jā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅŠ

VALUTE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2837 Iautiešiem atlaide

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5, ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

LATVIAN MUSIC
3 IZCILI JAUNIESKAŅOJUMI

LP 15: Jāņa Mediņa ievērojamākie skaņdarbi. Diriģents—autors 2 ārijas no op. Uguns un nakts: „Es esmu īs" un „Dzer manu dzidrumu". 6 dejas no baleta Mīlas uzvara: Baltā roze, Rožu valsis, (Vijolītes, Tulpes, Maijpuķītes, Komis- kā deja.

LP 030: Solisti ar simf. orķestri un kori.
2 Antiņa ārijas un Saulcerītes — Saulveža dialogs no op. Zelta zirgs. Pa kam var pazīt. Teici teici, valodiņa. / Kokļu skaņas. Ar kristallspodriem stariem. Mīnjonam. Ceļinieks. Es par tumsu nebēdāju. Ozolīti, zemzarīti. Es meitiņa kā rozīte.

EP 019: Bērna balss stāsta un dzied bērniem.
Leļļu teātrī. Lolīte. Noslēpums. Incis ar Kranci. Lolīte baro putniņus. Zvirbuļu kauja. Lolīte slima. Vecais modi- nātājs. / Skolā. Nopietna mācība. Ciemā jāiet. Kumeliņ mans, skrej. Ciemā. Labu nakti. Laivā pa Lielupi.

Neliedziet latviešu bērniem un jauniešiem klausīties un mācī- ties savu tēvu valodu, — gādājiet viņiem iemīlotās Latvian Music skaņu plates! Cena LP $6.00, EL 19 $1.50 gabalā + P.S.T.

DABŪJAMAS
DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rub- ļiem Sūtījumus izdevumi $3.50 līdz $35.- pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINISU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 15 gadu
PL 9-0266.

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769—3280

Skaņu plates
LP — 33 1/3 RPM
Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Lat- vju bāru dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūg- šana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Ērģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $5.25 Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta. + 5% P.S.T.

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Labākā dāvana draugiem - svešautiešiem ZIEMSVĒTKOS
Prof. A. Rubuļa
LATVIAN LITERATURE $7.00
30 latviešu autoru darbi angļu valodā.
Dabūjama DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvā pasaulē.

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 8—5198, Toronto.

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont.

KAS? KUR? KO? TORONTO

Robertson Motors - 1515 Danforth Ave., Toronto, tel. HO 6-1131
Pārstāvis HANS PLAUDE
Chevrolet - Oldsmobile - Chevy - Chevelle

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E.
HO 6 - 5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
789-1511
Alfred Stikuts Realtor
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8487
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvība.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komi- teja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Estd. 1879
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7964
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Ticības svētku garā
pagodinos nodot
mūsu patiesi vissirsnīgāko vēlējumu
Jums un Jūsu ģimenēm

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu, miera pilnu un bagātu Jauno gadu!

STEPHEN B. ROMAN
President

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
385 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

CALLAS
puķu veikals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911
PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDĀ MĀJĀS

Everlast Heating Co. LE 1-1101
82 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures iekārtas.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nullša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK HETHERINGTON FALLIS TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street, Toronto
tel. 863—4451

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ▪ palielinājumi ▪ duplikāti ▪ citi darbi ▪ izcilus kvalitāte ▪ atlaide ▪
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Priecājieties! Ziemsvētki ir prieka svētki! Lūgsim, mīlēsim, sargāsim jaunpiedzimušo Pestītāju, lai netaisnība cilvēcē to nenobendē jau mazu.

Konst. KĀRKLIŅŠ.

Utants meklēs mieru . . .

No Saigonas ziņo, ka Hanojas robežas nav vienīgās, kurām, pēc komūnistu ieskata, par tuvu pielidojušas amerikāņu lidmašīnas. Šās nedēļas vidū ASV bumbvedēji uzbrukuši militāriem mērķiem Ziemeļvietnamā apmēram 25 jūdžu attālumā no sarkanās Ķīnas territorijas. Uzlidojumā iznīcināts kāds komūnistu piegādei svarīgs dzelzceļa tilts. Citos uzlidojumos iznīcināti vēl divi tilti, kas apgrūtinās komūnistu apgādi no sarkanās Ķīnas.

Amerikāņu aviācijas vadība paskaidro, ka drīzumā var gaidīt pārmaiņas Vietnamas gaisa karā. Jo sevišķi Hanojas tuvumā arvien biežāk redzami Pad. savienībā būvētie Mig—21 tipa iznīcinātāji. Pagaidām gan vēl skaitā nedaudz, tie arī izvairās no gaisa kaujām, bet amerikāņi domā, ka drīz vien pienāks diena, kad zenītartilerija un krievu raķetes nebūs viņu aviācijas vienīgais pretinieks.

Par Ziemeļvietnamā stacionētajām padomju raķetēm amerikāņi ir visai zemās domās. Pašu komūnistu raķetes un nevis amerikāņu bumbas vainojamas Hanojas pilsētai nodarītajos postījumos. Šīs nedēļas vidū kāda padomju raķete aizdrāzusies tālu garām amerikāņu lidmašīnām un eksplodējusi tieši virs kādas Ziemeļvietnamas zvejas flotilles, nodarot ievērojamus zaudējumus. Pad. savienības raķešbazes Ziemeļvietnamā ir apmēram noskaidrotas, un to tuvumā amerikāņu lidmašīnas lido iespējami zemu. Ar šādu taktiku amerikāņi gan izvairās no par neefektīvām uzskatītajām raķetēm, bet bieži krīt par upuri visai iespaidīgajai komūnistu pretgaisa artilerijai un automatisko ieroču ugunij.

☆

Beidzoties NATO valstu ārlietu ministru konferencei Parīzē, ASV bija spiestas samierināties ar faktu, ka Rietumeiropa Vietnamas karā amerikāņiem nepalīdzēs. Toties lielāka palīdzība sagaidāma no Austrālijas un Jaunzēlandes, kuras kļuvušas par atsaucīgākajiem ASV sabiedrotajiem. Īsi pēc Ziemsvētkiem Dienvidvietnamā stacionētajiem Jaunzēlandes artileristiem pievienosies kāds kājnieku bataljons, kurš pašreiz jau atrodas Malajā un tiek uzskatīts par vienu no vislabākajām džungļu karā apmācītajām kaujas vienībām pasaulē. Bez Jaunzēlandes, kā zināms, plecu pie pleca ar amerikāņiem un dievidvietnamiešiem Vietnamas karā cīnās arī austrālieši, filipīnieši un dienvidkorejieši.

☆

Šīs nedēļas sākumā ASV lūdza AN ģenerālsekretāru Utantu darīt visu iespējamo miera sarunu panākšanai ar Ziemeļvietnamu. Dažas dienas vēlāk amerikāņu piemēram sekoja Apvienoto nāciju pilnsapulces prezidents Pažvaks no Afganistānas, aicinot ASV, Ziemeļvietnamu un Dienvidvietnamas „nacionālo atbrīvošanas fronti" (nepieminot Dienvidvietnamu!) Ziemsvētku pamiera laikā ieņemt miera sarunām nepieciešamu nostāju. Kaut AN pilnsapulces 21. sesija tuvojas nobeigumam, Pažvaks aicināja visas 122 organizācijai piederīgās valstis sekot viņa miera sarunu aicinājuma piemēram.

Ziemsvētku kaŗa darbības pārtraukuma laikā mieru sarunu virzienā darbosies arī Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Utants. Kamēr Pažvaks meklē iespējas miera sarunām ar atsevišķo valstu delegāciju palīdzību, Utants nolēmis rīkoties neatkarīgi no AN pilnsapulces un drošības padomes, cerot, ka šādai pieejai būs lielāka piekrišana kā Hanojā, tā Pekingā. Bet Pekinga, Hanoja un Maskava jau paguvušas izteikt savas domas, no kurām vadoties, var tikai sacīt, ka visi Utanta centieni būs lieka laika tērēšana. Maskavas mudināta, Ziemeļvietnama izteikusi vislielākās šaubas par to, ka amerikāņi patiešām vēlas mieru. Iekām par tādu var sākt runāt, — Ņujorkā izteicās Pad. savienības sūtnis AN Federenko, — ASV jāpārtrauc barbariskā izturēšanās Vietnamā, jābeidz Ziemeļvietnamas bumbošana un jāizvāc sava armija no Vietnamas.

Honkongā pienākušas ziņas no sarkanās Ķīnas galvaspilsētas par mudinājumiem Ziemeļvietnamai turpināt cīņu un nepadoties Vašingtonas imperiālistu propagandai. Komūnistu spēkiem, — saka Pekinga, — jāizcīna Vietnamas kaŗš līdz galīgai uzvarai.

Anglija atsauc neatkarības piedāvājumus

Pēc neapšaubāmas izgāšanās ar ierosinātajām saimn. sankcijām pret Rodēziju Apvienotajās nācijās, Anglija tagad nolēmusi ieņemt stingrāku nostāju pati savā iniciatīvā, bet katrā ziņā tikai tādu, kas tieši neskartu nevienu no Rodēzijas saimnieciskajiem un politiskajiem sabiedrotajiem — Dienvidafriku un Portugali.

Ministru prezidents Vilsons šīs nedēļas otrā pusē Londonā izteicās, ka Anglija atsaukusi visus līdzšinējos izlīguma piedāvājumus un ka Rodēzijai neatkarību legāli piešķirs vienīgi melno vairākuma gadījumā Solsberijas valdībā. Vilsona uztverē Rodēzijas ministru prezidents Smits gribētu panākt samierināšanās kompromisu ar Angliju, bet to nespēj, atrazdamies rasistu un fašistu varā. Vilsons nevēlas atzīt faktu, ka Anglijai vispār vairs nav nekā, ko citiem piešķirt, ka runāšana par neatkarības piešķiršanu vai nepiešķiršanu Rodēzijai ir tikai tukša pļāpāšana. Legāla vai nelegāla, atzīta vai neatzīta, Rodēzijai neatkarība tomēr ir kopš 1965. gada 11. novembra, un nedz Anglija, nedz Apvienotās nācijas nav spējīgas stāvokli mainīt. Lai apmierinātu neatkarīgās Afrikas valstis, Rodēzijas ministru prezidents Smits būtu jāpadzen ar militāru varu, bet par to Anglija negrib ne dzirdēt.

☆ Novembra beigās Rietumvācijas televīzijā raidīta filma par latviešu kultūras kongresu Stokholmā, pieminas vainaga nolikšanu Gotlandē, Līgosvētkiem Almēlijā u.c. latviešu dzīves notikumiem. Raidījumam filmu bija sagatavojis Valfrīds Lēmanis, kurš pašlaik sagatavo otru filmu „Pasaules vējos — tomēr vienota tauta". Filmoperātors V. Lēmanis jau parakstījis līgumu par jaunās 45 min. filmas raidīšanu Rietumvācijas televīzijā.

„Sveiki vecīt, es zinu dziesmiņu, biju rātna un klausīju tētim un māmiņai," ar Ziemsvētku vecīti sasveicinoties, pastāsta mazā Dorīte Dālberga Sv. Katrīnās. Foto: J. Liģers

Politisks aukstums Turcijā

„Jauna faze," sacīja Turcijas ministru prezidents Demirels, „iestājusies starp Turciju un Pad. savienību". Patiešām, pēdējo gadu laikā krieviem un komūnistiem naidīgā Turcija sākusi atsvešināties no rietumvalstīm, NATO saimes un ASV. Turcijas tuvināšanās Pad. savienībai draudzīgu attieksmju virzienā kļuvusi visai redzama.

Šī turku tendence tomēr nebija manāma, Pad. savienības ministru prezidentam Kosīginam apmeklējot Ankaru. (Kosīgins, starp citu, ir pirmais Pad. savienības ministru prezidents, kas jebkad spēris kāju Turcijā.) Kā jau pienākas, lidlaukā viņu gan sagaidīja Turcijas ministru prezidents un valdības pārstāvji, bet turku tauta nekur nebija manāma. „New York Times" korespondents savam laikrakstam ziņoja, ka 15 jūdžu garajā braucienā no lidlauka uz galvaspilsētu ceļa malās nav varēts saskaitīt ne pusduci padomju karodziņu. Tie, kas stāvējuši ceļmalā, garām braucošajam Maskavas valstsvīram saukuši „bū" turku versijā.

MEDNIEKI

(Pārnesums no 5. lpp.)

Bet viņi smaidīja, vērodami ziemas ainavu Egles apgaitā. Kaut dzīvnieku takas un pēdas bija sniega aizvilktas un masti nedeva nekādus panākumus, mednieki līksmi trieca, brizdami dziļajās sniegā, brīžiem pazuzdami baltajā dzelmē.

Arī mūsu pietvīkušajās sejās atplauka prieks, un Egle man klusi pačukstēja: „Lūk, mednieki, kādus allaž vēlētos savai apgaitai! Vai tad nu vienmēr jādzenas pēc upuriem! Un ja to nav, tad iekāres var remdināt, raugoties gleznajā mežu ainavā."

Egle bija izpratīgākais manu septiņu mežsargu ierindā. Vienalga, vai tās bija medības, vai kārtējais darbs apgaitā. Viņš parasti vadīja dzinējus, bet es izvietoju medniekus mastā. Dzinējus dažkārt dziļā sniega dēļ bija pagrūti sadabūt, kaut tiem labi samaksāja — pudeli degvīna, desmit vācu marku un paciņu cigarešu.

Egles kaimiņos strādāja divi krievu kaŗa gūstekņi, nākuši no kaut kādiem sniegainiem apvidiem, tādēļ īsti piemēroti baltās jūras brišanai.

Dzinēju klaigas izcēla vai vienīgo stirnu buku, kurš nu triecās pret mednieku ķēdi, bet izmanīgi paglābās no nāves.

Krieveļi, pamanīdami mednieku tērpus, tā sabijās, ka atdalījās no pārējiem dzinējiem, kaut mežsargs Egle tos centās pārliecināt, ka mednieki nav viņu ienaidnieki. Tikai ar lielām pūlēm izdevās abus atkal iedabūt dzinēju ķēdē.

Izcēluši pēdējo mastu, sagājām draudzīgi vienkopus. Cirsmas malā sakūrām ugunskuru lai apsildītos un atpūtinātu spēcīgajā meža gaisā nogurušos locekļus. Nogrūdis no liela celma sniega cepuri, mednieku grupas vecākais ātri uz tā izklāja bagātīgu cienastu dzinējiem, Eglem un man.

Bet krieveļi vēl trīcēja izbailēs. *Tikai tad, kad viens no med*niekiem ielēja glāzē kodīgu lāsīti un aizdedza pa cigaretei abiem gūstekņiem, viņi nomierinājās un, droši vien, izmeta no savām galvām nepamatotas iedomas.

Sāka tumst. Virzījāmies uz mežsarga mājas pusi, gar kuŗu čirkstēja ragavu iebraukts ceļš. Baznīcēni.

Aiz mums dziļā ziemas miegā atkal iegūlās Egles apgaitas mežs.

Arī šie mednieki aizbrauca bez trofejām, bet priecīgi, izjutuši brīnišķīgo saskari ar Dieva radību. Vai tas nav daudz?

Pirmās zvaigznes, salā drebēdamas, iemirdzējās Ziemsvētku debesīs.

Nedz man, nedz Eglem vēl šodien nav zināms, kurp gan tolaik, pēc medībām viņa apgaitā, aizvijās kaŗazēnu ceļš? Vai viņu jaunos augumus nemedīja to divu krievu dzinēju asinsbrāļi?

SPORTS

ZIEMEĻANGLIJAS KAUSU IZCĪŅA

Ziemeļanglijas novada DVF nodaļas novembra beigās parasti sacenšas par ceļojošo kausu šautriņu sviešanā vienībām. Kopš pērnā gada, kad otru ceļojošo kausu dāvināja DVF Līdsas un Halifaksas nodaļas, par to galda tenisā un šachā sacenšas arī no vada jaunieši.

Šoreiz jauniešu sacensībā startēja tikai Līdsas un Bradfordas vienības. Šachā līdsieši (J. Turciņš, A. Balodis, M. Pūlis un G. Albāts) ar 4—0 pārspēja Bradfordas zēnus (K. Lauks, R. Bērziņš, R. Kronbachs un M. Celmiņš). Līdsas jaunie šachisti ne noliedzami bija krietni pārāki, bet piebilstams, ka viņi arī gados vecāki par saviem pretiniekiem, kuŗu vidū piedevām iztrūka viņu „dūzis' I. Lauks, kam tai pašā laikā nācās spēlēt pieaugušo līgas sacensībās. — Galda tenisā savukārt ar 3—1 rezultātu uzvarēja Bradfordas zēni: 1. Beķeris pieveica J. Turciņu ar 21—6, 21—12, M. Celmiņš uzvarēja M. Pūli ar 21—17, 21—12, K. Lauks pārspēja A. Balodi ar 21—3, 21—15, bet R. Bērziņš zaudēja G. Albātam ar 9—21, 6—21. Šacha un galda tenisa sacensību kopvērtējumā ar 5—3 uzvarēja Līdsas zēni, saņemot ceļojošo kausu.

Par novada ceļojošo kausu šautriņu sviešanā sacentās 4 vienības. Sacenšoties katrai vienībai ar katru, neveiksmīgi šoreiz cīnījās kausa aizstāvji līdsieši, kas pieveica vienīgi vēlāko uzvarētāju Donkāsteru ar 3—2, bet zaudēja Hadersfīldai ar 2—3 un Bradfordai ar 2—3. Donkāstera uzvarēja Bradfordu ar 4—1 un Hadersfīldu ar 5—0, bet Bradforda pārspēja Hadersfīldu ar 4—1 rezultātu. Tā Donkāstera un Bradforda sacensības beidza ar vienādu rezultātu — divām uzvarām un vienu zaudējumu. Savstarpējā sacensībā bija uzvarējusi Donkāstera, tai arī visu spēļu koprezultāts bija labāks — 11—4 pret Bradfordas 8—7. Tā ceļojošo kausu šogad ieguva Donkāsteras vienība, kuŗā spēlēja J. Kalniņš, A. Dergačevs, M. Ādamsons, Z. Rozenfelds un A. Češčinieks ar E. Vīnbergu rezervē.

A. F.

ČECHU FILMAS

(Pārnesums no 10. lpp.)

zudinātu „vainīgo". Kad pārdevēja izmisumā jau izdarījusi pašnāvību, atklājas, ka vainīgais ir veikala vadītājs. Filmas centrālais tēls ir kontrolieris, kuŗu ar monumentālu vērienu tēlo Rūdolfs Hrusinskis kā birokratiskās un nežēlīgās varas tipisku, gandrīz simbolisku pārstāvi - ārkārtīgi nesimpatisku tuklu punduri ar īpati trulu un nekustīgu, bet draudīgi svarīgu un varas apziņā iedomīgu seju. Kontrolieris pētī, atklāj un soda ar sadista tiksmi, varbūt „atriebdamies" pasaulei un īpaši glītajām sievietēm par savu nepievilcīgo izskatu un privātajām neveiksmēm. Redzot izdarīto kļūdu un notikušo nelaimi, kontroliera necilvēcīgā maska uz īsu brīdi it kā sašķobās, un skatītājs jau cer, ka robotā atklāsies arī kaut kas cilvēcīgs, bet jau drīz vien varas pārstāvis ir atkal saņēmies un dodas uz nākošo veikalu okšķerēt, pētīt un spīdzināt. Līdz šim komūnistu zemēs darinātajās filmās partijas pārstāvji vai armijas virsnieki arvien redzēti tikai kā nekļūdīgi un tēvišķīgi taisnīgi ideālisti, tāpēc žultainība ar kādu šoreiz tēlots oficiālais kontrolieris, patiešām pārsteidz.

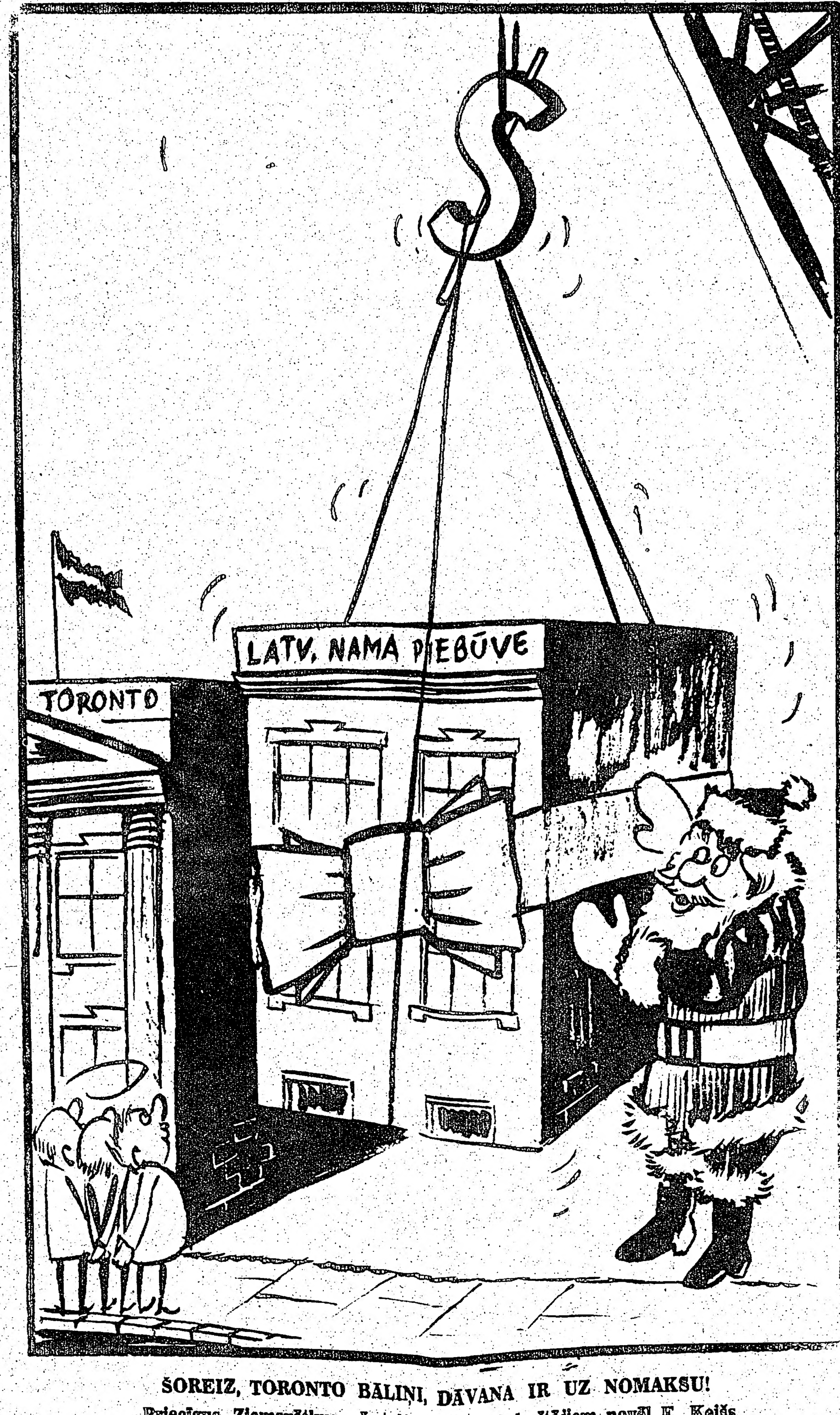

ŠOREIZ, TORONTO BĀLIŅI, DĀVANA IR UZ NOMAKSU!
Priecīgus Ziemsvētkus „Latvija Amerikā" lasītājiem novēl E. Keišs.

AKTUĀLAIS KANĀDĀ

☆ Kanadas lielāko dzelzceļu vadība nule panākusi nolīgumu ar dzelzceļstrādnieku arodbiedrībām, kuŗas reprezentē ap 75.000 strādnieku, par 24% algu paaugstinājumu nākošo 3 gadu laikā. Vienīgā arodbiedrība, kuŗa vienošanos nebija parakstījusi, ir Kanadas dzelzceļu, transporta un vispārējo strādnieku arodbiedrība ar 18.000 locekļiem. Tomēr tās vadītājs V. J. Smits izteicies, ka apvienība apsvērs minētās algu paaugstināpuma pieņemšanu. Piebilstams, ka federādā valdība dzelzceļniekiem bija solījusi tikai 18% algu paaugstinājumu.

☆ Kanadas parlaments iecēlis komiteju, kuŗas uzdevums būs „sadzejot" jaunu tekstu „O' Canada" — kuŗu nākamgad, cik paredzams, apstiprinās par oficiālo Kanadas himnu. Arī līdzšinējo Domīnijas dienu 1. jūlijā pārdēvēs par Kanadas dienu.

☆ Senāts pieņēmis likumu, ar kuŗu vecuma pensija paaugstināta no 75 dol. uz 105 dolariem mēnesī, sākot ar 1967. gada 1. janvāri. Paaugstinātos maksājumus tomēr sāks saņemt tikai pēc dažiem mēnešiem, toties ar atpakaļejošu datumu.

☆ Finanču ministrs Šārps, nespēdams izgudrot nekā asprātīgāka, kā uzpildīt pastāvīgo bēgumu federālās valdības kasē, ķēries pie vienkāršākā un vieglākā līdzekļa — paaugstinājis preču nodokli par 1%. No šī viena procenta pēc sarežģītajiem veikalnieku aplēsumiem tomēr izauga divi, pie tam, revidējot Preču nodokļa noteikumus, gudreļi uzdūrušies, ka arī no stiepjamiem apģērba gabaliem — zeķēm, triko biksēm u. c., kuŗi, piem., stiepjas no 10.—12. lielumam, varētu iekasēt nodokli. Līdz šim šos apģērba gabalus ieskaitīja bērnu lielumu kategorijā un par tiem nodokli neatvilka. Valdībai tiešām šis ir ideāls „easy money" iegūšanas veids.

☆ Latviešu palīdzības komiteja Zviedrijā nolēmusi izdot pārskatu par savu 25 gadu darbu. Plānotā jubilejas izdevuma redakcijas kollēģijā izraudzīti A. Bušs, D. Kreicberga, A. Muchka, M. Salnā un Dr. E. Ogriņš.